

PRILOG I.

MODEL ZA IZVJEŠĆE O NAPRETKU

CCI	2014HR16M8PA001
Verzija	2019.1

PRILOG I.....	1
MODEL ZA IZVJEŠĆE O NAPRETKU.....	1
DIO I. 4	
1. Promjene u razvojnim potrebama u državi članici nakon usvajanja sporazuma o partnerstvu (članak 52. stavak 2. točka (a) Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (1)) ..4	
2. Napredak prema ostvarenju strategije Unije za pametan, održiv i uključiv rast, kao i zadataka pojedinih fondova kroz doprinos ESI fondova odabranim tematskim ciljevima, i posebno s obzirom na ključne etape koje su utvrđene u okviru uspješnosti za svaki program i potporu koja se koristi za ciljeve u području klimatskih promjena (članak 52. stavak 2. točka (b) Uredbe (EU) br. 1303/2013)	13
Tablica 1.....	27
Tablica 2.....	28
3. Samo za izvješće za 2017. – mjere koje su poduzete radi ispunjavanja ex ante uvjeta utvrđenih u sporazumu o partnerstvu (članak 52. stavak 2. točka (c) Uredbe (EU) br. 1303/2013).....	30
4. Provedba mehanizama za osiguranje usklađenosti između ESI fondova i drugih instrumenata financiranja Unije i nacionalnih instrumenata financiranja, kao i s Europskom investicijskom bankom (EIB) (članak 52. stavak 2. točka (d) Uredbe (EU) br. 1303/2013).....	39
5. Provedba integriranog pristupa teritorijalnom razvoju ili sažetak provedbe integriranih pristupa koji se temelje na programima, zajedno s napretkom ostvarenim u prioritetnim područjima utvrđenima na području suradnje (članak 52. stavak 2. točka (e) Uredbe (EU) br. 1303/2013)	43
(a) Opći komentari i procjena.	43
(b) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke i. Uredbe (EU) br. 1303/2013 – pregled provedbe lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice.....	45
(c) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke i. Uredbe (EU) br. 1303/2013 – pregled provedbe integriranih teritorijalnih ulaganja, prema potrebi.....	46
(ca) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke i. Uredbe (EU) br. 1303/2013 – pregled provedbe integriranih radnji za održivi urbani razvoj.	49
(d) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke ii. Uredbe (EU) br. 1303/2013, prema potrebi, pregled provedbe makroregionalnih strategija i strategija morskih bazena.....	50
(e) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke iii. Uredbe (EU) br. 1303/2013, prema potrebi, pregled provedbe integriranog pristupa usmjerenog na potrebe geografskih područja koja su najviše zahvaćena siromaštvom ili ciljnih skupina izloženih najvećem riziku od diskriminacije ili socijalne isključenosti.	53
(f) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke iv. Uredbe (EU) br. 1303/2013, prema potrebi, pregled provedbe radi rješavanja demografskih izazova u područjima koja su suočena s velikim i trajnim prirodnim ili demografskim teškoćama.	56
6. Prema potrebi, mjere koje su poduzete s ciljem jačanja kapaciteta tijela vlasti države članice i korisnika za upravljanje i korištenje sredstvima iz ESI fondova (članak 52. stavak 2. točka (f) Uredbe (EU) br. 1303/2013).....	57

7. Poduzete mjere i postignuti napredak prema smanjenju administrativnog opterećenja korisnika (članak 52. stavak 2. točka (g) Uredbe (EU) br. 1303/2013)	61
8. Uloga partnera iz članka 5. Uredbe (EU) br. 1303/2013 u provedbi sporazuma o partnerstvu (članak 52. stavak 2. točka (h) Uredbe (EU) br. 1303/2013)	65
9. Sažetak poduzetih mjera u odnosu na primjenu horizontalnih načela i ciljeva politike za provedbu ESI fondova (članak 52. stavak 2. točka i. Uredbe (EU) br. 1303/2013)	68
DIO II. 72	
10. Provedba Inicijative za zapošljavanje mladih (članak 19. stavak 5. Uredbe (EU) br. 1304/2013)	72
DIO III. 75	
11. Dodatne informacije i ocjena koje se mogu dodati ovisno o sadržaju i ciljevima operativnog programa (članak 111. stavak 4. Uredbe (EU) br. 1303/2013, uključujući, prema potrebi, kako bi se dopunili ostali odjeljci izvješća o napretku).....	75
11.1. Napredak u provedbi integriranog pristupa teritorijalnom razvoju, uključujući razvoj regija koje se suočavaju s demografskim izazovima i trajnim ili prirodnim teškoćama, integrirana teritorijalna ulaganja, održiv urbani razvoj i lokalni razvoj kojim upravlja zajednica u okviru operativnog programa.	75
11.2. Napredak u provedbi aktivnosti kojima se jača kapacitet tijela vlasti države članice i korisnika za primjenu i korištenje fondova.....	76
11.3. Napredak u provedbi svih međuregionalnih i transnacionalnih aktivnosti.....	77
11.4. Napredak u provedbi mjera usmjerenih na specifične potrebe geografskih područja koja su najzahvaćenija siromaštvom ili ciljnih skupina izloženih najvećem riziku od diskriminacije ili socijalnog isključivanja, posebno marginaliziranih zajednica, osoba s invaliditetom, dugotrajno nezaposlenih i nezaposlenih mladih, uključujući, prema potrebi, korištena financijska sredstva.....	78
DIO IV. 79	
12. Provedba Inicijative za zapošljavanje mladih (članak 19. stavak 4. Uredbe (EU) br. 1304/2013)	79
DIO V. 80	
13. Doprinos programa ostvarenju strategije Unije za pametan, održiv i uključiv rast (članak 50. stavak 5. Uredbe (EU) br. 1303/2013).....	80
Dokumenti.....	85
Zadnji rezultati potvrđivanja.....	86

DIO I.

Informacije i procjena potrebni za sve europske strukturne i investicijske fondove (ESI fondove)

1. PROMJENE U RAZVOJNIM POTREBAMA U DRŽAVI ČLANICI NAKON USVAJANJA SPORAZUMA O PARTNERSTVU (ČLANAK 52. STAVAK 2. TOČKA (A) UREDBE (EU) BR. 1303/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA (1))

(a) Opći opis i procjena promjena razvojnih potreba, uključujući opis promjena u razvojnim potrebama koje su utvrđene u novim odgovarajućim preporukama za pojedinu zemlju koje su donesene u skladu s člankom 121. stavkom 2. i člankom 148. stavkom 4. Ugovora.

(b) Drugi elementi, prema potrebi.

1.(a) IRI

RH još zaostaje za prosjekom EU kad je riječ I&R izdvajanjima kao i u pogledu zaposlenosti istraživača, posebno u privatnom sektoru. Niski poslovni rashodi imaju izravan utjecaj na spori razvoj tehnološkog sadržaja proizvodnje i usluga u RH, produktivnost te broj patentnih prijava. Suradnja privatnih i javnih subjekata istraživanja, razvoja i inovativnosti i dalje ne zadovoljava, poseban problem su slabosti u sustavu financiranja javnih I&R projekata.

Ključne potrebe:

- nastaviti raditi na povećanju udjela izdataka za I&R poticanjem I&R aktivnosti poslovnog sektora te aktivnosti u okviru znanosti i visokog obrazovanja kroz povećana ulaganja iz državnog proračuna
- Programe potpore poduzećima treba još jače usmjeriti na poticanje proizvodnih i procesnih inovacijskih aktivnosti
- Dodatno ojačati suradnju poduzeća sa znanstveno-istraživačkim ustanovama kroz snažnije financijske poticaje za zajedničke projekte, kao i poticanje I&R u javnim organizacijama, te povećati zaposlenost u STEM područjima, s naglaskom na privatni sektor
- Smanjiti fragmentiranost istraživačkih projekata financiranih iz javnih izvora te poboljšati sustav vrednovanja rezultata financiranih projekata kao osnovicu za daljnja financiranja
- Dodatno ojačati mjere za privlačenje investicija u djelatnosti više i visoke tehnologije odnosno djelatnosti s većim korištenjem znanja i inovativnosti u vrijednosti proizvodnje

IKT

RH i dalje zaostaje u dostupnosti suvremenih TK mreža i kasni s uvođenjem nove generacije mreža velikih brzina. Povećavaju se nacionalna ulaganja u širokopojasnu mrežu, ali usmjerenije zakonsko uređenje moglo bi pridonijeti povećanju ulaganja alternativnih operatora, odnosno konkurenciji. Povećava se broj javnih usluga za građane i tvrtke putem platforme e-Građani, no još uvijek ima puno mogućnosti za daljnji razvoj. Napredak u uspostavi CDU kao jednog od najvažnijih informacijskih projekata je vrlo spor. IKT pismenost građana je poboljšana, ali i dalje ima prostora za napredak. Najvažnija pozitivna promjena je iznimno brzi rast izvoza računalnih usluga što ukazuje na postojanje značajnog potencijala za budući gospodarski rast u tom segmentu. Što se tiče korištenja IKT-a u tvrtkama, ali i u kućanstvima, vidljiv je rast u 2018. Prema indeksu digitalnog gospodarstva i društva u 2018., RH je među članicama EU zauzela 22. mjesto.

Ključne potrebe:

- Ubrzati izgradnju infrastrukture komunikacijskih mreža velikih brzina s naglaskom na dostupnost širokopolasne veze u ruralnim područjima
- Ubrzati razvoj digitalnih javnih usluga i nastaviti s unaprjeđivanjem platforme e-Građani te s uključivanjem novih javnih e-usluga, te daljnji razvoj koncepta e-poslovanja i ubrzanje realizacije projekta CDU-a
- Povećati ulaganja za osiguranje kvalitetnih programa cjeloživotnog obrazovanja u području IKTi osigurati uvjete za što ranije uključivanje predmeta informatike u školske kurikulare

MSP

U usporedbi s prethodnim godinama, broj MSP se povećao i primijećen je rast produktivnosti. RH se kreće prema prosjeku zemalja EU. No i dalje ne ulažu dovoljno u aktivnosti I&R-a kako bi uvela nove proizvode i usluge na tržište. Ocjena kvalitete poduzetničke infrastrukture ukazuje na nedovoljno iskorišteni potencijal postojeće infrastrukture i neusklađenost ponude s očekivanjima i potrebama poduzeća. Administrativne barijere i dalje opterećuju poslovanje poduzetnika, usprkos pomacima.

Ključne potrebe:

- Sustavno jačati mjere i reforme koje imaju izravne učinke na lakše poslovanje poduzetnika kroz ostvarivanje ciljeva VRH za rasterećenje poduzetnika te pojačati potporu za MSP kroz ulaganja u vlasnički kapital (posebice ona koja podupiru inovativni razvoj u fazama povećanog rizika) te stvaranje visokospecijalizirane poslovne podrške veće dodane vrijednosti u svim fazama razvoja
- Poticanje različitih oblika inovacijskih i izvoznih aktivnosti MSP i suradnje s istraživačkim i obrazovnim sektorom kroz povećanje ulaganja u IRI
- Jačanje poduzetničkih vještina i znanja treba prioritizirati kroz redovno i cjeloživotno formalno i neformalno obrazovanje, te osigurati da odgovara potrebama poduzeća
- Poticanje digitalizacije poslovanja, uključujući infrastrukturu i usluge, uzimajući u obzir teritorijalne razlike

Energija

Provedba novih energetske projekata (npr. izgradnja LNG terminala) kojima bi se trebala postići veća sigurnost i diversifikacija opskrbe napreduje sporo.

U okviru ulaganja u OIE, RH je postigla cilj za 2020., zbog jake HE industrije, no još uvijek ima mjesta za daljnje ulaganje u solarnu energiju, kao i vjetroelektrane u koje se proteklih godina značajno ulaže.

RH i dalje zaostaje za EU u pogledu korištenja OIE u prometu, daljnje ulaganje u željeznički sustav, multimodalni i javni prijevoz ključno je za razvoj čistog prometnog sustava. Još uvijek nerazvijeni administrativni kapaciteti imaju utjecaj na sporiju provedbu programa energetske učinkovitosti u tom i drugim

područjima.

Ključne potrebe:

- Osnažiti energetska tržišta kao nosivu komponentu razvoja energetskog sektora te ga u potpunosti integrirati u međunarodno tržište energije, tehnologija, istraživanja, usluga, proizvodnje, osobito unutarnje energetska tržišta EU
- Ojačati sigurnost opskrbe energijom kroz rast domaće proizvodnje i povezivanje energetske infrastrukture
- Povećati energetska učinkovitost u svim dijelovima energetskog lanca
- Kontinuirano povećavati udio električne energije u potrošnji energije s ciljem smanjenja potrošnje energije iz fosilnih goriva, kao i proizvodnju električne energije sa smanjenom emisijom stakleničkih plinova, prvenstveno iz OIE

Klimatske promjene

Iako se radi na povećanju teritorija na kojem se provodi stalno praćenje i procjena učinaka klimatskih promjena, na broju meteoroloških postaja te na ostalim aktivnostima jačanja sustava za upravljanje prilagodba klimatskim promjenama, uspostavljanje cjelovitog sustava sporo napreduje zbog manjih zastoja na ključnim projektima.

Ključne potrebe:

- jačanje istraživačkih i upravljačkih kapaciteta za ocjenu pojavnosti i rizika negativnih utjecaja klimatskih promjena, kao i za razumijevanje i primjenu mjera prilagodbe istima
- ubrzati aktivnosti iz OPKK za potrebe razvoja sustava za borbu protiv klimatskih promjena, posebno u dijelu poboljšanja upravljanja poplavnim područjima te područjima izloženim značajnim rizicima od požara.

Okoliš

Donošenjem PGO-a kojim su određeni prioriteti za planiranje infrastrukture, uključujući potporu za odvojeno prikupljanje otpada i kompostiranje, ostvaren je određeni napredak i započet put prema kružnom gospodarstvu.

Najveći udio komunalnog otpada i dalje se odlaže na odlagališta, no bilježi se blagi porast recikliranja. Donesen je program za sprečavanje nastanka otpada za 2017.–2022. kojim su uvedene određene mjere za smanjenje otpada. Gubici u sustavu javne vodoopskrbe su još uvijek značajni; čak duplo veći od EU prosjeka. Neka područja ne zadovoljavaju sve uvjete za pitku vodu.

Pojedina zaštićena prirodna područja suočavaju se s problemom neodgovarajućeg upravljanja uslijed značajnih pritisaka velikog broja posjetitelja. Ekološka mreža Natura 2000 u RH danas se smatra uglavnom završenom, iako su potrebna daljnja određivanja područja u morskoj mreži, uz osiguravanje učinkovitog upravljanja svim

područjima ekološke mreže.

Ključne potrebe:

- Ubrzati provedbu projekata u području gospodarenja otpadom kako bi se što prije ispunile obveze iz EU direktiva te ostvario napredak prema kružnom gospodarstvu
- Daljnje poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture, posebno smanjenje gubitaka vode u sustavu, povećanje razine priključenosti na sustave javne odvodnje i veća pokrivenost stanovništva uređajima za pročišćavanje otpadnih voda
- Unaprijediti upravljanje zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže Natura 2000, posebno u područjima izloženim pritisku velikog broja posjetitelja i dovršiti ekološku mrežu u moru

Promet

Razvojne potrebe su iste. Javni prijevoz nije integriran, ne postoje usklađeni vozni redovi ni jedinstvene prijevozne karte za različita prometna sredstva. Intermodalni terminali koji omogućuju prijelaz s jednog prometnog sredstva na drugo gotovo i ne postoji. Proteklih se godina smanjio broj putnika u željezničkom i cestovnom, a povećao se u pomorskom i obalnom te u zračnom prijevozu. Zastarjela i ograničena željeznička infrastruktura rezultira niskom konkurentnošću, niskom kvalitetom usluge i općom sklonošću za drugim vrstama prometa, što je posljedica malog broja dovršenih projekata u području modernizacije željezničke infrastrukture. Modernizacija riječnih i morskih luka sporo napreduje. Loša prometna povezanost otoka izvan turističke sezone predstavlja prepreku razvoja otoka. I dalje je visoka smrtnost u prometnim nesrećama u usporedbi s EU.

Ključne potrebe:

- Intenzivirati započeta i pokrenuti nova ulaganja u modernizaciju željezničkih pruga, da se omogući potrebna razina interoperabilnosti na željezničkim linijama u sklopu europskih koridora
- Kako bi se povećala konkurentnost željezničkog prijevoza putnika i tereta u odnosu na druge vidove prometa, nužno je vozni park modernizirati u skladu s ulaganjima u unaprjeđenje željezničke infrastrukture
- Daljnji razvoj morskih luka usmjeriti prema snažnijoj povezanosti s privatnim sektorom. Kod riječnih luka, ključno je ubrzati provedbu započetih projekata, osigurati veća ulaganja u održavanje riječnih puteva te unaprijediti operativne i organizacijske uvjete u riječnom prometu
- U cestovnom prijevozu, pitanje rješavanja preostalih uskih grla na pojedinim dionicama, uglavnom u blizini velikih gradova i poboljšanja cestovne sigurnosti
- U pogledu integriranog prijevoza putnika ubrzati postojeće aktivnosti, posebno u područjima gdje se pomaci mogu ostvariti i bez značajnih infrastrukturnih ulaganja
- Poboljšanje prometne povezanosti otoka s kopnom izvan sezone te poticanje troškovno učinkovitijih prijevoznih rješenja te bolja usklađenost brodskih i autobusnih linija.

Tržište rada

Smanjenje nezaposlenosti posljednjih godina samo je dijelom uzrokovano rastom zaposlenosti, budući da je prisutan trend izraženog smanjenja broja radne snage zbog migracijskih odljeva i izrazitih negativnih

demografskih trendova. Zaostajanje za prosjekom EU još uvijek je izraženo u pogledu nezaposlenih i neaktivnih mladih te dugotrajno nezaposlenih, pogotovo među ženama. Posebno je problematična niska stopa zaposlenosti među starijom populacijom. I dalje je slaba zapošljivost mladih s trogodišnjom srednjom školom. Regionalne nejednakosti su i dalje izražene. Stopa nezaposlenosti drastično je pala u razdoblju od 2013.-2018. Prema podacima Eurostata prosječna godišnja stopa nezaposlenosti pala je s 17,4 % u 2013., na 8,5% u 2018. godini. Međutim i dalje postoje izazovi s kojima se tržište rada susreće već niz godina, a koji su prepoznati i u okviru OPULJP-a (dugotrajna nezaposlenost, osobe bez radnog iskustva, starenje radne snage, osobe bez odgovarajućeg radnog iskustva.) Posljednjih nekoliko godina bilježi se snažan porast nestandardnih oblika rada, koji ima svoje negativne posljedice u odnosu na socijalnu sigurnost radnika. Kako je tržište rada usmjereno prema uslužnom sektoru i sve više naglašava kognitivne vještine, visokokvalificirani radnici postaju sve bolje pozicionirani, a oni s niskom razinom obrazovanja i osposobljenosti sve više zaostaju. Što se tiče rodno-spolnog jaza na tržištu rada, razlike u stopi zaposlenosti između spolova u Hrvatskoj još uvijek se kreću u okvirima europskog prosjeka. Prema podacima Eurostata stopa zaposlenosti žena između 20 i 64 godine, je iznosila 60,1 % u 2018., a 70,3 % za muškarce.

Ključne potrebe:

- Nastaviti s provedbom mjera koje su usmjerene prema zapošljavanju teže zapošljivih skupina na tržištu rada te poticati/ regionalnu dimenziju kod mjera zapošljavanja
- Unaprijediti kvalitetu i dostupnost programa cjeloživotnog učenja uz povećanje mogućnosti prekvalifikacija/dokvalifikacija nezaposlenih te nastaviti s provedbom i razvojem HKO-a i kurikularne reforme
- Nastaviti s preispitivanjem učinkovitosti pojedinih mjera APTR-a, posebno u pogledu stalnog zaposlenja
- Snažnije poticati samozapošljavanje obzirom da postojeći podaci ukazuju na kontinuirani pad ovakvog oblika zapošljavanja i sve veće zaostajanje za EU
- Nastaviti promociju zapošljavanja u primarnom i sekundarnom sektoru (poljoprivreda, ribarstvo, industrija, proizvodnja)
- Proširiti mrežu socijalnih službi za podršku žena na radnom mjestu ili ulasku na tržište rada.

Socijalna uključenost, siromaštvo i zdravstvena skrb

Iako se od 2012. bilježi pad broja ljudi u riziku od siromaštva, RH i dalje ima vrlo nepovoljne vrijednosti. Zbog niske razine zaposlenosti, kratkog prosječnog radnog vijeka te nepovoljnih demografskih kretanja, mirovinski sustav teško je održiv. Starijim osobama često prijete socijalna isključenost obzirom da RH i dalje ima najnižu relativnu mirovinu u EU. Rizik od siromaštva je i dalje izražen kod dugotrajno nezaposlenih osoba, djece i mladeži bez odgovarajuće roditeljske skrbi te s poremećajima u ponašanju, starijih osoba i kućanstava u kojima je žena jedini privređujući član, kao i znatnog broja pripadnika romske nacionalne manjine. Razina siromaštva je i dalje jako prostorno ukorijenjena, a posebno su pogođena područja koja su najviše bila zahvaćena Domovinskim ratom i područja uz granicu s BiH i Srbijom. Provedba reformskih mjera u sustavu socijalne skrbi ide sporo što ograničava njegovu učinkovitost. Sustav zdravstva je pod sve većim pritiskom rastućih dugova i odlazaka stručnih kadrova u inozemstvo. Razina ulaganja u zdravstvo je ispod prosjeka EU i dalje pada u odnosu na udjel u BDP-u. RH i dalje zaostaje za EU u pogledu očekivanog trajanja života te razine smrtnosti od najčešćih bolesti. Provedba reformskih mjera usmjerenih prema većem stupnju racionalizacije i učinkovitosti zdravstvenog sustava napreduje sporo. Dostupnost zdravstvene skrbi je važna, no i kvaliteta dostupnih usluga je od velikog značaja. Siromaštvo i socijalna isključenost opadaju, ali ostaju iznad prosjeka EU, dok je osiguravanje odgovarajućih mirovina i dalje izazov. Ishodi tržišta rada važne su odrednice

siromaštva u RH.

Ključne potrebe:

- Intenzivirati rad na izgradnji modernog okvira u području socijalne skrbi kako bi se povećala njegova transparentnost i učinkovitost, što se odnosi i na reformu sustava novčanih naknada i nastavak deinstitucionalizacije
 - Standardizacija i harmonizacija svih mjera socijalne skrbi s metodologijom Europskog sustava integrirane statistike socijalne zaštite
 - Povećati napore na izradi mjera kojima bi se ostvario veći stupanj unutarnje socijalne kohezije s naglaskom na najslabije razvijena područja
 - Osigurati financijsku stabilizaciju zdravstvenog sustava kroz kombiniranje mjera kojima će se povećati prihodovna i smanjiti rashodovna strana
 - Ubrzati mjere usmjerene prema boljoj organizaciji, racionalizaciji i optimizaciji rada bolničkog sustava
 - Nastaviti postojeće te pripremiti nove mjere usmjerene prema zadržavanju liječnika i medicinskih sestara u zemlji
 - Osigurati kontinuirana i što veća ulaganja u preventivne i edukativne aktivnosti kako bi se građane što bolje upoznalo s brigom za svoje zdravlje, a posebno kada su u pitanju vodeće bolesti prema smrtnosti
-
- EHealth jedno je od prioritetnih područja ulaganja koji bi pridonosili poboljšanju dostupnosti, učinkovitosti i stabilnosti pružanja usluga zdravstvene skrbi. Projekti kao što su e-recepti već su operativni i uspješni, dok su ostali aspekti još uvijek u razvoju. Očekuje se da će ulaganja u opremu planiranu u domovima zdravlja poboljšati kapacitet sustava za njegov daljnji razvoj.

Kvaliteta, relevantnost i dostupnost obrazovanja

Potrebe za promjenama u obrazovnom sustavu su sve veće obzirom da cijeli niz pokazatelja ukazuje na povećanje zaostajanja RH za EU. Obrazovni sustav i dalje ne odražava potrebe tržišta rada. Posebno su loši rezultati u pogledu udjela odraslih koji sudjeluju u cjeloživotnom obrazovanju. Obrazovna postignuća 15-godišnjih učenika u matematici, prirodoslovnoj pismenosti i čitanju zaostaju za prosjekom EU-a. Pozitivan je rast broja diplomiranih studenata u STEM područjima, iako i dalje ispod prosjeka EU. Dostupnost stipendija je i dalje ograničena, posebno za izvanredne studente te se i dalje bilježi niska stopa uspješnosti završetka upisanog studija. Vrlo je nizak stupanj internacionalizacije visokog obrazovnog sustava, uključujući vrlo nisku atraktivnost za studente iz drugih država. Lošim rezultatima u obrazovanju doprinosi i loše stanje obrazovne infrastrukture. RH i dalje ima niske stope sudjelovanja u ranom obrazovanju. Strukovno obrazovanje i osposobljavanje nije usklađeno s potrebama tržišta rada.

Ključne potrebe:

- Intenzivirati rad na provedbi Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, posebno u provedbi kurikularne reforme i HKO-a
- Povećati stupanj internacionaliziranosti visoko-obrazovnih institucija te poticanje mobilnosti studenata i profesora
- Nastaviti poboljšanje sustava stipendiranja, posebno za pojedine kategorije studenata koje trenutno nemaju primjereni pristup studentskim potporama

- Ubrzati formiranje digitalno zrelih škola
- Snažnije poticati uključenost odraslih u programe cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja te nastaviti s unaprjeđivanjem kvalitete, dostupnosti i relevantnosti programa obrazovanja odraslih
- Povećati dostupnost i opremljenost predškolskih odgojno-obrazovnih ustanova, poboljšati kapacitete i opremljenost osnovnih i srednjih škola te smanjiti regionalne razlike u dostupnosti odgojno-obrazovnih ustanova.

Javna uprava i pravosuđe

Do kraja 2018. nije bilo značajnih pomaka u povećanja učinkovitosti vladavine, regulatorne kvalitete i vladavine prava, jedino u odnosu na suzbijanje korupcije, no i dalje zaostajemo za EU prosjekom. Prema Izvješću o globalnoj konkurentnosti neučinkovita javna uprava istaknuta je kao glavna prepreka poslovanju. Konkretni pomaci ostvareni su na području pružanja javnih e-usluga kroz provedbu projekta e-Građani. U području pravosuđa se bilježi napredak u pogledu smanjivanja broja neriješenih spisa, iako pojedini segmenti sustava poput Vrhovnog suda i Visokog upravnog suda bilježe pogoršanje pokazatelja. Vrijeme potrebno za donošenje odluke u građanskim i trgovačkim parničnim predmetima još uvijek je među najvećima u EU.

Ključne potrebe:

- Osiguranje sustavne političke podrške reformskim procesima i modernizaciji javne uprave
- U pravosuđu je potrebno nastaviti s jačanjem upravljačkih funkcija na sudovima, obrazovnim aktivnostima i informatizacijom, posebno daljnjim razvojem sustava upravljanja sudskim predmetima
- Poboljšanje pristupa, učinkovitosti i kvalitete administrativnih usluga putem e-uprave prioritet je za VRH.

Poljoprivreda

Usprkos napretku, brojni strukturni problemi su i dalje prisutni kao što su premali stupanj iskorištenosti poljoprivrednog zemljišta, mala veličina poljoprivrednih gospodarstava, niska razina obrazovanosti i nepovoljna dobna struktura radne snage. U posljednjih nekoliko godina bilježe se određeni pomaci u segmentu navodnjavanja kojima je donekle smanjen zaostatak za ostalim zemljama članicama. Bilježi se i brzi porast ekološke proizvodnje, iako i tu zaostajemo za prosjekom EU. Primjetne su pozitivne promjene u strukturi poljoprivredne proizvodnje jer se proizvođači sve više okreću prema dohodovnijim kulturama.

Ključne potrebe:

- Omogućiti stavljanje u funkciju što više neobrađenog poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i poticati okrupnjivanje malih posjeda
- Snažnije poticati obrazovanje poljoprivrednika te intenzivirati provedbu mjera iz PRR namijenjenih obrazovanju. Nastaviti dodatno ojačati poticajne mjere za mlade poljoprivrednike kako bi se poboljšala nepovoljna demografska struktura nositelja OPG-ova
- Nastaviti ulagati u projekte navodnjavanja i osigurati primjerene mehanizme za poticanje što većeg stupnja uključenosti poljoprivrednih proizvođača u korištenje sustava navodnjavanja
- Nastaviti izradu strategije razvoja poljoprivrede, ali i šumarstva te druge nedostajuće planske dokumente

- Veće korištenje poljoprivredne biomase s ciljem smanjenja energetske ovisnosti, zaštite okoliša i obnove sela te novih radnih mjesta.

Ribarstvo

Razvojne potrebe su i dalje nepromijenjene. Ukupan ribolovni kapacitet u GSA 17 (od strane svih sudionika u ribolovu) premašuje raspoložive resurse u demerzalnom ribolovu zbog negativnog utjecaja iskorištavanja resursa u područjima mrjestilišta i rastilišta nekih gospodarski značajnih vrsta. Ribarska flota ima potrebu za modernizacijom i opremanjem naročito u pogledu sigurnosti na plovidlu, radnih uvjeta, higijene, kvalitete proizvoda i energetske učinkovitosti. Iako je proizvodnja ribe u akvakulturi i vrijednost ribarstva porasla, sektor se i dalje suočava s problemima koji koče njegov razvoj: nedostatni kapaciteti postojećih mrjestilišta, slabo razvijena obalna infrastruktura, neadekvatna dostupnost obrazovnih programa i zastarjela tehnologija u uzgoju.

Ključne potrebe:

- Promicanje i konsolidacija prerade, trženja i izravne prodaje vlastitog ulova s ciljem stvaranja dodane vrijednosti i većih cijena za ribare
- Povećanje standarda temeljne ribarske infrastrukture i lučkih postrojenja
- Potrebno je otkloniti ključne prepreke za rast proizvodnje u akvakulturi i povećati ekonomsku održivost uzgajališta i bolje korištenje/veću učinkovitost postojećih kapaciteta
- Potrebno je poticati pokretanje programa cjeloživotnog obrazovanja u području ribarstva i akvakulture
- Uspješna provedba OPPR-a bit će od posebne važnosti za daljnji razvoj ribarstva i akvakulture. Važno je osigurati odgovarajuće administrativne kapacitete za njegovu učinkovitu provedbu.

Demografija

Usljed izrazitih negativnih demografskih parametara i trendova RH je danas među 5 demografski najugroženijih zemalja EU te populacijska problematika postaje ključno nacionalno pitanje. Procjenjuje se kako će u razdoblju 2011.-2021. iz RH iseliti preko 450.000 stanovnika, čime bi RH mogla ući u tip društva izrazito duboke starosti što stvara dodatne izazove kao sve veći financijski pritisak na mirovinski sustav i sve veći teret dugoročnih potreba za uslugama zdravstvene skrbi. Potrebne su snažne mjere kako bi se za početak barem umanjili negativni demografski trendovi te je u 2017. uvedeno nekoliko novih mjera populacijske politike, npr. povećanje roditeljskih naknada i subvencioniranje stambenih kredita za mlade. Obzirom na težinu stanja potrebne su dodatne i snažnije mjere koje će demografsku revitalizaciju postaviti kao ključnu problematiku u temelj razvoja RH. Nužno je ojačati suradnju i komunikaciju prema dijaspori s ciljem povećanja njenog doprinosa demografskoj revitalizaciji. Potrebno je jačati sigurnosti radnog mjesta zaposlenim majkama, uključujući i osiguranje primanja tijekom rodiljnog dopusta u većem iznosu od sadašnjeg.

Kako bi učinkovito odgovorila na posljedice navedenih demografskih promjena, RH treba razviti i učinkovito provesti složenu kombinaciju politika. Potrebno je povećati stopu participacije radne snage i zaposlenosti kako bi se održao gospodarski rast i financirala javna potrošnja. S obzirom na poseban migracijski profil RH, gdje migracija premašuje imigraciju, potrebna je odgovarajuća i učinkovita politika upravljanja imigracijom. Učinkovite politike za povećanje plodnosti postale su prioritet. Obiteljske politike uključuju politiku roditeljskog dopusta, obiteljske naknade i pružanje usluga skrbi za djecu mlađoj od 3 godine.

1.b

Iako se Preporuke EK u okviru ciklusa Europskog semestra za pojedinu zemlju ažuriraju na godišnjoj razini, identificirani temeljni izazovi za RH su dugoročne prirode i nisu se značajno promijenili od 2014. do 2018., odnosno nisu utvrđene nove razvojne potrebe prihvatljive za financirane iz ESIF. Većinom se odnose na područja u kojim je potrebno provesti strukturne reforme: javne financije, mirovinski sustav, tržište rada, obrazovni sustav, sustav socijalne zaštite, upravljanje državnom imovinom, pravosuđe, javna uprava. Kroz ulaganja u okviru ESIF, na odgovarajući način i tamo gdje je primjenjivo, adresirane su one iz područja zdravstva, socijalne politike, zapošljavanja, pravosuđa, javne uprave i usluga. Za 2019. EK, predlaže jači fokus gospodarske politike/ulaganja na **istraživanje i inovacije, održivi urbani i željeznički promet, energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i ekološku infrastrukturu**, uzimajući u obzir regionalne razlike. Većina navedenih preporuka adresirana je već u ovom financijskom razdoblju te će na odgovarajući način biti uzete u obzir i u programiranju financijskog razdoblja 2021.-2027.

2. NAPREDAK PREMA OSTVARENJU STRATEGIJE UNIJE ZA PAMETAN, ODRŽIV I UKLJUČIV RAST, KAO I ZADATAKA POJEDINIH FONDOVA KROZ DOPRINOS ESI FONDOVA ODABRANIM TEMATSKIM CILJEVIMA, I POSEBNO S OBZIROM NA KLJUČNE ETAPE KOJE SU UTVRĐENE U OKVIRU USPJEŠNOSTI ZA SVAKI PROGRAM I POTPORU KOJA SE KORISTI ZA CILJEVE U PODRUČJU KLIMATSKIH PROMJENA (ČLANAK 52. STAVAK 2. TOČKA (B) UREDBE (EU) BR. 1303/2013)

(a) Opis i procjena napretka ostvarenog u postizanju nacionalnih ciljeva (3) u okviru strategije Europa 2020. i doprinosa ESI fondova tom cilju, s obzirom na ključne etape koje su utvrđene u okviru uspješnosti i potpori koja se koristi za ciljeve u području klimatskih promjena, prema potrebi.

(b) Opis i procjena, s obzirom na ključne etape utvrđene u okviru uspješnosti i na potporu koju se upotrebljava za ciljeve u području klimatskih promjena, prema potrebi, načina na koje se ESI fondovima pridonijelo ispunjavanju tematskih ciljeva te napretka ostvarenog u postizanju očekivanih glavnih rezultata za svaki tematski cilj utvrđen u sporazumu o partnerstvu, uključujući, prema potrebi, opis doprinosa ESI fondova u postizanju ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije s obzirom na ključne etape koje su utvrđene u okviru uspješnosti za svaki program.

(c) Opis doprinosa ESI fondova odgovarajućim preporukama za pojedinu zemlju

(d) Prema potrebi, opis načina rješavanja promjena u razvojnim potrebama u okviru ESI fondova.

(e) Samo za izvješće za 2019.: sažeta analiza podataka u tablici 2., uključujući ocjenu razloga zbog kojih nisu ostvarene ključne etape te mjera koje će se poduzeti za otklanjanje tih razloga.

(f) Drugi elementi, prema potrebi.

2(a) Stopa zaposlenosti stanovništva u dobi između 20 i 64 jedna je od najnižih u EU-u, međutim u odnosu na polaznu vrijednost iz 2013. (57,2%) umjereno je porasla i za 2018. iznosi 65,2 % te je u ovom trenutku premašila nacionalni cilj od 62,9% u 2020.

Prema posljednjim dostupnim podacima za 2017. **razina ulaganja u istraživanje i razvoj** neznatno se povećala s 0,81% BDP-a u 2013. na 0,86% u 2017. te je i dalje znatno ispod nacionalnog cilja od 1,4% za 2020. za postizanje kojeg će biti potrebni dodatni naponi.

RH ima najnižu **stopu ranog napuštanja školovanja** u cijeloj EU. U 2018. je ta stopa iznosila 3,3% čime se ostvaruje cilj za 2020. od 4%.

Udio stanovništva u dobi od 30-34 s terciarnim obrazovanjem povećao se za 8,5% u razdoblju od 2013. (25,6%) do 2018. (34,1%) čime je gotovo ostvaren nacionalni cilj za 2020 od 35%.

U odnosu na polazišnu vrijednost iz 2012. (1.384.000) **broj osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti** se do kraja 2017. smanjio za 299.000 (1.085.000) te je premašen nacionalni cilj do 2020.

(smanjenje ukupnog broja za 150.000).

U usporedbi s referentnom vrijednošću (1990. otprilike 31.200 kt CO₂ekv) u 2015. zabilježen je **pad emisije stakleničkih plinova** od 23,8% čime je RH ostvarila strateški cilj iz Strategije Europa 2020 (20%).

Povećan je udio obnovljivih izvora energije u konačnoj potrošnji energije u razdoblju od 2012. (26,8%) do 2017. (27,3%) te je uvelike premašen cilj za 2020 (20%).

O doprinosu ESIF-a ispunjenju ciljeva Europa2020 govori se detaljnije u Poglavlju 13.

2(b)U odnosu na doprinos ESI fondova ispunjenju ciljeva u području klimatskih promjena, indikativni iznos potpore na razini Sporazuma o partnerstvu iznosi 2.165,86 MEUR (20,19% ukupnog iznosa potpore za sve ESI fondove), do kraja 2018. ugovoreno je 1.271,77 MEUR odnosno 62,66 %.

Iz EPFRR-a za ciljeve na području klimatskih promjena predviđeno je 867,7 MEUR, a do kraja 2018.

ugovoreno je 505,4 MEUR odnosno 58,24 %. Iz EFRR-a je za ciljeve na području klimatskih promjena

predviđeno 831,41 MEUR, a do kraja 2018. ugovoreno je 566,33 MEUR odnosno 68,12%. Iz KF-a je za ciljeve na području klimatskih promjena predviđeno 399,08 MEUR, a do kraja 2018. ugovoreno je 245,68 MEUR odnosno 61,56%. Iz EFPR-a je za ciljeve na području klimatskih promjena predviđeno 42,71 MEUR, a do kraja 2018. ugovoreno je 26,95 MEUR odnosno 63,1%. Iz ESF-a je za ciljeve na području klimatskih promjena predviđeno 4,57 MEUR, a do kraja 2018. nije bilo ugovorenih sredstava koja doprinose klimatskim ciljevima.

2(b) Informacije prezentirane u poglavlju 2b temelje se na podacima koja su KT-u dostavila UT pojedinih OP-ova, a odnose se na postignuća do kraja 2018. Iznosi alokacija, objavljenih poziva i ugovorenih sredstava uzimaju u obzir i nacionalna privatna sredstva (uz iznimku OPPIR gdje se alokacija odnosi samo na BS stoga se kod podataka o ugovaranju prikazuju i ukupni prihvatljivi troškovi i BS), dok se iznosi isplaćenih sredstava odnose na ukupna BS (EU + nacionalno financiranje, uključujući i predujmove isplaćene korisnicima). Detaljne informacije o financijskom napretku te ostvarenju okvira za uspješnost dostupne su u godišnjim izvješćima o provedbi pojedinih (operativnih) programa.

Za ulaganja u okviru **TC1 Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija** alocirano je 811,6 MEUR (EFRR: 782,1 MEUR; EPFRR: 29,5 MEUR). Do kraja 2018. je objavljeno poziva u iznosu 732,4 MEUR (EFRR: 729,1 MEUR, EPFRR: 3,3 MEUR). Ugovoreno je ukupno 387,5 MEUR (EFRR: 385,1 MEUR, EPFRR: 2,4 MEUR), a isplaćeno 58,3 MEUR (EFRR: 55,9 MEUR, EPFRR: 2,4 MEUR).

EFRR

Do kraja 2018. pokrenuto je 14 poziva vrijednosti 729,1 MEUR, dok je potpisano 127 ugovora. Specifičnost ITI sektora, čiji pozitivan učinak se može procjenjivati u kontekstu dugoročnih politika, odnosno kontinuiranih financijskih ulaganja, dovela je do kašnjenja, kako u pripremi tako i u postupcima dodjele. Ipak, kontinuirano su se ulagali napor i poduzimale mjere kako bi se umanjio utjecaj nepovoljnih faktora. Odabrano je 5 strateških projekata u skladu s tematskim i pod-tematskim prioritetnim područjima **S3 Strategije**, između ostalih i projekti Inicijativa klastera konkurentnosti te uspostava Inovacijske mreže za industriju i tematskih inovacijskih platformi. Tijekom 2018. provodile su se aktivnosti pripreme postupka dodjele za Poziv Razvoj i jačanje sinergija s horizontalnim aktivnostima programa OBZOR 2020: Teaming. U 2018. prijava velikog projekta **Dječji centar za translacijsku medicinu prijavitelja Dječje bolnice Srebrnjak** upućena je u proceduru neovisne kontrole kvalitete velikog projekta (IQR), a radilo se na izradi projektno-tehničke dokumentacije za veliki projekt **Otvorene znanstvene infrastrukturne platforme za inovativne primjene u gospodarstvu i društvu (O-ZIP)** korisnika Instituta Ruđer Bošković. Pokrenuti su natječaj **Povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja te Podrška razvoju Centara kompetencija**. Navedeni natječaj pokrivaju ulaganja u inovacijsku infrastrukturu, suradnju na kolaborativnim projektima kao i pojedinačne investicije u istraživačko-razvojne projekte. Kroz projekte istraživanja Znanstvenih centara izvrsnosti koji pridonose **jačanju kapaciteta i istraživačkih potencijala**, do kraja 2018. objavljeno je 157 znanstvenih publikacija i uspostavljeno 25 znanstvenih suradnji. U okviru poziva Jačanje kapaciteta za istraživanje, razvoj i inovacije ugovaranje se planira u drugom tromjesečju 2019., dok je poziv Priprema IRI infrastrukturnih projekata otvoren za prijavu u Q4 2018. **Restrukturiranje IR sektora** planira se postići provedbom projekata ugovorenih u okviru poziva Ulaganje u organizacijsku reformu i infrastrukturu u sektoru istraživanja, razvoja i inovacija.

EPFRR

Kroz savjetodavne usluge poljoprivrednicima, vlasnicima šuma i MSP-ima u ruralnim područjima bilo je dostupno 108 savjetničkih paketa na kojima je sudjelovalo 5.262 korisnika. U potpori za savjetovanje savjetnika sudjelovalo je 1.189 polaznika, što dugoročno pridonosi **razvoju novih proizvoda, procesa i**

tehnologija u sektorima poljoprivrede, prehrambene industrije i šumarstva. Objavljen je jedan natječaj kroz mjeru za **poticanje suradnje s ciljem podrške osnivanju i radu operativnih skupina Europskog partnerstva za inovacije (EIP) za poljoprivrednu produktivnost i održivost.** Na natječaj se prijavilo 30 operativnih skupina, a krajem 2018. bio je u obradi.

Za ulaganja u okviru **TC2 Povećanje pristupačnosti i kvalitetna uporaba informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT)** alocirano je 362,3 MEUR kroz EFRR. Do 31.12.2018. je objavljeno poziva u iznosu 82,4 MEUR. Ugovoreno je 31 MEUR, a isplaćeno 1,2 MEUR.

U 2016. objavljen je poziv Razvoj e-usluga (e-Zdravlje, e-Uprava za zemljišno i prostorno planiranje, e-Kultura, e-Turizam, e-Pravosuđe i e-Uključivanje) kojemu je cilj **povećati produktivnost javnog sektora te doprinijeti povećanom korištenju i dostupnosti e-usluga pojedincima.** Kroz Poziv je ugovorena provedba 9 projekata kojima će biti izrađena 22 e-servisa. Zbog zahtjeva korisnika koji premašuju alokaciju, MU je započelo ažuriranje Akcijskog plana Strategije e-Hrvatska 2020.

U svrhu **boljeg upravljanja javnom IKT infrastrukturom** planiran je strateški projekt Uspostava CDU-a kojim će se doprinijeti objedinjavanju i racionalizaciji državne IKT infrastrukture, a za koji je do kraja 2018. zaprimljena Potvrda o pripremljenosti projekta od JASPERS-a. Iako projekt još nije ugovoren, započeto je s provedbom projektnih aktivnosti te je s krajem 2018. 9 institucija uključeno u aktivnosti. Po završetku provedbe očekuje se integracija 350 institucija u Vladin oblak.

Planirane operacije vezane za **Povećanje nacionalne pokrivenosti pristupnom mrežom sljedeće generacije (NGN)** u ciljanim područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja su u visokoj fazi pripremljenosti te se njihovo pokretanje očekuje početkom 2019. U smjeru pripreme velikoga projekta za prijavu u 2019., VRH je usvojila NP-BBI program za agregacijske mreže te je ažurirana Studija izvedivosti koja će do kraja Q1 2019. biti završena i poslana u JASEPERS radi ACN-a.

Za ulaganja u okviru **TC3 Poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora i sektora ribarstva i akvakulture** alocirano je 2,32 mlrd EUR (EFRR: 1,14 mlrd EUR, EPFRR: 976,7 MEUR; EFPR: 200,2 MEUR). Vrijednost natječaja iznosi 2,79 mlrd EUR, od čega je ugovoreno 1,90 mlrd EUR, a plaćeno 744,7 MEUR.

EFRR

Do kraja 2018. pokrenuto je 28 poziva (3 se odnose na FI) vrijednih 1,62 mlrd EUR, ugovoreno je 2.188 projekata (7 se odnosi na FI) ukupne vrijednosti 1.082 MEUR te su izvršene isplate korisnicima u iznosu 331 MEUR.

U prethodnom izvještajnom razdoblju pokrenuti su **financijski instrumenti** (jamstva, mikro i mali zajmovi), te ih je do kraja 2018. u provedbi bilo 7, a provode ih HAMAG-BICRO, HBOR i EIF.

Uz već poznate načine dodjele BS, za pozive kod kojih se dodjeljuju manji iznosi za usluge uveden je i instrument vaučera kao posebna vrsta dodjele putem pojednostavljenih natječaja. Do kraja ovog izvještajnog razdoblja, temeljem 3 potpisana Sporazuma o financiranju ugovoreno je 100% alokacije te je uz pomoć FI podržano gotovo 1400 poduzetnika čime je **omogućeno stvaranje 3600 novih radnih mjesta.**

S ciljem **omogućavanja povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva** nastavljen je trend ulaganja u poduzetničku infrastrukturu (uključujući poduzetničke inkubatore i poduzetničke zone) na način da se MSP-ovima osigurava pristup kvalitetnoj i financijski povoljnoj infrastrukturi, posebno u fazi inkubacije, ali i u fazama rasta dok se razvojem usluga PPI-jeva za MSP-ove pruža potpora poduzetnicima. Do kraja 2018. ugovoreno je 79 projekata.

Nastavljaju se nastojanja usmjerena na **ulaganje u kapacitete MSP-ova za rast**, te se kroz početna ulaganja u izgradnju i opremanje, stvaranjem i proširenjem kapaciteta za razvoj procesa, roba i usluga, uz povećanje kapitalne vrijednosti, poboljšava tehnološka spremnost MSP-ova usvajanjem novih rješenja i tehnologija, ali i doprinosi se povećanju zaposlenosti otvaranjem novih radnih mjesta. Do kraja 2018. ugovoreno je 2015

projekata, od čega je s ciljem produživanja obalne sezone i razvoja turističke ponude u drugim dijelovima RH nastavljen razvoj MSP-ova u turizmu povećanjem kvalitete i dodatne ponude hotela s ugovorenih 27 projekata.

EPFRR

Za **jačanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora** u okviru PRR-a kroz pokrenute natječaje namijenjena je gotovo 1 mlrd EUR, od čega je ugovoreno 664,5 MEUR, a plaćeno 364,3 MEUR. Tijekom 2018. pokrenuti su **financijski instrumenti za ruralni razvoj** (jamstva, mikro i mali zajmovi te investicijski krediti) te su do kraja 2018. u provedbi bili mikro i mali zajmovi koje provodi HAMAG-BICRO. S ciljem **restrukturiranja i modernizacije poljoprivrednih gospodarstava** do kraja 2018., otvoreno je 5 natječaja, dok su za **razvoj manjih gospodarstava** otvorena 3 natječaja. Kako bi se povećala **konkurentnost poljoprivredno-prehrambenog sektora**, za aktivnosti kojima se unaprjeđuje dodana vrijednost poljoprivrednim proizvodima dodijeljeno je 63,8 MEUR. S ciljem obnove poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala dodijeljeno je 4,2 MEUR. Kako bi se potakla **generacijska obnova u poljoprivrednom sektoru** povećanjem broja kvalificiranih mladih poljoprivrednika za potporu mladim poljoprivrednicima objavljena su 3 natječaja te je odobreno 32,2 MEUR, a isplaćeno 23,4 MEUR. U svrhu razminiranja poljoprivrednog zemljišta u 2018. raspisan je zadnji (treći) natječaj, čim se osiguralo razminiranje 990 ha na području Ličko-senjske i Sisačko-moslavačke županije, čime je razminirano svo poljoprivredno zemljište u RH, odnosno preko 6.000 ha.

EFPR

Do kraja 2018., objavljeno je poziva u vrijednosti od 193,4 MEUR, ugovoreno je ukupno 150,4 MEUR odnosno 85,7 MEUR BS te je plaćeno 49,2 MEUR.

S ciljem **širenja i diversifikacije proizvoda iz morskih i slatkovodnih uzgajališta** do kraja 2018. objavljen je 1 poziv za diversifikaciju i nove oblike prihoda, dok su za produktivna ulaganja u akvakulturu objavljena 3 poziva od čega je do kraja 2018. ugovoreno 53,9 MEUR prihvatljivih izdataka, odnosno 21,3 MEUR BS.

U okviru mjere **inovacija** u sektoru ribolova te mjere inovacija u sektoru akvakulture do kraja 2018. objavljeno je poziva vrijednih 11,3 MEUR BS, dok su tijekom 2018. obavljene pripremne radnje za pokretanje (izrađeni nacrti podzakonskih propisa) mjera **stvaranja i provedbe partnerstva između znanstvenika i ribara te pružanja savjetodavnih usluga sektoru ribolova i akvakulture**. Pokretanje njihove provedbe predviđeno je u 2019.

Vežano uz **daljnji razvoj tržišta** (certifikacija i označavanje proizvoda u ribarstvu, akvakulturi i pomorskoj industriji, povećana kvaliteta proizvoda, ekološka proizvodnja) u provedbi su mjere zaštite zdravlja i sigurnosti, privremena obustava ribolovnih aktivnosti, dodana vrijednost, osiguranje akvakulturnih stokova, planovi proizvodnje i stavljanja na tržište, mjere za stavljanje na tržište te preradu ribarstva i akvakulture. Ugovoreno je 79,8 MEUR prihvatljivih izdataka odnosno 47,6 MEUR BS.

S ciljem poticanja investicija u postojeće luke, iskrcajna mjesta, skloništa i objekte (logistička podrška) tijekom 2018., potpora je dodijeljena za 6 ribarskih luka u iznosu od 16,7 MEUR.

Za ulaganja u okviru **TC4 Podrška prelasku na ekonomiju s niskom razinom emisije CO2 u svim sektorima** je alocirano 832,5 MEUR (EFRR: 625,7 MEUR; EPFRR: 194,6 MEUR; EFPR: 12,2 MEUR). Objavljeno je 890 MEUR, od čega je ugovoreno 606 MEUR, a plaćeno 95,4 MEUR.

EFRR

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 703 MEUR kroz 12 postupaka dodjele. Ugovorena su 1304 projekta vrijedna 508,5 MEUR, a plaćeno je 64,4 MEUR.

Do kraja 2018. objavljeno je 6 poziva za dodjelu BS, a ugovoreno je 1239 projekata koji doprinose **energetskoj učinkovitosti, pametnom upravljanju energijom i korištenju OIE u javnoj infrastrukturi**, uključujući javne zgrade i stambeni sektor. U 2017. i 2018. objavljena su 2 poziva za povećanje energetske učinkovitosti i

korištenje OIE u proizvodnim industrijama i uslužnim granama gospodarstva kroz koja je ugovoreno 89 projekata.

Projekti koji doprinose **povećanju učinkovitosti sustava toplinarstva** će se provoditi putem ITU mehanizma u okviru kojeg je planirana energetska obnova postojećeg sustava toplinarstva u urbanim područjima i koji se planiraju pokrenuti u 2019., počevši s projektom Toplovodi za naselje Slavonija I i Slavonija II - projekt zamjene dotrajalih toplovoda.

U 2017. je pokrenut FI za projekte povećanja učinkovitosti sustava javne rasvjete. Realizacijom ESIF kredita za javnu rasvjetu u 2018. započeto je s financiranjem projekata JLS u cilju postizanja ciljanih vrijednosti pokazatelja od 15 GWh **smanjenja potrošnje električne energije za javnu rasvjetu**. U 2018. je potpisan ugovor za pilot projekt uvođenja pametnih (naprednih) mreža koji će se provesti u postojećim distribucijskim sustavima gdje će se prednost pri odabiru dati projektima u većim i srednjim gradovima, čime se mogu postići najbolji rezultati i dokazati održivost sustava na većem dijelu mreže.

EPFRR

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 176,8 MEUR, ugovoreno je 97,3 MEUR, a plaćeno je 31 MEUR.

Do kraja 2018, otvorena su 3 natječaja s ciljem **povećanog korištenja OIE**, odobreno je 28 projektnih prijava dok za preostale još traje administrativna obrada.

Kako bi se **smanjila emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost**, do kraja 2018. otvoreno je 5 natječaja (1 poništen u 2015). Do kraja 2018. su odobrena 374 zahtjeva. Peti natječaj je bio raspisan do listopada 2018., zaprimljeno je 146 zahtjeva, a administrativna obrada je na kraju godine još uvijek bila u tijeku. Smanjenje emisije stakleničkih plinova i amonijaka ostvarit će se i kroz zatravljivanje trajnih nasada za što su od početka provedbe do kraja 2018. odobrena 153 zahtjeva.

EFPR

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 10,2 MEUR BS, od čega je ugovoreno ukupno 0,2 MEUR odnosno 0,1 MEUR BS, a plaćeno 0,1 MEUR. Vezano uz **povećanu energetske učinkovitosti djelatnosti u pomorstvu i ribarstvu, primjenu tehnologija s niskim emisijama ugljika, smanjenu emisiju onečišćujućih tvari i/ili stakleničkih plinova i povećanu energetske učinkovitost ribarskih brodova putem ulaganja u opremu na brodovima, energetske preglede sheme te studije** do kraja 2018. u sklopu mjere za energetske učinkovitost i ublažavanje klimatskih promjena, provodilo se 35 operacija, drugi krug natječaja objavljen je krajem 2018. te se zahtjevi za potporu očekuju tek u 2019.

Za ulaganja u okviru **TC5 Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama, prevencije i upravljanje rizicima** je alocirano 606,8 MEUR (EFRR: 288,7 MEUR; EPFRR: 318,1 MEUR). Vrijednost objavljenih natječaja iznosi 478,1 MEUR, od čega je ugovoreno 267,7 MEUR, a plaćeno 124,8 MEUR.

EFRR

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 148 MEUR, ugovoreno također 148 MEUR a plaćeno je 6,9 MEUR.

S ciljem **poboljšanja praćenja, predviđanja i planiranja mjera prilagodbe klimatskim promjenama** u 2017. pokrenut je poziv Projekt modernizacije meteorološke motriteljske mreže u RH – METMONIC, kroz koji će se osigurati da 100% teritorija RH bude pokriveno redovitim praćenjem i procjenom utjecaja klimatskih promjena, kao i modernizacija alata za modeliranje procjene utjecaja klimatskih promjena i učinaka mogućih mjera prilagodbe.

Vezano uz **sustave upravljanja katastrofama**, u 2017. i 2018. pokrenuta su 2 poziva za jačanje sustava s ciljem smanjenja rizika od poplava za stanovništvo, baštinu, gospodarstvo i okoliš te se po završetku projekata očekuje smanjenje područja koje je podložno potencijalno značajnim rizicima od poplava s 30.000 km² na

27.000 km², dok su u kontekstu infrastrukture te potrebnih ljudskih i tehničkih kapaciteta, objavljena su 3 poziva kojima je cilj podizanje sveukupne sposobnosti reakcije u kriznim situacijama i povećanje kapaciteta nacionalnog sustava upravljanja kriznim situacijama osposobljavanjem i opremanjem intervencijskih postrojbi te edukativnim aktivnostima za podizanje svijesti i jačanje otpornosti zajednica na katastrofe. U odnosu na okvir uspješnosti, do kraja 2018. nije postignut financijski pokazatelj, uslijed neiskustva korisnika, dugotrajne pripreme infrastrukturnih projekata, složenih imovinsko-pravnih odnosa, dugotrajnosti postupaka ishoda dozvola za građenje te okolišnih dozvola kao i otežanih postupaka JN.

EPFRR

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 330,1 MEUR, ugovoreno 119,7, a plaćeno je 117,9 MEUR. S ciljem **obnove degradiranih šuma, odnosno razvoja šumskih područja i poboljšanja održivosti šuma**, otvorena su 2 natječaja u okviru kojih su do kraja 2018. odobrena 32 zahtjeva.

S ciljem **očuvanja prirodnih resursa i bioraznolikosti raznih biljnih i životinjskih vrsta**, od početka provedbe do kraja 2018. odobreno je 9.929 zahtjeva dok je u istom razdoblju zaprimljeno 17554 jedinstvenih zahtjeva. Navedenom cilju doprinosi se i u sklopu poziva za očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti koji predstavljaju tip poljoprivrednog zemljišta s velikim udjelom poluprirodne i prirodne vegetacije važne za očuvanje vrsta i stanišnih tipova ugroženih na nacionalnoj i europskoj razini, u sklopu poziva za zaštitu kosca, u sklopu poziva za zaštitu leptira te kroz poziv očuvanja ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja.

Održivo korištenje zemljišta potaknut će i ekološka poljoprivreda te se u sklopu poziva Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne prakse i metode i Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih praksi i metoda potiče poljoprivrednike da napuste konvencionalnu poljoprivrednu proizvodnju koja se negativno reflektira na okoliš i bioraznolikost i nastave proizvodnju na temelju ekoloških praksi. Od početka provedbe do kraja 2018. je za navedene pozive iz M11 isplaćeno 10.713 zahtjeva (financirano operacija/aktivnosti). Od početka provedbe do kraja 2018. za TOP 11.1.1. isplaćeno je 6.530, a za TOP 11.2.1. isplaćeno je 4.183 zahtjeva.

Za ulaganja u okviru **TC6 Očuvanje i zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa** ukupno je alocirano 2,74 mlrd EUR (EFRR: 397,7 MEUR; KF: 1,94 mlrd EUR; EFPR: 82,3 MEUR; EPFRR: 318,1 MEUR). Vrijednost objavljenih natječaja iznosi 2,64 mlrd EUR, od čega je ugovoreno 2,2 mlrd EUR, a plaćeno 291,2 MEUR.

EFRR/KF

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 2,2 mlrd EUR kroz 68 postupaka dodjele. Ugovoreno je 370 projekata vrijednih 2,05 mlrd EUR, a plaćeno je 147,8 MEUR.

Planirane aktivnosti infrastrukturnih i velikih projekata u sektoru okoliša značajno kasne, većinom zbog potrebe za doradom dokumentacije. Do kraja 2018. ugovorena su 64 projekta Integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine koji doprinose **očuvanju, zaštiti, promicanju i razvoju kulturne baštine**, dok je u 2018. ugovoren projekt Arheološki park Vučedol. Također, u 2018. su objavljena 3 poziva putem ITU mehanizama s ciljem unaprjeđenja kulturne baštine.

U svrhu očuvanja, zaštite, promicanja i razvoja prirodne baštine do kraja 2018. su pokrenuta 3 poziva.

Ugovorena su 54 projekta, od čega se 20 odnosi na promicanje održivog korištenja prirodne baštine u nacionalnim parkovima te 34 koja se odnose na povećanje privlačnosti i obrazovnog kapaciteta te uspostavu boljeg upravljanja posjetiteljima ostalih odredišta prirodne baštine.

S ciljem **poboljšanja sustava upravljanja i praćenja kvalitete zraka** u 2017. ugovorena su 2 projekta: uspostava Nacionalnog referentnog laboratorija za emisije iz motora s unutarnjim izgaranjem koji će pridonijeti sinergiji politika vezanih za poboljšanje kvalitete zraka i klimatskih politika, te projekt nadogradnje i modernizacije državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka (AIRQ) koji će postići učinkovitu kontrolu i upravljanje kvalitetom zraka u urbanim sredinama, zonama i aglomeracijama.

Projekti CGO-a doprinijet će **smanjenju količine ukupnog i biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima otpada te povećanju količine otpada tretiranog na lokacijama za zbrinjavanje otpada**. Osim dva fazirana projekta izgradnje CGO Biljane Donje u Zadarskoj županiji i izgradnje CGO Bikarac faza II, sredinom 2018. potpisani su ugovori o dodjeli BS za izradu dokumentacije za izgradnju preostala 3 CGO-a: Zagreb, Šagulje i Orlovnjak te je krajem 2018. donesena treća Odluka o financiranju za izgradnju CGO Lečevica. Uz navedeno, objavljeno je još 2 poziva za CGO Babina gora i Nabava dodatne opreme za Županijski CGO Marišćina. U 2017. i 2018. objavljeno je i 5 poziva koji od kojih je jedan Građenje reciklažnih dvorišta, a kroz ostale se provodi program izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom, zatim sanacija i zatvaranje odlagališta neopasnog otpada i nabava spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada.

S ciljem **osiguranja opskrbe dovoljnom količinom pitke vode dobre kakvoće i povećanjem stope priključenosti stanovništva na javne sustave opskrbe pitkom vodom** u 2017. ugovorena su 2 projekta za izgradnju regionalnih vodoopskrbnih sustava u Zagrebu i Osijeku (faza II). Po završetku provedbe ovih projekata procjenjuje se da će 19.896 dodatnih stanovnika biti obuhvaćeno uslugom poboljšane vodoopskrbe. U 2017. ugovoreno je 7 faziranih projekata te veliki projekt prikupljanja, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na otoku Krku. Do kraja 2018., osim navedenih projekata ugovoreno je još 25 projekata sustava prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda, a koji će doprinijeti povećanju stope priključenosti stanovništva na javne kanalizacijske sustave i povećanju količine otpadnih voda pročišćenih na odgovarajućoj razini pročišćavanja nakon prikupljanja. Procjenjuje se da će 80.931 dodatnih stanovnika biti obuhvaćeno uslugom poboljšane obrade otpadnih voda. S ciljem revitalizacije „brownfield“ lokacija u 2018. objavljeno je 6 poziva putem ITU mehanizma, a potpisano 3 ugovora.

U 2017. ugovorena su 4 projekta čija je svrha razvijanje sustava upravljanja i kontrole invazivnih stranih vrsta, praćenje stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova, kartiranje morskih staništa te doprinos završetku uspostavljanja ekološke mreže NATURA 2000 i osiguravanju dobrog gospodarenja s ciljem očuvanja bioraznolikosti. Zbog ograničenih administrativnih kapaciteta dinamika provedbe projekata varira te provedba pojedinih projekata kasni. U 2018. ugovoren je strateški projekt Razminiranje, obnova i zaštita šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim i Natura 2000 područjima u dunavsko-dravskoj regiji – NATURAVITA. Projekt se od samog početka odvija ubrzanom dinamikom pa je do kraja 2018. razminirano 14,83 km² projektnog područja.

EFPR

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 81,7 MEUR BS, ugovoreno 42 MEUR, a plaćeno je 25,5 MEUR.

U ovom izvještajnom razdoblju za **mjeru kontrole i provedbe** odobrene su dvije operacije, za 2017. i za 2018. Vidljiv je značajan napredak u provedbi, a s obzirom da su se tijekom 2018. intenzivno provodile aktivnosti usmjerene ka jačanju sustava i kapaciteta za kontrolu u ribarstvu dodijeljeno je 19,9 MEUR. Do kraja 2018. u sklopu mjere **trajnog prestanka ribolovnih aktivnosti** objavljena su 3 kruga natječaja u okviru kojih je ugovorena potpora u iznosu od 15,6 MEUR za trajno povlačenje iz ribolova 82 ribarska plovila, a koja su obavljala ribolov u segmentima ribarske flote za koje je Izvješćem o ravnoteži između ribolovnog kapaciteta i ribolovnih mogućnosti utvrđeno da nisu u ravnoteži. Također, do kraja 2018. u okviru mjere prikupljanja podataka dodijeljeno je 6,4 MEUR. Uz navedeno, ugovorena je operacija u okviru mjere **Integrirane pomorske politike namijenjene promicanju zaštite morskog okoliša te održivog korištenja morskih i obalnih resursa** za što je dodijeljeno 0,4 MEUR.

EPFRR

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 330,1 MEUR, ugovoreno 119,7, a plaćeno je 117,9 MEUR. Uzevši u obzir da unutar EPFRR-a Prioritet 4 u jednakoj mjeri doprinosi tematskim ciljevima 5 i 6, o statusu provedbe za navedene TC-ove zajednički je izvještavano pod TC5.

Za ulaganja u okviru **TC7 Promicanje održivog prometa i eliminacija uskih grla u ključnim mrežnim**

infrastrukturama alocirano je oko 1,48 mlrd EUR (EFRR: 470,6 MEUR; KF: 1,01 mlrd EUR). Do kraja 2018. objavljeno je 1,21 mlrd EUR, ugovoreno je 48 projekata vrijednih 1,16 mlrd EUR, dok su izvršena plaćanja u iznosu od 172,9 MEUR (EFRR: 58,1 MEUR; KF: 114,7 MEUR).

EFRR/KF

Do kraja 2018. pokrenuto je 37 poziva vrijednih 1,21 mlrd EUR, ugovoreno je 48 projekata vrijednih 1,16 mlrd EUR te su izvršene isplate u iznosu 172,9 MEUR.

Planirane aktivnosti infrastrukturnih i velikih projekata u sektoru prometa kasne, uslijed dugotrajne pripreme projektne dokumentacije, dugotrajnih postupaka rješavanja imovinsko-pravnih odnosa i ishoda građevinskih dozvola.

U okviru aktivnosti financiranih iz **KF-a, u cilju povećanja željezničkog teretnog prometa i broja putnika u željezničkom prometu** krajem 2018. potpisan je Ugovor o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u RH kao preduvjet za financiranje nabave novih vlakova. Unatoč utvrđenim kašnjenjima, nastavilo se s provedbom rekonstrukcije postojećeg i izgradnje drugoga kolosijeka na dionici željezničke pruge Dugo Selo–Križevci (faza II), zatim modernizacije i elektrifikacije željezničke pruge Zaprešić–Čakovec (R201) na dionici Zaprešić–Zabok). Izgradnja nove željezničke pruge za prigradski promet na dionici Gradec– Sv. Ivan Žabno (faza II) u provedbi je od svibnja 2017., dok je projekt rekonstrukcije i elektrifikacije 18,71 km željezničke pruge Vinkovci–Vukovar u provedbi od svibnja 2018. **Vezano za povećanje broja putnika u javnom prijevozu**, izradit će se 5 masterplanova funkcionalnih regija u kojima će se detaljno analizirati prometna potražnja i identificirati budući projekti u svim prometnim sektorima.

Vezano uz poboljšanje dostupnosti Dubrovnika zrakom, već sada je broj putnika u stalnom porastu te se po dovršetku projekta, očekuje pozitivan učinak na rast kapaciteta zrakoplovnog čvorišta TEN-T u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. **S ciljem uklanjanja uskih grla u osnovnoj TEN-T mreži unutarnjih plovnih putova**, do kraja 2018. ugovoreno je 35,38% dodijeljenih EU sredstava. Provedbom planiranih aktivnosti u okviru projekata ugovorenih s ciljem poboljšanja dostupnosti naseljenih otoka za njihove stanovnike ulaže se u premještanje postojećih morskih luka, nadogradnju (osuvremenjivanje) postojeće i gradnju nove lučke infrastrukture za pružanje lučkih usluga povezanih s obalnim linijskim pomorskim prijevozom, nabavu i ugradnju potrebne opreme te povećanje sigurnosti u akvatoriju luka. Završetkom projekata ugovorenih do kraja 2018. nadogradit će se 5 luka koje pružaju usluge vezano za otoke i premjestiti 1 luka.

U okviru aktivnosti financiranih iz **EFRR-a, vezano uz poboljšanje usluga javnog urbanog prijevoza te gradske i prigradske mobilnosti i povezanost**, operaterima koji obavljaju uslugu javnog gradskog i prigradskog prijevoza čiji su osnivači JLRS nabavit će se 158 od planiranih 187 autobusa prilagođenih osobama s invaliditetom te u skladu s propisanim standardima zaštite okoliša. Vezano uz **poboljšanje regionalne povezanosti i mobilnosti kroz povezivanje regionalnih cestovnih pravaca**, za projekt Cestovna povezanost s južnom Dalmacijom moguća su daljnja odstupanja od planirane dinamike izvođenja radova, uzrokovano dugotrajnim postupcima javne nabave. Vezano uz **poboljšanje cestovne sigurnosti** zabilježeno je povećanje razine sigurnosti na cestama putem smanjenja broja prometnih nesreća sa smrtnim ishodom te se očekuje kako će provedba projekata ove vrijednosti još dodatno sniziti te je do kraja 2018. pokrenut je 1 poziv za sanaciju opasnih mjesta na državnim cestama, Odluka o financiranju je donesena dok se ugovaranje očekuje u 2019. Završetkom projekta uklonit će se 23 opasna mjesta (crne točke) na prometnicama iz nadležnosti HC, čime će se ostvariti i ciljne vrijednosti pokazatelja. U okviru unapređenja TEN-T cestovne mreže i pristupa TEN-T cestovnoj mreži, do kraja 2018. ugovorena su sva dodijeljena EU sredstva. Realizacijom projektnih aktivnosti na projektima Izgradnja zaobilaznice grada Vodica i Izgradnja mosta kopno-otok Čiovo u Trogiru sa spojnim cestama izgrađeno je 8,01 km novih cesta.

Za potporu ulaganjima u okviru **TC8 Promicanje održivog i kvalitetnog zapošljavanja i podrška mobilnosti radne snage** alocirano je 814,4 MEUR (ESF: 650,4 MEUR; EPFRR: 134,8 MEUR; EFPR: 29,2 MEUR). Do

kraja 2018. objavljeno je 663 MEUR, ugovoreno 591,1 MEUR te plaćeno 186 MEUR.

ESF/IZM

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 556,5 MEUR kroz 22 postupka dodjele. Ugovorena su 74 projekta vrijednosti 547 MEUR, a plaćeno je 184,5 MEUR.

Krajem 2015. započela je provedba projekata za provedbu mjera aktivne politike zapošljavanja, čime se doprinijelo **porastu zapošljavanja ciljanih skupina putem obrazovanja, osposobljavanja i prekvalifikacije te potporom za zapošljavanje teže zapošljivih skupina, ali i porastu razine samozapošljavanja te zadržavanja radnika u zaposlenosti**. Kroz projekte za provedbu mjera aktivne politike zapošljavanja za mlade koji su u registriranoj nezaposlenosti najviše do 4 mjeseca i za dugotrajno nezaposlene mlade od 15 do 29, povećana je razina zaposlenosti mladih, posebno mladih s NEET statusom, a krajem 2016. pristupilo se redizajniranju mjera, uvedena je nova mjera pripravnništva te nastavljaju provoditi i ugovarati operacije koje doprinose navedenom. Također, tijekom 2018. nastavljeno je s ugovaranjem i provedbom operacija koje imaju za cilj **modernizaciju institucija tržišta rada** (područje mirovinskog osiguranja, zaštite na radu, istraživanja o starenju i zdravlju, razvoj kvalifikacijskog okvira) kako bi se adekvatno popratile sve promjene i zahtjevi tržišta rada s ciljem povećanja zaposlenosti.

EPFRR

Od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja objavljeno je 84,2 MEUR, ugovoreno 15 MEUR, dok isplata nije bilo.

Kroz Potporu ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području i Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima stavljeno je na raspolaganje 132,9 MEUR kako bi se **poboljšale prilike za zapošljavanje u ruralnim područjima**.

Tijekom 2018. pokrenuti su financijski instrumenti za ruralni razvoj (jamstva, mikro i mali zajmovi te investicijski krediti) te su do kraja 2018. u provedbi bili mikro i mali zajmovi koje provodi HAMAG-BICRO.

EFPR

Do kraja 2018. u okviru Mjere Pripreme potpore te Mjere Provedba lokalnih razvojnih strategija (uključujući tekuće troškove i animaciju), kroz postupke dodjele vrijedne 29,2 MEUR BS ugovoreno je 29,1 MEUR i to za 14 lokalnih inicijativa u ribarstvu za pripremu potporu te za 14 odobrenih lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (LRSR), a plaćeno 1,5 MEUR.

Za potporu ulaganjima u okviru TC8, a vezano uz **postizanje povećanog otvaranja radnih mjesta i mogućnosti za zapošljavanje u ribolovnim i obalnim područjima**, uglavnom kroz diversifikaciju ribolova na druge sektore pomorskog gospodarstva i stvaranje novih malih poduzeća, do kraja 2018. dodijeljena su ukupna alocirana sredstva i to za mjeru pripreme potpore te za odabrane LRSR-e, ali provedba operacija u okviru istih nije započela do kraja izvještajnog razdoblja. Ciljane vrijednosti u potpunosti su ostvarene, tj. odabrano je planiranih 14 LRSR-a i službeno priznato 14 FLAG-ova. Napredak u provedbi očekuje se u predstojećem razdoblju, tj. odabir i odobravanje operacija u okviru LRSR-a, a time i napredak u financijskoj provedbi.

Za potporu ulaganjima u okviru **TC9 Promicanje socijalne uključenosti i borba protiv siromaštva** je alocirano 1.138,7 MEUR (ESF: 385,9 MEUR; EFRR: 419,4 MEUR; EPFRR: 333,4 MEUR). Do kraja 2018. objavljeno je 1,31 mlrd EUR, ugovoreno 886,4 MEUR i plaćeno 230 MEUR.

ESF

Do kraja 2018. objavljeno je 382,5 MEUR, ugovoreno 278 MEUR, a plaćeno 106,7 MEUR. Radi **smanjenja**

prepreka zapošljavanju osoba najviše pogođenih siromaštvom i socijalnom isključenosti, do kraja 2018. objavljeno je 8 poziva usmjerenih na pripadnike marginaliziranih skupina: žena (Zaželi, u okviru kojeg je do sada zaposleno 5811 žena koje skrbe o gotovo 28000 starijih osoba), mladih u umjetnosti do 25 godina, starijih od 54 godina u umjetnosti i kulturi, dokvalifikacije, prekvalifikacije i stjecanje stručnih znanja marginaliziranih skupina.

S ciljem **poboljšanja pristupa visokokvalitetnim socijalnim uslugama, uključujući podršku procesu deinstitucionalizacije**, do kraja 2018. objavljeno je 11 poziva, koji se odnose na razvoj usluga osobne asistencije za 2192 osobe s invaliditetom, poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva koji će uključiti 967 pripadnika ranjivih skupina, uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz šport, za koji je planirano uključivanje 1932 djece i mladih, te 687 osoba s invaliditetom, te podrška procesu deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih (373) i podrška daljnjem procesu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom (295).

Tijekom 2017. i 2018. pokrenuti su pozivi za projekte koji doprinose **psihosocijalnom uključivanju hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata te članova njihovih obitelji te za projekte za razvoj i širenje mreže izvan institucionalnih usluga za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata**.

Nastavljeno je s pružanjem podrške projektima i programima za **promociju zdravlja i prevenciju bolesti, kontinuirano stručno osposobljavanje radnika u djelatnosti hitne medicine** (planirano educirati 1824 radnika u djelatnosti hitne medicine) te **ulaganje u specijalizacije liječnika** (do kraja 2018. ugovoreno 66 projekata).

Poziv Razvoj i provedba programa za socijalnu koheziju i povećanje zaposlenosti u gradovima: Kninu, Belom Manastiru i općini Darda, Benkovcu, Petrinji i Vukovaru, objavljen sredinom 2018., usmjeren je na **poboljšanje socijalne uključenosti osoba najviše pogođenih siromaštvom i socijalnom isključenosti uključujući marginalizirane zajednice poput romske zajednice te suzbijanja diskriminacije kroz aktivnosti unaprjeđenja socijalnih usluga i sadržaja za starije osobe, osobe s invaliditetom te djecu i mlade do 29 godina starosti, povećanja zapošljivosti kao i mogućnosti zapošljavanje nezaposlenih za stanovnike na navedenim ratom pogođenim područjima**.

EFRR

Do kraja 2018., pokrenuto je 23 poziva vrijednih 451,2 MEUR, ugovoreno je 103 projekta vrijednih 264,7 MEUR te su izvršene isplate korisnicima u iznosu od 67,4 MEUR.

S ciljem **poboljšanja kvalitete bolničkog smještaja i pristupa bolničke skrbi za posebno ranjive skupine** do kraja 2018. u okviru poziva Poboljšanje pristupa primarnoj zdravstvenoj zaštiti s naglaskom na udaljenja i deprivirana područja kroz ulaganja u potrebe pružatelja usluga zdravstvene zaštite na primarnoj razini, ugovoreno je 16 projekata te je objavljen i poziv usmjeren na uspostavu objedinjenih hitnih bolničkih prijema za 7 bolnica, odnosno poziv za uspostavu hitne pomorske medicinske službe brzim brodicama. S ciljem **unaprjeđenja zdravstvene infrastrukture**, do kraja 2018. ugovoren je 51 projekt.

Za 3 ograničena poziva namijenjen **jačanju socijalne infrastrukture**, pokrenuta u 2016., kako bi se putem provedbe procesa deinstitucionalizacije smanjio broj osoba koje ulaze u institucije i povećao broj osoba koje napuštaju institucije za dugotrajnu skrb, stopa ugovaranja je bila 45%. Oformljena je Međuresorna radna skupina koja je na temelju analize prve faze provedbe te savjetovanja sa zainteresiranom javnošću dizajnirala novi poziv otvorenog tipa koji obuhvaća širok spektar prihvatljivih prijavitelja i koji je objavljen u svibnju 2019. Ugovaranje za Uspostavu veteranskih centara u RH očekuje se u 2019.

Vežano uz **integriranu fizičku, gospodarsku i socijalnu regeneraciju malih gradova na ratom pogođenim područjima odabranih 5 malih gradova**, projekti se provode tijekom 2018., a odnose se na izgradnju i rekonstrukciju javnih prostora i komunalne infrastrukture čime se poboljšava pristup javnim uslugama te stvaraju preduvjeti za gospodarski razvoj i smanjenje siromaštva na pilot područjima.

EPFRR

Za **promicanje društvene uključenosti i suzbijanja siromaštva u ruralnim područjima** objavljeno je 475,5

MEUR, kroz 463 projekta ugovoreno je 343,7 MEUR, a plaćeno 55,9 MEUR.

Do kraja 2018. ukupno 2.371.614 obuhvaćeno je LAG-ovima što čini 166% konačnog cilja. Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj JLS, koji bi dugoročno trebali doprinijeti **rastu i promicanju socioekonomske održivosti u ruralnim područjima**, nastavilo se do kraja 2018. te su odobrene 433 prijave.

S ciljem **građenja javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda** do kraja 2018. objavljena su 2 natječaja te je odobrena 71 prijava. Za građenje nerazvrstanih cesta, što bi trebalo doprinijeti unapređenju male infrastrukture javnih usluga, do kraja 2018. proveo se 1 natječaj. Za **ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu**, do kraja 2018. otvorena su 2 natječaja te je do kraja 2018. odobreno 215 prijava.

Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice financira se kroz planiranje i provedbu lokalnih razvojnih strategija, za pripremu kojih je do kraja 2016. izdano 50 Odluka o dodjeli sredstava. U 2016. objavljen je poziv kroz koji se dodjeljuje potpora za provedbu strategija lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice te su odobrena 54 LAG-a.

Za potporu ulaganjima u okviru **TC10 Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje za vještine i cjeloživotno učenje** je alocirano 861,5 MEUR (ESF: 529,4 MEUR; EFRR: 318,7 MEUR; EPFRR: 13,3 MEUR). Do kraja 2018. objavljeno je 549,6 MEUR, ugovoreno 458 MEUR, a plaćeno 187,8 MEUR.

ESF

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 286 MEUR kroz 23 postupka dodjele. Ugovoreno je 245 projekata vrijednih 246,1 MEUR, a plaćeno je 69,3 MEUR.

Poziv **Osiguravanje pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama** provodio se u 3 faze, od kojih je treća još u provedbi te se kroz 148 projekata osiguralo financiranje troškova rada pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika za pružanje potpore učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama, s ciljem povećanja socijalne uključenosti i integracije učenika s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama. Podršku je dosad primilo više od 9000 učenika s teškoćama te je osposobljeno i zaposleno preko 6000 pomoćnika u nastavi.

Za **omogućavanje boljeg pristupa obrazovanju učenika u nepovoljnom položaju** tijekom 2018. ugovoren je projekt, kojim se osigurava izravna financijska potpora putem državnih stipendija za studente nižeg socio-ekonomskog statusa, te je do sada preko 7000 studenata primilo stipendije, a do kraja projekta očekuje se da će ih biti preko 29.000. Tijekom 2017. ugovoren je i projekt, kojim se nastoji doprinijeti **povećanju stope zadržavanja studenata u studijskim programima u STEM područjima znanosti, odnosno stopa završnosti studenata u STEM područjima znanosti**.

Realizacijom pilot projekta e-Škole: Cjelovita informatizacija poslovanja škola i nastavnih procesa u svrhu stvaranja digitalno zrelih škola za 21. stoljeće doprinijelo se **uspostavi sustava razvoja digitalno zrelih škola** kroz osposobljavanje 3783 pripadnika školskog osoblja (784 muškaraca i 2999 žena) odnosno 151% od ciljane vrijednosti koja iznosi 2.500 sudionika. Projekt je završen u kolovozu 2018.

Kako bi se **poboljšao obrazovni sustav za odrasle**, osigurano je 4 MEUR za projekte usmjerene na razvoj i provedbu programa obrazovanja odraslih uz primjenu HKO-a u područjima koja su od strateškog značaja za RH te omogućavanje stjecanje prve kvalifikacije ili stjecanje više razine kvalifikacije te prekvalifikacije kako bi se povećala konkurentnost osoba na tržištu rada.

Kako bi se **povećala raspoloživost radne snage uključene u aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija (IRI)** ukupno je 13,1 MEUR usmjereno na aktivnosti poziva Provedba HKO-a na razini visokog obrazovanja - razvoj standarda zanimanja/standarda kvalifikacija u skladu s načelima HKO-a, razvoj i revizija studijskih programa temeljenih na standardima kvalifikacija u skladu s potrebama tržišta rada. Tijekom 2018. u

okviru poziva Internacionalizacija visokog obrazovanja ugovoreno je 30 projekata, namijenjenih razvoju u STEM područjima, u informacijsko-komunikacijskom području te ostalim prioritetnim područjima. Također, kako bi se **doprinijelo modernizaciji strukovnog obrazovanja radi povećanja zapošljivosti učenika**, tijekom 2018. potpisana su 2 ugovora koja su još uvijek u provedbi te kroz čije će projektne aktivnosti bit uključeno 3.000 učenika strukovnih škola.

EFRR

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 262,1 MEUR kroz 3 postupka dodjele. Ugovoreno je 15 projekata vrijednih 210,3 MEUR, a plaćeno je 117,4 MEUR.

S ciljem **poboljšanja pristupa visokom obrazovanju te boljoj integraciji u obrazovni sustav učenika i studenata koji se nalaze u nepovoljnom položaju** ugovoreno je 14 projekata, koji se odnose na modernizaciju, unaprjeđenje i proširenje infrastrukture studentskog smještaja te doprinose smanjenju troškova studiranja i povećanju pristupa visokom obrazovanju za studente u nepovoljnom položaju pri čemu je u 2018. broj studenata iznosio 8.900. Ugovorena su sva raspoloživa sredstva na pozivu Modernizacija, unaprjeđenje i proširenje infrastrukture studentskog smještaja za studente u nepovoljnom položaju te je poziv zatvoren u travnju 2018. Od 14 ugovorenih projekata, 7 projekata završilo je s provedbom.

S ciljem **povećanja broja digitalno zrelih škola**, ugovoren je pilot projekt e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola u okviru kojeg se IKT uveo u obrazovne i poslovne procese u 151 odabranu školu. Škole koje su sudjelovale u pilot projektu opremljene su najmodernijom tehnologijom, a nastavno i nenastavno osoblje osposobljeno je za korištenje tehnologije i digitalnih sadržaja koji će se razviti unutar projekta. Navedena EFRR ulaganja komplementarna su i snažno povezana s ulaganjima u e-Škole u okviru ESF-a. Krajem 2018. objavljen je poziv Uspostava infrastrukture regionalnih centara kompetentnosti u strukovnom obrazovanju kao **podrška procesu reforme strukovnog obrazovanja i osposobljavanja** te se do kraja 2018. radilo na odgovorima na pitanja prihvatljivih prijavitelja te na organizaciji radionica na 4 lokacije odabrane prema teritorijalnoj zastupljenosti prihvatljivih prijavitelja. Kroz projekte će se doprinijeti **povećanju relevantnosti strukovnog obrazovanja kroz poboljšanje uvjeta za stjecanje praktičnih vještina u ciljanim sektorima srednjeg strukovnog obrazovanja s ciljem postizanja veće zapošljivosti učenika srednjeg strukovnog obrazovanja.**

EPFRR

Od početka provedbe do kraja 2018. objavljeno je 1,5 MEUR, ugovoreno 1,6 MEUR te plaćeno 0,97 MEUR.

Kroz Potporu za strukovno osposobljavanje i aktivnosti stjecanja vještina i Potpore za demonstracijske aktivnosti i informativne aktivnosti unaprijedile su se **vještine osoba uključenih u sektor poljoprivrede, šumarstva i prehrane poticanjem cjeloživotnog učenja, stjecanje vještina i neformalno strukovno osposobljavanje.**

Od početka provedbe operacije Strukovno osposobljavanje za višestruku sukladnost, paket mjera poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj do kraja 2018., Savjetodavna služba je provodila strukovna osposobljavanja za 25.756 polaznika dok je na treninzima kroz operaciju Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike sudjelovalo je 8.970 polaznika.

Za potporu ulaganjima u okviru **TC11 Jačanje institucionalnih kapaciteta javnih tijela i zainteresiranih strana te učinkovite javne uprave** je alocirano 225 MEUR (ESF). Do kraja 2018. objavljeno je poziva u vrijednosti 126,5 MEUR, ugovoreno 73,7 MEUR, a plaćeno 11,8 MEUR.

S ciljem **povećanja djelatnosti i kapaciteta u javnoj upravi kroz poboljšanje pružanja usluga i upravljanja ljudskim potencijalima** u 2017. i 2018. ugovoreno je 17 projekata. U svrhu **poboljšanja**

poslovnog okruženja putem informatizacije javne uprave i razvoja elektroničkih usluga, smanjenja administrativnog opterećenja te racionalizacije i povećanja kvalitete propisa provode se i projekti uspostave integralnog sustava za upravljanje službenom dokumentacijom RH, provođenje obuka na alatima za praćenje i nadzor e-trgovine, zatim sustavi e-Pristojbe i e-Poslovanje i uspostava platforme sa elektroničkim uslugama za e/m-Potpis i e/m-Pečat.

S ciljem **daljnjeg unaprjeđenja fiskalnog okvira, uključujući razvoj temeljitih statističkih i računovodstvenih sustava usklađenih s europskim standardima**, u 2017. su objavljena 2 poziva, Sustav za upravljanje kvalitetom i dokumentiranje kvalitete statističkih istraživanja čija je svrha jačanje institucionalnog kapaciteta Državnog zavoda za statistiku unaprjeđenje znanja o kvaliteti te poziv Učinkovitiji sustav financijskog i statističkog izvještavanja koji će doprinijeti promicanju načela dobrog upravljanja kroz unaprjeđenje usluga Ministarstva financija uspostavom nove suvremene aplikacije za predaju i pohranu financijskih izvještaja.

Kako bi se **poboljšalo formuliranje politika i strateško planiranje, radi smanjenja fluktuacije i učinkovitijeg iskorištavanja resursa te uspostave sustava upravljanja ljudskim resursima i procesima** ugovoreno je 9 projekata u kojima se provodi jačanje znanja i vještina pripadnika vatrogasnih organizacija u RH, modernizacija poslovanja Carinske uprave u RH, unaprjeđenje Sustava za upravljanje rizicima, kao i uvođenje i optimizacija učinkovitih sustava u javnoj upravi, JL(P)RS.

Poboljšanju učinkovitosti sektora pravosuđa u 2017. i 2018. doprinijela su 4 objavljena poziva kroz koje se povodi program edukacije iz područja stranih jezika za pravosudne dužnosnike, savjetnike i službenike u pravosuđu, unaprjeđenje i modernizacija pravosudnog sustava u RH, program edukacija u borbi protiv kibernetičkog kriminala te se nastavlja uspostava Digitalne arhive zemljišnih knjiga na razini RH.

Objavljeno je 8 poziva koji doprinose **daljnjem razvoju samostalnog i raznovrsnog civilnog društva čiji projekti doprinose razvoju javno-civilnog partnerstva u kulturi, visokoobrazovnim ustanovama putem društveno korisnog učenja, volonterskim programima, jačanju socijalnog dijaloga, učinkovitoj resocijalizaciji i reintegraciji počinitelja kaznenih djela u društvenu zajednicu te prevenciji korupcije i sukoba interesa u provedbi javnih politika**. Međutim, većina planiranih poziva značajno kasni, što dovodi do značajnih problema u funkcioniranju OCD-ova koje su planirale svoje programe u skladu s najavom poziva.

2(c) Opis doprinosa ESIF dan je pod 1(b).

2(e) U okviru **EFRR-a** tematski ciljevi koji su dostigli **vrijednosti pokazatelja u okviru uspješnosti** su TC3, TC4, TC7 i TC10, dok TC1, TC2, TC5, TC6 i TC9 nisu dostigli potrebnu razinu okvira uspješnosti. U okviru KF-a TC6 nije dosegao potrebnu razinu okvira uspješnosti.

U okviru TC1 dokumentacija poziva zahtijevala je temeljitu pripremu i koordinaciju dionika, na čemu se kontinuirano radi, dok su u TC2 zahtjevniji uvjeti u odnosu na Smjernice EU i sugestije EK za KOO utjecale na produljenje pripreme poziva te se poduzimaju mjere za ubrzanje provedbe. U okviru TC5 ključni razlozi kašnjenja su neiskustvo korisnika, dugotrajnost pripreme infrastrukturnih projekata, primarno obrane od poplave, složenost rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, dugotrajnost postupaka ishoda dozvola za građenje te okolišnih dozvola te otežani postupci JN, te je kontinuirano pružana podrška korisnicima. U okviru TC6 odstupanje u ostvarenju primarno je posljedica kašnjenja u postupku odabira projekata zbog kompleksnosti i broja projektnih prijedloga te činjenice da se radi o specifičnom tipu ulaganja koji se po prvi puta financira iz EU sredstava u ovom opsegu i načinu. U okviru TC9 zbog ograničenog broja ustanova koje su se mogle javiti na pozive, preduvjeta koji su morali biti ispunjeni prije prijave i problema vezanih uz osiguravanje potrebnih nekretnina za provedbu deinstitutionalizacije ciljanih skupina, prosjek stope ugovaranja iznosio je 45% te su pozivi zatvoreni unutar SC 9a3 kako bi se poduzele korektivne mjere, a novi je Poziv objavljen 24. svibnja 2019. U okviru TC6 na razini **KF-a** u provedbi su zabilježena kašnjenja u pripremi projektne dokumentacije i provedbi ključnih postupaka javne nabave, povećanju cijena izvođenja građevinskih radova, nespremnost izvođača za početak izvođenja radova u primjerenom intenzitetu i na vrijeme, nedostatak kvalificirane radne

snage na tržištu rada te česte blokade/nelikvidnosti izvođača ili stečaja glavnih izvođača radova uslijed (raskida ugovora) te je kontinuirano pružana podrška korisnicima.

U okviru **EPFRR-a** preraspodjela sredstava za pričuvu očekuje se samo u okviru P 5. Navedeno je bilo element dijaloga s EK i članovima OzP tijekom 2018. te su u proteklom razdoblju poduzete brojne aktivnosti kako bi se povećala razina ostvarenja Okvira uspješnosti.

U okviru **ESF-a** potrebnu razinu okvira uspješnosti nije ostvarila PO4 (TC11). Objava poziva, a potom i ugovaranje krenulo je s velikim zakašnjenjem, prvenstveno zbog ex-ante uvjeta vezanog uz donošenje Strategije razvoja javne uprave za razdoblje 2015.-2020., a što je posljedično utjecalo i na dostizanje zadanih ključnih točaka okvira uspješnosti za 2018. Planira se objavljivanje natječaja jednakim intenzitetom te intenziviranje aktivnosti praćenja implementacije, čime će se osigurati ostvarenje fizičkih i financijskih konačnih ciljeva za 2023.

U okviru **EFPR-a** u UP2 niti jedan od 2 pokazatelja koji se odnose na broj operacija nije ostvario ključne etape, budući je interes korisnika bio veći za proizvodnim ulaganjima i stvaranjem preduvjeta za djelatnost akvakulture od onog za inovativne aktivnosti, no i tu je postignuto manje operacija od predviđenog, uslijed dugotrajnosti nacionalnih postupaka vezanih uz sustav dodjele prava obavljanja djelatnosti akvakulture u RH. U UP4 vrijednost ključne etape nije dostigao financijski pokazatelj, budući je bilo potrebno uložiti znatne napore za uspostavu sustava provedbe i jačanja kapaciteta uključenih dionika.

Tablica 1.**Potpora korištena za ciljeve u području klimatskih promjena**

Fond	A. Potpora korištena za ciljeve u području klimatskih promjena iz sporazuma o partnerstvu	B. Potpora korištena za ciljeve u području klimatskih promjena (1)	Postotak upotrijebljene potpore u usporedbi sa sporazumom o partnerstvu (% B/A)
ESF	4.574.189,19		
EFRR	831.406.952,00	566.333.829,81	68,12%
KF	399.082.302,00	245.679.165,52	61,56%
EFPR	42.705.858,00	26.948.915,59	63,10%
EPFRR	867.691.566,95	505.429.242,19	58,25%
Ukupno	2.145.460.868,14	1.344.391.153,11	62,66%

(1) Kumulativno, u EUR, na temelju prihvatljivih izdataka s krajnjim datumom 31. prosinca prethodne godine.

(2) To obuhvaća i resurse iz Inicijative za zapošljavanje mladih (YEI) (specifična dodjela za YEI i odgovarajuća potpora iz ESF-a).

Tablica 2.

Samo za izvješće za 2019. – ostvarivanje ključnih etapa temeljem ocjene države članice

Program	Prioritet	Fond (1)	Kategorija (2) regije	Tematski (2) cilj	Ostvarivanje ključnih etapa (da/ne)	Potpora Unije
2014HR05M9OP001	1	ESF	Slabije razvijene	Promicanje održivog i kvalitetnog zapošljavanja i potpora pokretljivosti radne snage	Da	365.461.077,00
2014HR05M9OP001	2	ESF	Slabije razvijene	Promicanje socijalne uključenosti, borba protiv siromaštva i svih oblika diskriminacije	Da	328.000.000,00
2014HR05M9OP001	3	ESF	Slabije razvijene	Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje u cilju stjecanja vještina i cjeloživotnog učenja	Da	450.000.000,00
2014HR05M9OP001	4	ESF	Slabije razvijene	Poboljšanje institucionalnih kapaciteta javnih uprava i dionika te učinkovita javna uprava	Br.	191.276.944,00
2014HR05M9OP001	1	Inicijativa za zapošljavanje mladih (YEI)		Promicanje održivog i kvalitetnog zapošljavanja i potpora pokretljivosti radne snage	Da	202.590.104,00
2014HR06RDNP001	P2	EPFRR			Da	598.845.085,72
2014HR06RDNP001	P3	EPFRR			Da	244.432.367,48
2014HR06RDNP001	P4	EPFRR			Da	561.119.748,95
2014HR06RDNP001	P5	EPFRR			Br.	165.408.210,00
2014HR06RDNP001	P6	EPFRR			Da	401.382.525,80
2014HR14MFOP001	1	EFPR			Da	80.960.576,00
2014HR14MFOP001	2	EFPR			Br.	55.261.186,00
2014HR14MFOP001	3	EFPR			Da	34.824.000,00
2014HR14MFOP001	4	EFPR			Br.	24.820.850,00
2014HR14MFOP001	5	EFPR			Da	40.617.938,00
2014HR14MFOP001	6	EFPR			Da	1.000.000,00
2014HR16M1OP001	1	EFRR	Slabije razvijene	Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacije	Br.	664.792.165,00
2014HR16M1OP001	2	EFRR	Slabije razvijene	Jačanje pristupa informacijskim i komunikacijskim tehnologijama te njihovog korištenja i kvalitete	Br.	307.952.676,00

2014HR16M1OP001	3	EFRR	Slabije razvijene	Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora (u sklopu EPFRR-a) i sektora ribarstva i akvakulture (u sklopu EFPR-a)	Da	970.000.000,00
2014HR16M1OP001	4	EFRR	Slabije razvijene	Podrška prelasku na ekonomiju s niskom razinom emisije CO2 u svim sektorima	Da	531.810.805,00
2014HR16M1OP001	5	EFRR	Slabije razvijene	Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, prevenciju rizika i upravljanje	Br.	245.396.147,00
2014HR16M1OP001	6	EFRR	Slabije razvijene	Očuvanje i zaštita okoliša te promicanje učinkovitosti resursa	Br.	338.020.392,00
2014HR16M1OP001	7	EFRR	Slabije razvijene	Promicanje održivog prometa i otklanjanje uskih grla u infrastrukturama glavnih mreža	Da	400.000.000,00
2014HR16M1OP001	8	EFRR	Slabije razvijene	Promicanje socijalne uključenosti, borba protiv siromaštva i svih oblika diskriminacije	Br.	356.500.000,00
2014HR16M1OP001	9	EFRR	Slabije razvijene	Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje u cilju stjecanja vještina i cjeloživotnog učenja	Da	270.914.791,00
2014HR16M1OP001	6	KF		Očuvanje i zaštita okoliša te promicanje učinkovitosti resursa	Br.	1.649.340.216,00
2014HR16M1OP001	7	KF		Promicanje održivog prometa i otklanjanje uskih grla u infrastrukturama glavnih mreža	Da	860.415.428,00

(1) Za potrebe ove tablice, Inicijativa za zapošljavanje mladih (posebna sredstva i odgovarajuća potpora iz ESF-a) smatra se fondom.

(2) Ne primjenjuje se na EPFRR i EFPR.

3. SAMO ZA IZVJEŠĆE ZA 2017. – MJERE KOJE SU PODUZETE RADI ISPUNJAVANJA EX ANTE UVJETA UTVRĐENIH U SPORAZUMU O PARTNERSTVU (ČLANAK 52. STAVAK 2. TOČKA (C) UREDBE (EU) BR. 1303/2013)

Neispunjeni opći ex ante uvjeti u sporazumu o partnerstvu
Neispunjeni kriteriji općih ex ante uvjeta u sporazumu o partnerstvu

Ex ante uvjeti	Kriterij nije ispunjen u sporazumu o partnerstvu	Ispunjen	Očekivani datum za potpunu provedbu preostalih aktivnosti
----------------	--	----------	---

Neispunjeni opći ex ante uvjeti u sporazumu o partnerstvu

Mjere poduzete radi ispunjavanja primjenjivih općih ex ante uvjeta. Ova tablica o mjerama poduzetima radi ispunjavanja primjenjivih općih ex ante uvjeta prethodno je ispunjena podacima iz sporazuma o partnerstvu ako su ti podaci u sporazumu o partnerstvu predstavljeni u strukturiranom obliku.

Ex ante uvjeti	Kriterij nije ispunjen u sporazumu o partnerstvu	Poduzeta aktivnost	Rok	Odgovorna tijela	Mjera provedena do roka	Napomena
-----------------------	---	---------------------------	------------	-------------------------	--------------------------------	-----------------

Neispunjeni tematski ex ante uvjeti u sporazumu o partnerstvu
Neispunjeni kriteriji tematskih ex ante uvjeta u sporazumu o partnerstvu

Ex ante uvjeti	Kriterij nije ispunjen u sporazumu o partnerstvu	Ispunjen	Očekivani datum za potpunu provedbu preostalih aktivnosti
----------------	--	----------	---

Neispunjeni tematski ex ante uvjeti u sporazumu o partnerstvu

Mjere poduzete radi ispunjavanja primjenjivih tematskih ex ante uvjeta. Ova tablica o mjerama poduzetima radi ispunjavanja primjenjivih tematskih ex ante uvjeta prethodno je ispunjena podacima iz sporazuma o partnerstvu ako su ti podaci u sporazumu o partnerstvu predstavljeni u strukturiranom obliku.

Ex ante uvjeti	Kriterij nije ispunjen u sporazumu o partnerstvu	Poduzeta aktivnost	Rok	Odgovorna tijela	Mjera provedena do roka	Napomena
-----------------------	---	---------------------------	------------	-------------------------	--------------------------------	-----------------

Neispunjeni opći ex ante uvjeti u operativnom programu (operativnim programima)

Neispunjeni kriteriji općih ex ante uvjeta u operativnom programu (operativnim programima). Ispunite ove tablice u slučaju da ste iskoristili mogućnost koja se odnosi na ex ante uvjet predviđenu u članku 111. stavku 4. drugom podstavku Uredbe (EU) br. 1303/2013

Program	Ex ante uvjeti	Kriterij nije ispunjen u sporazumu o partnerstvu	Ispunjen	Očekivani datum za potpunu provedbu preostalih aktivnosti
---------	----------------	--	----------	---

Neispunjeni opći ex ante uvjeti u operativnom programu (operativnim programima)

Mjere poduzete radi ispunjavanja primjenjivih općih ex ante uvjeta. Ova tablica o mjerama poduzetima radi ispunjavanja primjenjivih općih ex ante uvjeta prethodno je ispunjena podacima iz operativnog programa ako su ti podaci u operativnom programu predstavljeni u strukturiranom obliku.

Program	Ex ante uvjeti	Kriterij nije ispunjen u sporazumu o partnerstvu	Poduzeta aktivnost	Rok	Odgovorna tijela	Mjera provedena do roka	Napomena
---------	----------------	--	--------------------	-----	------------------	-------------------------	----------

Neispunjeni tematski ex ante uvjeti u operativnom programu (operativnim programima)

Neispunjeni kriteriji tematskih ex ante uvjeta u operativnom programu (operativnim programima). Ispunite ove tablice u slučaju da ste iskoristili mogućnost koja se odnosi na ex ante uvjet predviđenu u članku 111. stavku 4. drugom podstavku Uredbe (EU) br. 1303/2013

Program	Ex ante uvjeti	Kriterij nije ispunjen u sporazumu o partnerstvu	Ispunjen	Očekivani datum za potpunu provedbu preostalih aktivnosti
---------	----------------	--	----------	---

Neispunjeni tematski ex ante uvjeti u operativnom programu (operativnim programima)

Mjere poduzete radi ispunjavanja primjenjivih tematskih ex ante uvjeta. Ova tablica o mjerama poduzetima radi ispunjavanja primjenjivih tematskih ex ante uvjeta prethodno je ispunjena podacima iz operativnog programa ako su ti podaci u operativnom programu predstavljeni u strukturiranom obliku.

Program	Ex ante uvjeti	Kriterij nije ispunjen u sporazumu o partnerstvu	Poduzeta aktivnost	Rok	Odgovorna tijela	Mjera provedena do roka	Napomena
---------	----------------	--	--------------------	-----	------------------	-------------------------	----------

4. PROVEDBA MEHANIZAMA ZA OSIGURANJE USKLAĐENOSTI IZMEĐU ESI FONDOVA I DRUGIH INSTRUMENTATA FINANCIRANJA UNIJE I NACIONALNIH INSTRUMENTATA FINANCIRANJA, KAO I S EUROPSKOM INVESTICIJSKOM BANKOM (EIB) (ČLANAK 52. STAVAK 2. TOČKA (D) UREDBE (EU) BR. 1303/2013)

- (a) Procjena provedbe mehanizama za osiguranje usklađenosti utvrđenih u sporazumu o partnerstvu i, prema potrebi, svih problema zabilježenih tijekom njihove provedbe.
- (b) Prema potrebi, opis prilagođenih i novih mehanizama za osiguranje usklađenosti.
- (c) Drugi elementi, prema potrebi.

4(a) MRRFEU je na temelju Zakona o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u RH u razdoblju 2014.-2020. (NN 92/2014) određeno za obavljanje funkcija KT. **Na nacionalnoj razini**, VRH je u srpnju 2015. osnovala **Nacionalni koordinacijski odbor** kao tijelo nadležno za osiguravanje sveukupne koordinacije korištenja i praćenje provedbe ESI fondova, instrumenata i programa EU u RH te osiguravanje usklađenosti između različitih izvora financiranja i ulaganja koja se financiraju iz ESI fondova, nacionalnih izvora i drugih instrumenata i programa Europske unije osobito u okviru Plana ulaganja za Europu i Europskog fonda za strateška ulaganja, Instrumenta za povezivanje Europe (CEF), Obzor 2020. i ostalih Programa Unije, te međunarodnih financijskih institucija. Do kraja 2018. održane su ukupno 4 sjednice NKO-a.

Kako bi se osigurala najviša razina sveukupne koordinacije korištenja i praćenja provedbe ESI fondova i svih drugih instrumenata i programa EU u RH, NKO članove čine relevantni ministri i odnosno državni tajnici kao zamjene članova, kao predstavnici tijela državne uprave. **U okviru NKO-a osnovana su i četiri tematska Pododbora** i to: Pododbor za koordinaciju i praćenje provedbe ESI fondova (ukuplja predstavnike svih sustava upravljanja i kontrole, održao ukupno 11 sjednica), Pododbor za koordinaciju sudjelovanja RH u programima europske teritorijalne suradnje (održao 2 sjednice i 5 pisanih postupaka) te makroregionalnim strategijama Europske unije, Pododbor za koordinaciju investicija i praćenje provedbe centraliziranih EU instrumenata i programa u RH i Pododbor za praćenje Sporazuma o partnerstvu.

Aktivnosti **Pododbora za koordinaciju investicija i praćenje provedbe centraliziranih EU instrumenata i programa u RH** usmjerene su na razvoj jedinstvene baze (javnih) investicijskih projekata od interesa za RH u različitim područjima (područjima energetike, prometa, okoliša, poslovne infrastrukture, zdravstva i školstva); na uspostavu središnje jedinice za pripremu javnih (infrastrukturnih) projekata koji se pripremaju za sufinanciranje iz EU instrumenata ili drugih međunarodnih izvora – kao svojevrsni Centar izvrsnosti; te na definiranje metoda i postupaka za procjenu opravdanosti i isplativosti projekata - procjena ukupnih životnih troškova i vrijednosti za novac. U ovu svrhu MRRFEU je sklopio **savjetodavni ugovor s EIB-om o unapređenju investicijskog planiranja i provedbe investicijskih projekata u RH u ožujku 2018.**, gdje je u cilju unaprjeđenja procesa i postupaka vezanih uz planiranje i provedbu investicija, Europski savjetodavni centar za ulaganja (EIAH) putem ugovora tehničke pomoći MRRFEU osigurao savjetodavne usluge s ciljem podrške RH oko strateškog planiranja investicija i razvoja baze projekata.

Na razini (operativnih) programa, predstavnici upravljačkih tijela sudjeluju u **odborima za praćenje** drugih (operativnih) programa kako bi bili informirani, ali i imali priliku ukazivati na demarkacije i komplementarnosti programa. KT putem sastanaka i u suradnji s pojedinim upravljačkim tijelima utvrđuje zajedničke principe za praćenje i prognoziranje apsorpcije kao i postupaka dodjele BS. Ovako uspostavljen stalni koordinacijski mehanizam na više razina, imajući u vidu različitu prirodu programa, može se ocijeniti u najvećem dijelu zadovoljavajućim i učinkovitim. Kako bi se isti dodatno ojačao i poboljšao, nadogradnja mehanizama za osiguranje usklađenosti uključuje češće održavanje sjednica

NKO-a s ciljem dodatnog jačanja sveukupne učinkovite koordinacije provedbe svih fondova, poboljšanja provedbe, odgovarajućeg funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole pojedinih programa. Nadalje, za dodatno osiguranje usklađenosti održavaju se redoviti međusobni sastanci UT-ova kao i njihovi sastanci s KT.

Za svaki **CEF sektor** imenovana je nacionalna kontakt točka koja sukladno članku 9. Uredbe 1316/2013 daje suglasnost na projekte koji se prijavljuju na pozive za dostavu projekata: Ministarstvo gospodarstva i poduzetništva - CEF Telekom; Ministarstvo zaštite okoliša i energetike - CEF Energija; Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture - CEF Transport. S obzirom da su navedena ministarstva u kojima djeluju CEF nacionalne kontakt točke ujedno i tijela u sustavu upravljanja i kontrole EFRR/KF operativnog programa, komunikacijom između nadležnih jedinica ministarstava osigurana je komplementarnost i sinergija ulaganja. RH je do kraja 2018., u okviru nacionalne omotnice Instrumenta za povezivanje Europe (eng. Connecting Europe Facility – CEF) namijenjene sektoru prometa (**CEF Transport**), a koja iznosi 456 MEUR koje kao zemlja koja se nalazi na dva koridora Osnovne TEN-T mreže (Mediterranskom i Rajna – Dunav koridoru) ima na raspolaganju, odobreno 422 MEUR odnosno 92,5 % omotnice. Osim sredstava iz financijske omotnice namijenjene RH, hrvatski korisnici povukli su sredstva i iz opće omotnice namijenjene svim državama članicama i to u iznosu 10,4 MEUR. Radi se o ukupno 39 Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 537,2 MEUR, a EU sredstva, dakle, sudjeluju u navedenom iznosu s ukupno 432,4 MEUR. U okviru **CEF Telekom** poziva do kraja 2018. odobreno je 20 projekata hrvatskih prijavitelja u ukupnom iznosu od 5,8 MEUR. U okviru **CEF Energija** poziva, do kraja 2018. je odobreno 8 projekata hrvatskih prijavitelja u ukupnom iznosu CEF financiranja od 170 MEUR.

MRRFEU ujedno ima i funkciju Nacionalne koordinacijske jedinice za **Švicarsko – hrvatski program suradnje**, te je u svim fazama programskog i provedbenog procesa 2017.-2018. postavilo jasnu demarkaciju s planiranim ESIF ulaganjima na razini projekata i programa. Zakon o potvrđivanju Okvirnog sporazuma je stupio na snagu 9. siječnja 2017. te će se provoditi do prosinca 2024. Ovaj program podupire brojne aktivnosti kroz projekte razminiranja i društveno-gospodarske integracije i unaprjeđenja vodoopskrbne infrastrukture te kroz osiguravanje preduvjeta za uspješne znanstveno-istraživačke projekte, promicanje partnerstva i bilateralne suradnje hrvatskih i švicarskih neprofitnih organizacija i promicanje doprinosa civilnog društva gospodarskoj i društvenoj koheziji. Pregovori između RH i donatora Kraljevine Norveške, Islanda i Kneževine Lichtensteina vezano za korištenje sredstava **Financijskih mehanizama EGP i Kraljevine Norveške za financijsko razdoblje 2014.-2021.** završili su 28. veljače 2018., a tijekom kojih je u programiranju nove financijske perspektive 2014.-2021. posebna pažnja posvećena jasnim linijama razgraničenja u odnosu na ESIF ulaganja te druga raspoloživa sredstva. Nakon cjelokupnog procesa usklađivanja prioriteta 3. srpnja 2018. potpisani su Memorandum o suglasnosti o provedbi EGP financijskog mehanizma za razdoblje od 2014. do 2021. između Islanda, Kneževine Lihtenštajna, Kraljevine Norveške i RH i Memorandum o suglasnosti o provedbi Norveškog financijskog mehanizma za razdoblje od 2014. do 2021. između Kraljevine Norveške i RH. RH alocirano je ukupno 103,4 MEUR za razdoblje do kraja 2024. Sredstva su namijenjena programima u sljedećim prioritetnim sektorima: Inovacije, istraživanje, obrazovanje i konkurentnost, Socijalni dijalog, Lokalni razvoj i smanjenje siromaštva, Energija i klimatske promjene, Civilno društvo i Pravosuđe i unutarnji poslovi.

MRRFEU je tijelo državne uprave zaduženo i za obavljanje poslova ukupne koordinacije sudjelovanja RH u aktivnostima **Programa Unije**. Nadležna tijela državne uprave zadužuju se za provođenje i razvoj nacionalnog strateškog pristupa korištenja Programa Unije u okviru svoje nadležnosti; sudjelovanje imenovanih predstavnika RH u radu programskih odbora; imenovanje Nacionalne kontakt točke za Program Unije u svojoj nadležnosti; uspostavu potrebne institucionalne strukture za Programe Unije, poduzimanje promidžbenih aktivnosti prema potencijalnim korisnicima na nacionalnoj,

područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini te za poduzimanje aktivnosti potrebnih za povećanje vidljivosti projekata financiranih u okviru Programa Unije. Tijela državne uprave nadležna za provedbu i upravljanje Programima Unije dužna su na zahtjev MRRFEU izvještavati o poduzetim aktivnostima putem zadanog upitnika i to na godišnjoj razini. Prva Analiza sudjelovanja RH u Programima Unije napravljena je tijekom 2018. za razdoblje od 2014. - 2017. Od ukupno nešto manje od 104 mlrd EUR kroz 16 Programa Unije koji su u tom razdoblju bili dostupni RH, korisnicima iz RH dodijeljeno je nešto manje od 154 MEUR.

4(b) Počevši od siječnja 2017. godine, **na zatvorenom dijelu svake druge sjednice VRH**, ministar regionalnoga razvoja i fondova EU, kao čelnik KT-a, izvještava članove VRH o stanju apsorpcije, objavljenim natječajima, administrativnim kapacitetima kao i drugim važnim pitanjima koja su obilježila dva tjedna obuhvaćena izvještajem. Na ovaj način, pravovremenim izvještavanjem senzibiliziraju se političke strukture na najvišoj mogućoj razini za važnost povlačenja odgovarajuće razine sredstava EU fondova i realizacije projekata kao i otklanjanje poteškoća na tom putu, ali i osigurava potrebna politička podrška za aktivnosti koje su potrebne za ostvarenje postavljenih ciljeva.

NKO je u lipnju 2017. osnovao tematski **Pododbor za praćenje Sporazuma o partnerstvu**. U kolovozu 2017. je Pododbor usvojio Izvješće o napretku u provedbi SoP-a. Njegovi članovi su po potrebi pisanim putem informirani o izmjenama SoP-a. 31. srpnja 2019. održana je sjednica Pododbora radi predstavljanja ključnih elemenata Izvješća o napretku te je kroz pisani postupak usvajanja krajem kolovoza 2019. odobreno i Izvješće o napretku do 31.12.2018.

Radi osiguranja pred-financiranja i nacionalnog javnog sufinanciranja projekata, RH sklopila je u 2015. okvirni zajam s **Europskom investicijskom bankom (EIB)** u iznosu od **600 MEUR**, od čega je **prvi dio zajma od 300 MEUR** potvrđen ugovorom o zajmu i u potpunosti iskorišten u rujnu 2018. U prosincu 2018. potpisan je novi Ugovor o financiranju između RH i EIB-a za Projekt nacionalnog sufinanciranja EU fondova u razdoblju od 2014. do 2020/B vrijedan 300 MEUR, s rokom raspoloživosti do 31. prosinca 2023., koji predstavlja **drugi dio** okvirnog zajma vrijednog ukupno 600 MEUR. Sredstva su namijenjena projektima za pokrivanje nacionalnog dijela sufinanciranja i za korisnike državnog proračuna kako bi se osiguralo sufinanciranje projekata iz područja prometa, energetike, okoliša (uključujući područja vezana uz upravljanje otpadom i otpadnim vodama), zdravlja, istraživanja i razvoja, zaštite prirode, socijalne infrastrukture, informacijske i komunikacijske tehnologije te urbane obnove. Nositelj Projekta je MRRFEU, u svojstvu UT-a, koje je odgovorno za provedbu Projekta i glavni sugovornik EIB-u vezano uz odabir pojedinačnih projekata za sufinanciranje, planiranje financijskih alokacija za provedbu projekata te praćenje napretka provedbe projekata. Zajmoprimac je RH koju predstavlja Ministarstvo financija. Ovim Ugovorom osigurani su povoljni izvori financiranja uz mogućnost otplate do 25 godina i indikativnu fiksnu kamatnu stopu od 1,7%.

S obzirom na predviđenu ključnu ulogu nacionalnih razvojnih banaka u provedbi **EFSI-a**, VRH je odredila HBOR kao središnju nacionalnu točku za provedbu ove Inicijative. MRRFEU je imenovano kao KT koje prati korištenje na nacionalnoj razini. Do srpnja 2019. ukupno financiranje u RH iznosilo 284 MEUR, koja bi trebala potaknuti 1,2 mlrd EUR dodatnih ulaganja. Od strane EIB-a odobreno je 8 projekata iz segmenta infrastrukture i inovacija, uz potporu EFSI-a od oko 109 MEUR ukupnog financiranja, koje bi metodom financijske poluge trebalo potaknuti investicijski ciklus od ukupno 527 MEUR. U odnosu na mala i srednja poduzeća odobreno je 10 sporazuma s posredničkim bankama, koje financiraju Europski investicijski fond poduprt garancijom EFSI-a i iznose ukupno 176 MEUR, te bi trebali potaknuti otprilike 583 MEUR ukupnih ulaganja. RH je također aktivna i u korištenju savjetodavnih usluga od strane Europski savjetodavni centar za ulaganja, kao i stalnom porastu

korištenja Europskog portala za investicijske projekte od strane domaćih predlagatelja projekata.

MRRFEU do 2018. nije imao projekte u sklopu **Programa potpore strukturnim reformama EK**. Projekt naziva: Framework for Assessing the Performance of Public Policies in Croatia (19HR10) - Okvir za ocjenu uspješnosti javnih politika u RH, odabran je između gotovo 600 prijava u prosincu 2018. i predstavlja prvi SRSP projekt MRRFEU-a, čija se provedba očekuje u nadolazećem razdoblju.

5. PROVEDBA INTEGRIRANOG PRISTUPA TERITORIJALNOM RAZVOJU ILI SAŽETAK PROVEDBE INTEGRIRANIH PRISTUPA KOJI SE TEMELJE NA PROGRAMIMA, ZAJEDNO S NAPRETKOM OSTVARENIM U PRIORITETNIM PODRUČJIMA UTVRĐENIMA NA PODRUČJU SURADNJE (ČLANAK 52. STAVAK 2. TOČKA (E) UREDBE (EU) BR. 1303/2013)

(a) Opći komentari i procjena.

Integrirani teritorijalni pristup razvoju provodi se u okviru ESIF fondova u razdoblju 2014.-2020. u RH putem mehanizma lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice i održivog urbanog razvoja.

Mehanizam lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD) u ruralnom razvoju kroz pristup LEADER podržan sredstvima EPFRR-a (u okviru Programa ruralnog razvoja) u vidu Lokalnih akcijskih grupa (LAG) kao glavnih nositelja aktivnosti koordinacije i izrade Lokalnih razvojnih strategija (LRS), te **u ribarstvenim područjima** osnivanjem lokalnih akcijskih skupina u ribarstvu (FLAG-ova) podržanih sredstvima EFPR-a (u okviru Operativnog programa za ribarstvo 2014.-2020).

Financijska sredstva za provedbu CLLD-a kroz EPFRR iznose 3% ukupnog proračuna Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. Financijska sredstva za provedbu CLLD-a kroz EFPR iznose 8,5% ukupnog proračuna Operativnog programa za ribarstvo 2014.-2020.

Integrirani pristup teritorijalnom razvoju provodi se u dva različita tipa urbanih područja u RH financiranih iz EFRR/KF operativnog programa te ESF operativnog programa:

- velikim urbanim područjima u kojima se putem mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja provode mjere održivog urbanog razvoja usmjerene na razvoj naprednih, čistih i uključivih gradova
- malim gradovima na depriviranim, ratom stradalim područjima na kojima se provodi pilot projekt integrirane obnove s ciljem smanjenja siromaštva.

Uz integrirani teritorijalni pristup zajedničko im je fokusirano i strateški usmjereno ulaganje sredstva u određena područja. Razlikuju se u ciljevima i načinu provedbe. Kod velikih gradova sredstva iz EFRR usmjerena su u održivi urbani razvoj u skladu sa strategijom razvoja urbanog područja koja na integrirani način pristupa rješavanju složenih ekonomskih, ekoloških, klimatskih, demografskih i društvenih izazova s kojima se suočavaju urbana područja, pri čemu se sukladno EU regulativi, u nadležnost urbanih područja delegira minimalno postupak odabira projekata. S druge strane integrirani teritorijalni pristup razvoju malih gradova u depriviranim područjima usmjeren je na smanjenje siromaštva i prevladavanje uzroka višestruke deprivacije.

Ukupna alokacija namijenjena provedbi ITU mehanizma iznosi 345 MEUR (253 MEUR EFRR, 50 MEUR KF i 42 MEUR ESF). Sredstva namijenjena iz EFRR-a čine ukupno 5,86% alociranih EFRR sredstava, sredstva KF-a namijenjena provedbi ITU mehanizma čine ukupno 1,99% alociranih KF sredstava, dok sredstva ESF-a namijenjena provedbi ITU mehanizma čine ukupno 2,6% alociranih ESF sredstava (uključujući IZM sredstva).

O **provedbi aktivnosti održivog urbanog razvoja** više se govori u poglavlju 5c, budući da se one u RH provode u okviru mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja.

Nabrojani mehanizmi integriranog teritorijalnog pristupa razvoju koje je RH odabrala za provedbu u okviru ESI fondova u ovom financijskom razdoblju predstavljaju prikladan alat za rješavanje specifičnih teritorijalnih izazova, za razliku od sektorskih, te se temelje se na učinkovitom pristupu odozdo prema gore, u okviru kojeg se razvija jača suradnja središnje državne uprave s lokalnom i regionalnom razinom temeljena na partnerstvu. Međutim, s obzirom da po prvi puta koristimo navedeni pristup (izuzev CLLD mehanizma u ruralnim područjima koji je korišten u okviru IPARD programa) samo uspostavljanje sustava se pokazalo dugotrajno i zahtjevno, te je potrebno i dalje, što u ovom što u narednom financijskom razdoblju, jačati organizacijske, tehničke i financijske kapacitete potrebne za provođenje projekata na lokalnoj razini te poticati suradnju javnog, privatnog (gospodarskog) i civilnog sektora u pripremi i provođenju planova i politike integriranog lokalnog razvoja na lokalnoj razini.

Glavna prioritetna područja suradnje

Glavni ciljevi provedbe LEADER-a u novom programskom razdoblju (tj. glavna prioritetna područja) su promicanje društvene uključenosti, smanjenje stope siromaštva i podupiranje lokalnog razvoja u ruralnim područjima (u skladu s tematskim ciljem Promicanje društvene uključenosti i borba protiv siromaštva). Također, fokus je na inovacijama, ekološkim i klimatskim promjenama kao horizontalnim/zajedničkim ciljevima EU-a za programsko razdoblje 2014.-2020.

Osnivanjem FLAG-ova u ribarskim obalnim područjima (i otocima) prirodno vezanima za ribolovnu aktivnost u sektoru ribarstva pridonosi se jačoj suradnji u sektoru ribarstva te se jača sinergija s ostalim važnim gospodarskim sektorima, kao što su turizam i poljoprivreda. Što se tiče sektora, zajednica i potreba, prednost je dana sektoru ribarstva, ribarskim zajednicama i potrebama ribarstva, kako je opisano u lokalnim razvojnim strategijama u ribarstvu.

ITU mehanizam u RH uključuje niz aktivnosti koje se u odabranim urbanim područjima mogu financirati kroz 10 unaprijed definiranih područja suradnje grupiranih oko tri osnovna cilja ulaganja: Progresivni gradovi (omogućavanje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva; poboljšanje obrazovnog sustava za odrasle; modernizacija ponude strukovnog obrazovanja); Čisti gradovi (povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva, unaprjeđenje kulturne baštine, obnova brownfield lokacija, povećanje broja putnika u javnom prijevozu); Uključivi gradovi (povećanje zapošljavanja i integracije dugotrajno nezaposlenih iz NEET skupine, borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti, poboljšanje pristupa visokokvalitetnim socijalnim uslugama, uključujući podršku procesu deinstitucionalizacije).

Ciljevi integriranih teritorijalnih ulaganja u malim gradovima na depriviranim, ratom stradalim područjima namjeravaju se ostvariti integriranim i komplementarnim korištenjem EFRR sredstava namijenjenih ulaganjima u izgradnju društvene, komunalne i gospodarske infrastrukture u okviru OPKK i ESF sredstava namijenjenih pružanju socijalnih, obrazovnih, gospodarskih usluga i usluga vezanih za zapošljavanje u okviru OPULJP.

(b) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke i. Uredbe (EU) br. 1303/2013 – pregled provedbe lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice.

Mehanizam lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice u ruralnom razvoju u RH provode Lokalne akcijske grupe (LAG) koje svojim strategijama pokrivaju 2.372.614 stanovnika ruralnih prostora, čime je premašen cilj postavljen u PRR. Krajem 2018., LAG-ovi uključuju teritorij od 51.047,08 km² te uključuju 6.165 naselja, odnosno 514 JLS. Na temelju natječaja za potporu pripremi lokalnih razvojnih strategija (LRS) iz 2015., izdano je 50 Odluka o dodjeli sredstava ukupnog iznosa potpore 2.27 MEUR. Na natječaju za dodjelu sredstava za provedbu LRS-ova za cjelokupno trajanje PRR-a 2014.-2020. odobrena su 54 LAG-a, s ukupnim iznosom dodijeljene potpore od 61.9 MEUR, čime je premašen planirani broj od 45 LAG-a. Na kraju 2018. LAG-ovi su raspisali 82 natječaja te je odobreno 439 projekata. Tijekom 2018. LEADER mreža Hrvatske održala je dvije radionice, u suradnji s domaćim i stranim partnerima te Nacionalnom mrežom za ruralni razvoj, Ministarstvom poljoprivrede i APPRRR-om, za stotinjak predstavnika LAG-ova iz cijele RH s ciljem upoznavanja s postupcima praćenja i vrednovanja LRS-ova. Cilj je bio i razgovor o stvaranju sustava praćenja i vrednovanja LRS-ova.

Nadalje, zbog velikog interesa korisnika, alokacija za natječaj namijenjen temeljnim uslugama i obnovi sela u ruralnim područjima uvećana je s 272.2 MEUR na 419.1 MEUR. Do kraja 2018. isplaćeno je 49.2 MEUR za provedbu 463 projekta. Navedene operacije obuhvaćaju 1.272.687 stanovnika koji žive u 356 JLS, što predstavlja 120% ciljane vrijednosti.

Radi provedbe **lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice u ribarstvenim područjima**, uspostavljeni su FLAG-ovi i odobrene LRSR koje imaju za cilj razvoj ribarstvenih područja te doprinijeti zadržavanju lokalnog stanovništva na otocima i obalnim područjima u zajednicama ovisnima o ribarstvu.

U okviru prioriteta Unije Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije tj. provedbe CLLD pristupa do kraja izvještajnog razdoblja odobreno je ukupno 14 LRSR, čime je dostignut konačni cilj postavljen u OPPiR-u. Ukupna alokacija sredstava **javne potpore** za ovaj Prioritet iznosi 29,3 MEUR, što je 7 MEUR više nego u okviru OPPiR odobrenog 2015. Naime, zbog interesa korisnika i relevantnih dionika, alokacija je uvećana sa 22,2 na 29,3 MEUR, a time i prvotno predviđeno broj LRSR-a i ribarstvenih područja sa 7 na 14. Do kraja 2018. dodijeljena su ukupna alocirana sredstva i to za mjeru pripremne potpore te za provedbu LRSR-a, ali provedba operacija u okviru istih nije započela do kraja izvještajnog razdoblja. CLLD pristup se promiče i kroz rad nacionalne FLAG mreže koja je uspostavljena u 2017. nakon niza pripremnih i edukativnih radnji tijekom 2016., te je u okviru Tehničke pomoći OPPiR-a, potpora je dodijeljena i za aktivnosti FLAG mreže koje obuhvaćaju aktivnosti širenja informacija, izgradnje kapaciteta, razmjene najboljih praksi, potpora suradnji među FLAG-ovima na području RH te ostale aktivnosti koje provodi FLAG mreža u svrhu promicanja lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice. Tijekom 2018. proveden je veći broj aktivnosti vezanih uz provedbu CLLD-a. Održan je niz sastanaka i radionica u organizaciji Uprave ribarstva i FARNET jedinice za podršku FLAG-ovima u uspostavi i provedbi sustava LRSR-a na lokalnoj razini. Provedene su sjednice Upravljačkog odbora Nacionalne FLAG mreže (odabran je predsjednik), koja na kraju 2018. broji 19 članova, od čega su 14 članova predstavnici lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu, 3 člana su predstavnici ribarskih zadruga, jedan član je predstavnik agencije za ruralni razvoj i jedan član je predstavnik LEADER mreže Hrvatske. Kao rezultat brojnih suradničkih aktivnosti, 2018. revidiran je Pravilnik o provedbi LRSR koji je inicijalno izrađen krajem 2016.

(c) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke i. Uredbe (EU) br. 1303/2013 – pregled provedbe integriranih teritorijalnih ulaganja, prema potrebi.

Putem mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU) provodi se integrirani pristup usmjeren na podršku održivom urbanom razvoju u RH, koji uključuje investicije iz **ESF-a, EFRR-a i KF-a** u okviru **7 prioritetnih osi i 2 OP-a (OPKK i OPULJP)**.

ITU u RH uključuje niz aktivnosti koje se u odabranim urbanim područjima mogu financirati kroz 10 unaprijed definiranih područja grupiranih oko 3 osnovna cilja ulaganja: **Progresivni gradovi** (omogućavanje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva; poboljšanje obrazovnog sustava za odrasle; modernizacija ponude strukovnog obrazovanja); **Čisti gradovi** (povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva, unaprjeđenje kulturne baštine, obnova brownfield lokacija, povećanje broja putnika u javnom prijevozu); **Uključivi gradovi** (povećanje zapošljavanja i integracije dugotrajno nezaposlenih iz NEET skupine, borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti, poboljšanje pristupa visokokvalitetnim socijalnim uslugama, uključujući podršku procesu deinstitucionalizacije).

Prilikom provedbe ITU došlo je do kašnjenja u provedbi zbog nedostatka pravovremene uključenosti gradova kao korisnika ITU u ranoj fazi programiranja gdje se nije pravovremeno tražilo od istih da identificiraju svoje ključne društvene izazove i potencijale i krenu sa pripremom velikih integriranih projekata. Uspostava sustava za provedbu ITU je dugotrajni proces što je uzrokovalo kašnjenja u pripremi i objavi poziva. U izabranim urbanim područjima sporo se odvijao proces pripreme, počevši od izrade i usvajanja Strategija razvoja urbanih područja/aglomeracija do uspostavljanja ITU jedinica kojima je problem predstavljao i nedostatak iskustva te nedovoljni provedbeni kapaciteti. Kapaciteti javnog sektora u RH limitirani su budući da ne postoji tradicija upravljačkih i provedbenih struktura u sustavu upravljanja EU fondovima na razini JRLS te je potrebno osigurati pravovremenu koordinaciju između svih uključenih dionika. Također je potrebno pravovremeno osiguravanje usklađenosti prostorno-planske dokumentacije te ubrzanje pripreme projektno-tehničke i studijske dokumentacije kao i izdavanje potrebnih dozvola za potrebe provedbe strateških projekata i s tim u vezi jačanje kapaciteta ITU PT-ova posebno u svrhu pravovremenog dostavljanja informacija i dokumentacije potrebne za pripremu Poziva. Posebno se ističe izazov pravovremene pripreme „velikih projekata“, rješavanje problematike državnih potpora i integriranost projekata između više fondova ili više sektora kao i komplementarnost natječaja između različitih fondova. Uloženi naponi i provedene aktivnosti rezultirale su pozitivnim pomacima te se trenutno intenzivno radi na daljnjoj pripremi natječajnih dokumentacija za objavu dodatnih Poziva za dodjelu bespovratnih sredstava sukladno planu MRRFEU kao i na pripremnim aktivnostima za novu financijsku perspektivu u kojoj će ITU imati još značajniju ulogu u području urbanog razvoja.

Dosadašnji rezultati u okviru **EFRR i KF**:

- MRRFEU je u ožujku 2016. objavilo **Poziv za odabir područja za provedbu ITU**, a predodređeni prijavitelji bili su sedam najvećih urbanih središta u RH s više od 50.000 stanovnika u središnjim naseljima: Zagreb, Osijek, Rijeka, Split, Zadar, Slavonski Brod i Pula
- Održani **pripremni sastanci/sektorski dijalozi** na kojima su sudjelovali UT za OPKK, UT za OPULJP, posrednička tijela svakog OP-a, SNT-ovi te predstavnici urbanih područja
- MRRFEU je s gradovima središtima urbanih područja kao PT-ovima za provedbu ITU u travnju 2017. potpisalo je **Sporazume o obavljanju delegiranih funkcija i s njima povezanih zadaća i**

aktivnosti u okviru OPKK. Potpisivanje ovih sporazuma predstavlja prvi korak decentralizacije sustava upravljanja i kontrole ESI fondova u RH

- U veljači 2018., s gradovima središtima urbanih područja u kojima se provodi ITU sklopljeni su **Sporazumi o provedbi ITU u okviru OPKK.** U skladu sa sklopljenim Sporazumima u 2018. je kroz EFRR/KF objavljeno 15 poziva vrijednosti 69,52 MEUR, dok je kraja 2018. 31 poziv bio u visokom stupnju pripremljenosti
- U ožujku 2018. u okviru OPKK ugovorena je **tehnička pomoć** pripremi provedbe ITU koja u velikom dijelu pruža podršku UT-u u pripremi natječajne dokumentacije (posebno u dijelu državnih potpora)
- Tijekom 2018. uloženi su znatni naponi u **uspostavi ITU strukture i jačanju kapaciteta** za provedbu ITU. Također, svi gradovi kao tijela u sustavu sklopili su ugovore o korištenju sredstava iz tehničke pomoći, čime je urbanim područjima omogućeno korištenje sredstava za pomoć u aktivnostima koje obavljaju
- Kapaciteti UT-a i ITU PT-ova dodatno su ojačani kroz **zapošljavanje novih službenika** kao i kroz **organizaciju edukacija za ITU PT-ove** kao nova tijela u sustavu te je u svrhu intenziviranja provedbe ITU i učinkovitije pripreme planiranih poziva održano 5 koordinacijskih te niz radnih sastanaka s gradovima
- Do kraja 2018. u sklopu OPKK sklopljeno je **7 Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava** u ukupnom iznosu od 26,13 MEUR (8,6 % ITU alokacije za OPKK), isplaćeno je 4,29 MEUR predujma (16,4% od ugovorene ITU alokacije) te nije bilo odobrenih troškova.

Dosadašnji rezultati u okviru **ESF-a**:

- Tijekom 2018. intenzivirala se suradnja s predstavnicima urbanih područja (UP) te su odabrane metodologije odabira ITU intervencija
- Održan je niz sastanaka s ciljem jasnog definiranja potreba UP sukladno njihovim Strategijama razvoja, u svrhu definiranja modaliteta poziva za dodjelu sredstava
- Krajem 2018. održane su radionice u svih sedam ITU urbanih područja s ciljem postizanja što bolje integracije infrastrukturnih projekata iz OPKK sa „soft“ projektima u okviru OPULJP-a

U 2019., po potpisivanju Sporazuma o provedbi ITU u okviru OPULJP-a između MRMS-a i gradova središta urbanih područja, kojim se trebaju definirati pozivi/projekti koji će se objaviti/provoditi u okviru OPULJP-a, dodatno će se pojačati suradnja na provedbi definiranih intervencijskih listi i objavi poziva. RH je prepoznala važnost urbanih područja u nacionalnom strateškom razvoju i politikama. Jedan od prepoznatih strateških ciljeva teritorijalnog razvoja u okviru procesa izrade NRS-a je razvoj pametnih gradova kao novi koncept razvoja urbanih područja u EU kojim se žele rješavati razvojna pitanja urbanih područja putem rješenja temeljenih na ICT-u i novim tehnologijama i na temelju partnerstva s više zainteresiranih strana te odgovoriti na ključne društvene izazove kao što su klimatske

promjene i rizici za okoliš, prometno zagušenje i zagađenje, energetske izazovi, sigurnost, zdravlje i kvaliteta života, demografske promjene (starenje stanovništva) i socijalni izazovi. Potencijalna područja ulaganja koja za cilj imaju razvoj pametnih gradova u RH odnose se na pametno upravljanje, pametno gospodarstvo, pametna mobilnost, pametan okoliš i pametno življenje. MRRFEU u suradnji s EIB-om daje podršku gradovima kroz razvoj investicijske platforme za pametne gradove koje će biti katalizator javnih i privatnih investicija i služiti će kao zaliha projekata sa tematskim i zemljopisnim fokusom

(ca) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke i. Uredbe (EU) br. 1303/2013 – pregled provedbe integriranih radnji za održivi urbani razvoj.

--

(d) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke ii. Uredbe (EU) br. 1303/2013, prema potrebi, pregled provedbe makroregionalnih strategija i strategija morskih bazena.

RH je uključena u dvije makroregionalne strategije, Strategiju Europske unije za dunavsku regiju (EUSDR) i Strategiju Europske unije za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR) te su njihovi akcijski planovi uzeti u obzir tijekom izrade (operativnih) programa i programa ETS.

Do kraja 2018. ukupno je ugovoreno 3.775 projekata iz **EFRR-a i KF-a** koji doprinose svim stupovima **EUSDR-a**, u iznosu 2,7 mlrd EUR, od toga 1,5 mlrd EUR iz EFRR-a, i 1,2 mlrd EUR iz KF-a. Do kraja 2018. ukupno je ugovoreno 371 projekata iz EFRR-a i KF-a koji doprinose svim stupovima **EUSAIR-a**, u iznosu 2,1 mlrd EUR. od toga 1,4 mlrd EUR iz EFRR-a, i 767,1 MEUR iz KF-a.

Planirana ulaganja iz **EPFRR-a** doprinose sljedećim stupovima EUSDR-a: povezivanje dunavske regije, očuvanje okoliša dunavske regije i izgradnja boljitka dunavske regije te je do kraja 2018. ugovoreno 1.377 MEUR koji pridonose ciljevima **EUSDR-a**. Od toga 343 MEUR pridonosi prioritetnim područjima u okviru stupa povezivanje dunavske regije, 335 MEUR prioritetnim područjima u okviru stupa očuvanje okoliša i 698 MEUR prioritetnim područjima u okviru stupa izgradnja boljitka Dunavske regije.

Planirana ulaganja iz EPFRR-a doprinose sljedećim stupovima EUSAIR-a: kvaliteta okoliša i održivi turizam te je do kraja 2018. ugovoreno 580 MEUR koji pridonose ciljevima **EUSAIR-a**. Od toga 237 MEUR pridonosi prioritetnim područjima u okviru stupa kvaliteta okoliša, a 343 MEUR prioritetnim područjima u okviru stupa održivi turizam.

U okviru **ESF** ulaganja, do kraja 2018. nije bilo projekata s oznakom da su EUSDR-a i EUSAIR-a. Bez obzira na odsustvo projekata, predstavnici Upravljačkog tijela su aktivno sudjelovali na sastancima Upravljačke skupine za Prioritetno područje 9 (Ljudi i vještine) u okviru EUSDR-a te na sastancima upravljačkih tijela za ESF ispred država članica uključenih u provedbu EUSDR-a. Te aktivnosti su prvenstveno služile razmjeni iskustava i raspravi o mogućim intervencijama na nacionalnoj razini. Tijekom pripreme za programiranje ESF+ za razdoblje 2021. – 2027. predviđa se usklađivanje aktivnosti budućeg operativnog programa s EUSDR-om te stvaranje mogućnosti za transnacionalnu suradnju i provedbu projekata s oznakom projekata dunavske regije. To se planira postići prvenstveno kroz stvaranje mogućnosti uključivanja partnera iz područja dunavske regije. Doprinos u aktivnim pripremama za novo financijsko razdoblje uvelike se očekuje i tijekom najavljenih sastanaka upravljačkih tijela za ESF s DČ uključenim u provedbu i aktivnosti EUSDR, a koje će poslužiti kao podloga u okviru programiranja novih OP-ova.

S ciljem **osiguravanja komplementarnosti ESI fondova i makroregionalnih strategija**, u okviru Nacionalnog koordinacijskog odbora, osnovan je i Pododbor za koordinaciju sudjelovanja RH u programima europske teritorijalne suradnje te makroregionalnim strategijama Europske unije. Predsjedatelj Pododbora je MRRFEU, a članove čine predstavnici linijskih ministarstava, udruga, savjeta i organizacija za civilno društvo, predstavnici regionalnih razina i svi ostali dionici relevantni za provedbu makroregionalnih strategija. Među aktivnostima Pododbora, u kontekstu makroregionalnih strategija, bitno je istaknuti koordinaciju pripreme, revizije i provedbe makroregionalnih strategija EU u kojima sudjeluje RH te sudjelovanje hrvatskih regionalnih predstavnika u organiziranim programskim odborima te drugim radnim tijelima makroregionalnih strategija.

Na sjednici Pododbora u 2017., predstavila se dosadašnja provedba programa europske teritorijalne suradnje i makroregionalnih strategija te odrediti načini za još bolju povezanost ESI fondova i makroregionalnih strategija.

S ciljem pokretanja dijaloga o načinima kojim ESI fondovi mogu podržati projekte od interesa za makroregionalne strategije u kojima sudjeluje RH, održan je tehnički sastanak predstavnika EK, hrvatskih predstavnika u makroregionalnim strategijama EU i predstavnika upravljačkih tijela ESI fondova u RH. Utvrđeno je kako upravljačka tijela za EFRR/KF Operativni program (OP) i EPFRR programa prate doprinos OP-a makroregionalnim strategijama tako da za sve specifične ciljeve u okviru kojih je u OP-u predviđen potencijalni doprinos strategijama, na razini svakog pojedinog ugovora vode internu evidenciju kojoj makroregionalnoj strategiji i kojem prioritetnom području on doprinosi te na taj način ostvaruju ex-post labelling projekata koji doprinose makro regionalnim strategijama. Na sastanku je istaknuta i mogućnost da se u okviru općeg kriterija odabira, koji nosi dodatne bodove ako projekt adresira ili doprinosi rješavanju specifičnih razvojnih potreba na određenom teritoriju, uklopi pitanje o doprinosu projekata makroregionalnim strategijama te tako omogućiti dodatno bodovanje predmetnih projekata.

U Cataniji je na ministarskom sastanku u sklopu 3. Godišnjeg foruma EUSAIR-a usvojena ministarska Deklaracija, kojom se države članice obvezuju u programiranju za post 2020 razvijati dijalog između dionika zaduženih za ESI fondove i makroregionalne strategije.

Tijekom jednogodišnjeg HR PRES-a za EUSDR jedan od prioriteta bit će daljnji razvoj koncepta makro-regionalne suradnje temeljene na učinkovitijem korištenju financijskih instrumenata i postojećih izvora financiranja. Države sudionice poticat će se na promišljanje u kojoj mjeri i na koji način makro-regionalne strategije mogu donijeti dodanu vrijednost kohezijskoj politici.

Najveća zapreka na nacionalnoj razini u boljem povezivanju makroregionalnih strategija i ESI fondova su sljedeći izazovi:

- Predstavnici tijela nadležnih za praćenje strategija nemaju dovoljno saznanja o ESIF projektima što otežava praćenje; prijavitelji koji pripremaju projekte slijede izvore financiranja pa nisu zainteresirani prijavljivati projekte tijelima nadležnima za praćenje strategija na nacionalnoj razini bez potvrde da će na taj način osigurati financiranje;
- OP-i imaju svoje ciljeve i brojna pravila koja su definirana prilikom same izrade te je potrebno voditi računa da su rješenja koja će se razvijati u svrhu povezivanja sa strategijama praktična i provediva, bez dodatnog kompliciranja postojećih postupanja;
- Potrebno je osigurati transparentnost i ujednačenost cijelog procesa prijave i pregleda projekata u okviru struktura različitih makroregionalnih strategija;
- Pitanje uklapanja makroregionalnih i transnacionalnih EUSAIR i EUSDR kriterija u nacionalne projekte;

- Pitanje optimalne uloge predstavnika tijela nadležnih za praćenje strategija u identificiranju relevantnih projekata.

(e) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke iii. Uredbe (EU) br. 1303/2013, prema potrebi, pregled provedbe integriranog pristupa usmjerenog na potrebe geografskih područja koja su najviše zahvaćena siromaštvom ili ciljnih skupina izloženih najvećem riziku od diskriminacije ili socijalne isključenosti.

- Opis mjera poduzetih za rješavanje posebnih potreba geografskih područja koja su najviše zahvaćena siromaštvom ili ciljnih skupina izloženih najvećem riziku od diskriminacije ili socijalne isključenosti.
- Opis rezultata ostvarenih u rješavanju potreba tih geografskih područja/ciljnih skupina.

Integrirani pristup usmjeren na potrebe geografskih područja koja su najviše zahvaćena siromaštvom u Republici Hrvatskoj se provodi putem pilot Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima, za čiju provedbu je na raspolaganju indikativna alokacija od 120 MEUR (100 MEUR EFRR i 20 MEUR ESF sredstava).

Ciljevi Programa su doprinos smanjenju depopulacije, socijalne nejednakosti, isključenosti i siromaštva, poboljšanje infrastrukture i povećanje atraktivnosti za življenje i potencijalna ulaganja te jače uključivanje stanovnika u gospodarski i društveni život na području odabranih malih gradova, integriranim i komplementarnim korištenjem EFRR sredstava namijenjenih ulaganjima u izgradnju društvene, komunalne i gospodarske infrastrukture u okviru OPKK i ESF sredstava namijenjenih pružanju socijalnih, obrazovnih, gospodarskih usluga i usluga vezanih za zapošljavanje u okviru OPULJP. Pilot područja u kojima se provodi Program odabralo je MRRFEU temeljem kriterija unaprijed definiranih OPKK (**EFRR**), a to su: indeks višestruke deprivacije, veličina grada (10.000 do 35.000 stanovnika) te status okupiranosti centralnog naselja tijekom Domovinskog rata, pri čemu je jedno od pilot područja trebalo ispunjavati kriterij značajnog udjela romskog stanovništva. Tijekom 2015. odabrano je pet pilot područja: Vukovar, Beli Manastir, Petrinja, Benkovac i Knin, a poštujući obvezu značajnog udjela romske manjine, pilot područje Belog Manastira prošireno je na općinu Darda.

Dosadašnji ključni rezultati:

- Uz podršku tehničke pomoći izrađene su analize specifičnih problema i potreba svakog pilot područja, uspostavljen Koordinacijski odbor, sa svrhom koordinacije i sustavnog praćenja provedbe Programa, izrađeni i odobreni intervjenski planovi za svih 5 pilot-gradova
- **U okviru provedbe Intervencijskog plana grada Vukovara** završen projekt kojim se rješava prostorni problem (povećava se atraktivnost i povezanost gradskih naselja), društveni problem (stvara se mogućnost za zapošljavanje i samozapošljavanje čime se povećava kvaliteta života i smanjuje depopulacija) i gospodarski problem (ulaganjem u poduzetničku infrastrukturu i osiguravanjem potpora poduzetnicima stvara se konkurentno i održivo gospodarstvo i poduzetništvo).
- **U okviru provedbe Intervencijskog plana grada Petrinje** u provedbi su 3 projekta, koji će doprinijeti turističkom razvoju grada Petrinje i stvaranju preduvjeta za povećanje poduzetničke aktivnosti u sektoru turizma, a samim time i stvaranju radnih mjesta te smanjenju siromaštva.
- **U okviru provedbe Intervencijskog plana grada Belog Manastira i Općine Darda** u provedbi je 6 projekata, kojima će se urediti javne površine te komunalna i prometna infrastruktura u Dardi čime će se poboljšati sigurnost u prometu, smanjiti troškovi održavanja prometnica, doprinijeti razvitku gospodarstva i turizma, poboljšati dostupnost javnim objektima te prometna povezanost naselja. Povećanje atraktivnosti Općine u poslovnom i turističkom smislu doprinijet će privlačenju investicija, otvaranju novih tvrtki te zapošljavanju. Projektom

izgradnja socijalnih stanova riješit će se stambeno pitanje za 20 socijalno ugroženih obitelji (uključujući i Rome) na području grada Belog Manastira. Time će im se osigurati bolji životni uvjeti te integracija u društveni život. Osim smanjenja socijalne nejednakosti, isključenosti i siromaštva projekt će doprinijeti i prostornom uređenju i povećanju atraktivnosti grada.

- **U okviru provedbe Intervencijskog plana grada Knina** u provedbi je projekt čija je svrha transformacija neiskorištenih turističkih resursa u turističke atrakcije kroz razvoj inovativnih turističkih proizvoda koji bi proširili postojeću turističku ponudu, povećali broj posjetitelja i produljili turističku sezonu. Izradom strateškog dokumenta definirat će se potencijal kulturne i prirodne baštine kao i mehanizmi za njihovu valorizaciju te će se stvoriti preduvjeti za plasiranje atraktivnih turističkih proizvoda na tržište, čime će se povećati atraktivnost grada za posjetitelje i stanovnike.
- Projekti koji su provedeni ili se provodili 2018. odnose se na izgradnju i rekonstrukciju javnih prostora i komunalne infrastrukture čime se poboljšava pristup javnim uslugama te stvaraju preduvjeti za gospodarski razvoj i smanjenje siromaštva na pilot područjima.

Novi model prostornog pristupa regeneraciji depriviranih zajednica rješavanjem geografski koncentriranih problema je izrađen (i metodologija, odabir pilot područja, ustrojena tijela za upravljanje programom, objavljeni pozivi na dodjelu bespovratnih sredstava). Odabrani gradovi su kroz usvajanje intervencijskih planova značajno uspostavili svoj sustav strateškog planiranja na lokalnoj razini, a kroz provedbu i izvještavanje ga dodatno unaprjeđuju. Osnovni alat za praćenje provedbe su šestomjesečna izvješća o provedbi Intervencijskih planova (do kraja 2018. usvojena za 3 polugodišta). Također, testiranje modela pokazuje da se partnerski pristup u pripremi i provedbi teritorijalnih intervencija razvija i unaprjeđuje kroz kontinuiranu involviranost Partnerstva za IP koje uključuje predstavnike javnog, privatnog i civilnog sektora. Za cjelovito ispitivanje uspješnosti novog modela teritorijalnog pristupa u pripremi je među evaluacija Programa za koju se od kraja 2018. priprema Opis poslova.

Što se tiče pokazatelja rezultata, vitalni indeks stanovništva je prema dostupnim podacima u padu sa 57,8 na 54,8. što ne odudara od općih demografskih kretanja RH, no u sljedećim godinama provedbe, po završetku većeg broja projekata, očekuje se mjerljiviji utjecaj na navedeni indeks.

Kako je i predviđeno OP-om izrađen je indeks višestruke deprivacije i provedeno mapiranje siromaštva temeljem čega je predloženo ukupno 8 gradova za potencijalno proširenje programa. Za odabrane gradove, koji uključuju Pleternicu, Imotski, Novu Gradišku, Slatinu, Garešnicu, Novsku, Đakovo i Popovaču u 2018.g. započete su aktivnosti na pripremi intervencijskih planova i definiranju portfelja projekata.

U okviru **ESF-a**, objavom otvorenog trajnog poziva Razvoj i provedba programa za socijalnu koheziju i povećanje zaposlenosti u gradovima: Kninu, Belom Manastiru i općini Darda, Benkovcu, Petrinji i Vukovaru u iznosu od 10 MEUR financirat će se aktivnosti s ciljem unaprjeđenja socijalnih usluga i sadržaja za starije osobe, osobe s invaliditetom te djecu i mlade do 29 godina starosti, povećanja zapošljivosti, kao i mogućnosti zapošljavanje nezaposlenih za stanovnike na navedenim ratom pogođenim područjima. U 2019. očekivana je objava 9 izravnih dodjela bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 6,2 MEUR) usmjerenih na marginalizirane skupine.

(f) U pogledu članka 15. stavka 2. točke (a) podtočke iv. Uredbe (EU) br. 1303/2013, prema potrebi, pregled provedbe radi rješavanja demografskih izazova u područjima koja su suočena s velikim i trajnim prirodnim ili demografskim teškoćama.

--

6. PREMA POTREBI, MJERE KOJE SU PODUZETE S CILJEM JAČANJA KAPACITETA TIJELA VLASTI DRŽAVE ČLANICE I KORISNIKA ZA UPRAVLJANJE I KORIŠTENJE SREDSTVIMA IZ ESI FONDOVA (ČLANAK 52. STAVAK 2. TOČKA (F) UREDBE (EU) BR. 1303/2013)

Tijekom 2016., određena su Upravljačka tijela i Tijela za ovjeravanje u sustavima upravljanja i kontrole EFRR/KF te ESF, odnosno početkom 2018. Za EFPR. Na razini PFRR-a utvrđene su institucije koje obavljaju funkcije UT-a, TO, akreditirana je Agencija za plaćanja i Tijelo nadležno za akreditaciju Agencije za plaćanja. Do kraja 2018. u središnjim tijelima državne uprave, uredima VRH, pravnim osobama s javnim ovlastima i zakladama uključenim u sustave upravljanja i kontrole korištenje ESI fondova, bilo je zaposleno ukupno 1754 službenika, odnosno 613 više nego do kraja 2016. Prema podacima koji se na mjesečnoj osnovi prikupljaju od UT-ova operativnih programa, na dan 31.12.2018. u sustavu upravljanja i kontrole **EFRR i KF** zaposleno je ukupno 1012 službenika, **ESF** na isti dan ukupno 421 službenik, **EPFRR** ukupno 274 službenika te **EFPR** ukupno 47 službenika.

S ciljem osiguravanja dinamičkog praćenja podataka vezanih uz administrativne kapacitete u tijelima korištenja ESI fondova MRRFEU je u 2018. pokrenulo izgradnju i uspostavu IT sustava za praćenja administrativnih kapaciteta u navedenim tijelima, dok se puna funkcionalnost sustava očekuje u razdoblju nakon ovog izvještajnog razdoblja, ovisno o potrebama i mogućnostima sustava upravljanja i kontrole.

U odnosu na **nedostatak administrativnih kapaciteta**, poduzet je niz aktivnosti, od zakonodavnih do raspisivanja natječaja i ubrzavanja njihove provedbe, kako bi se osigurao odgovarajući broj službenika na poslovima provedbe ESIF-a. Olakšano je i zapošljavanje na poslovima upravljanja i korištenja ESIF-a usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, br. 61/17). Primjerice, za zapošljavanje državnih službenika nakon izmjena Zakona o državnim službenicima u 2017. nije više potrebno donošenje posebne Vladine Odluke. VRH je na sjednici održanoj 2. kolovoza 2018., kroz izmjene i dopune Odluka o zabrani zapošljavanja kako za državnu, tako i za javne službe, izuzela zapošljavanja na ESI fondovima od zabrane zapošljavanja, i to bez potrebe donošenja posebne odluke o broju potrebnih radnih mjesta (Odluka o izmjeni Odluke o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima VRH i Odluka o izmjeni Odluke o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama). Zapošljavanje ovisi o potrebama odnosno **analizama radne opterećenosti**, čija izrada je u nadležnosti upravljačkih i posredničkih tijela u SUK, koji čine podlogu za raspisivanje natječaja za prijam u državnu/javnu službu.

U svrhu **olakšavanja i ubrzavanja zapošljavanja** na navedenim poslovima, VRH je na sjednici u kolovozu 2018., usvojila Odluku koja se tiče zabrane novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave prema kojoj nije više potrebno da VRH donosi posebnu odluku kojom bi se utvrđivao njihov broj i radna mjesta za zapošljavanje državnih službenika na poslovima upravljanja i kontrole korištenja ESI fondova.

U odnosu na **mjere za razvoj vještina zaposlenika**, uz kvantitativno jačanje administrativnih kapaciteta, kontinuirano se provode programi izobrazbe za zaposlene u sustavima upravljanja i kontrole te se radi na kvantitativnom jačanju administrativnih kapaciteta za korisnike, provođenjem potrebnih edukacija za pripremu i provedbu projekata, organiziranih od strane domaćih institucija kao što su MRRFEU i DŠJU, ali i sudjelovanjem na raznim programima i edukacijama koje su organizirane u drugim državama članicama. Tako je u organizaciji MRRFEU i DŠJU tijekom 2017. održano 57 radionica, s 1404 polaznika, odnosno tijekom 2018. provedeno je 125 radionica iz različitih područja

upravljanja ESIF (Uvod u ESI fondove te sustav upravljanja i korištenja sredstava, Odabir projekata te sklapanje i izmjene ugovora o dodjeli BS; Praćenje, vrednovanje i izvještavanje; upravljanje projektnim ciklusom; Komunikacija, informiranje i vidljivost u kontekstu fondova EU; Proces programiranja s naglaskom na OPKK; Mogućnosti financiranja za projekte; Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i primjena konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom u ESI fondovima; javna nabava; državne potpore) sa ukupno 2847 sudionika. Također, postoji razmjena dobrih iskustava između samih tijela, ali i razmjena iskustava s drugim državama članicama putem transnacionalne mreže u okviru koje stručnjaci iz pojedinih zemalja zajednički rade, razmjenjuju primjere dobre prakse kao i izazove s kojima se suočavaju u radu.

Osnovane mreže koordinatora za antidiskriminaciju, javnu nabavu, državne potpore, nepravilnosti, kao forumi za razmjenu iskustava u utvrđivanje stavova, vezano uz konkretnu tematiku u praksi, nastavljaju sa svojim radom.

UT u sustavu upravljanja i kontrole **EFRR/KF** korisnik je projekta Izgradnja administrativnih kapaciteta u svrhu pripreme za programskog razdoblje nakon 2020. koji provodi EK u suradnji s OECD. Projekt je započeo u lipnju 2018. pripremnim radnjama, a cilj mu je definiranje plana aktivnosti i mjera usmjerenih na rješavanje prethodno definiranih izazova s kojima se upravljačko tijelo susreće u području jačanja administrativnih kapaciteta. Akcijski plan uzet će u obzir naš specifični gospodarski, politički i društveni kontekst te postaviti konkretne korake i inicijative za unaprjeđenje individualnih i institucionalnih kapaciteta sustava kao i za jačanje kapaciteta vezano za strateško planiranje.

U odnosu na **zadržavanje zaposlenika i uvjeta rada**, uz jačanje kapaciteta kroz zapošljavanje i edukacije, nastavlja se pružati podrška tijelima SUK-a kroz sufinanciranje plaća zaposlenih u navedenim sustavima iz tehničke pomoći OP-ova. Primjerice, u okviru **ESF-a**, dodjelom sredstava u okviru Tehničke pomoći nastavlja se pružati podrška tijelima SUK-a korištenja ESF-a sufinanciranjem plaća državnih službenika zaposlenih na praćenju i provedbi aktivnosti povezanih s OPULJP-om, kao i troškova koji nastaju vezano uz pripremu, praćenje i provedbu OPULJP-a (troškovi edukacija, konferencija, odbora, najma poslovnog prostora i pripadajućeg udjela režija, nabave potrebne opreme, uredskog materijala i sl.), te jačanja kapaciteta istih. Kroz navedene aktivnosti provode se i mjere informiranja i komunikacije usmjerene na opću javnost i potencijalne korisnike s naglaskom na mogućnosti u okviru ESF-a, kao i upoznavanje s konkretnim rezultatima provedenih projekata. Ukupan iznos ugovorenih sredstava do kraja 2018. iznosi 42 MEUR.

U odnosu na mjere poduzete s ciljem **jačanja kapaciteta korisnika** za upravljanje i korištenje sredstvima iz ESI fondova, do kraja 2018. nadležni UT-ovi nastavili su raditi na osiguravanju pristupa potencijalnim korisnicima ažuriranim informacijama o mogućnostima korištenja bespovratnih sredstava, objavljenim i planiranim natječajima, uvjetima za prijavu te drugim važnim informacijama o postupcima dodjele, uzimajući u obzir dostupnost elektroničkih ili drugih komunikacijskih usluga za potencijalne korisnike putem službenih web stranica SF – www.strukturnifondovi.hr, www.esf.hr, ruralnirazvoj.hr, euribarstvo.hr, ali i putem društvenih mreža (Facebook, Google +, Twitter, LinkedIn itd.), medijskih kampanja, dnevnih i drugih tiskovina, tematskih glasnika, organizacija informativnih događanja (konferencije, otvorena vrata), izradu i distribuciju promotivnih materijala, organizaciju informativnih i provedbenih radionica, sudjelovanju na događanjima u organizaciji različitih institucija kao što su županije, strukovna udruženja, HGK, HOK, LAG-ovi i slično. Konačno, MRRFEU organizira informativno-edukativna događanja pod nazivom Regionalni dani EU fondova, sa svrhom informiranja javnosti o korištenju fondova EU, putem brojnih događanja (besplatne edukacije za potencijalne i postojeće korisnike sredstava iz EU fondova, sajmovi EU fondova i posjeti projektnim

lokacijama na lokalnoj razini), u gradovima diljem RH.

U okviru **EFRR/KF** nastavljena je provedba projekata tehničke pomoći za 15 tijela u SUK-u i horizontalna tijela, kao i provedba projekata 21 regionalnog koordinatora. U listopadu 2018. pokrenut je novi poziv za dodjelu BS iz Tehničke pomoći OPKK na nastavak aktivnosti regionalnih koordinatora, ukupne vrijednosti BS 23,9 MEUR, namijenjenih jačanju i razvoju mreže podrške (potencijalnim) prijaviteljima i korisnicima EU fondova iz redova javnopravnih tijela, kroz savjetodavnu potporu u pogledu pripreme i provedbe projekata, informiranje šire javnosti o mogućnostima i provedbi EU fondova, potpora jačanju kapaciteta (potencijalnih) korisnika za pripremu i provedbu projekata i jačanje svojih kapaciteta za pružanje podrške javnopravnim tijelima u pripremi i provedbi projekata. U 2018. pokrenuti su i sljedeći pozivi za dodjelu BS iz Tehničke pomoći OPKK: poziv na iskaz interesa SNT-ovima, vrijednosti 5,53 MEUR BS; poziv za pripremu strateškog projekta izgradnje novog KBC Osijek, vrijednosti 3,95 MEUR BS te poziv za pripremu zalihe strateških projekata regionalnoga razvoja na području Slavonije, Baranje i Srijema, vrijednosti 6,58 MEUR BS. U 2018. je pokrenut i poziv za pripremu strateškog projekta izgradnje nacionalne dječje bolnice u Zagrebu, te je Ministarstvu zdravstva za provedbu ovog projekta dodijeljeno 4,73 MEUR BS. Tijekom 2017. zaključeni su ugovori sa svih 7 ITU PT-ova (temeljem poziva za iskaz interesa) vrijednosti 11 MEUR BS.

U sklopu SUK **EPFRR**, organizacijska jedinica nadležna za provedbu mjere Tehnička pomoć izradila je Upute za korisnike mjere Tehnička pomoć MPOLJ, s ciljem jasnog i unificiranog postupanja svih korisnika, a čime se omogućava kontinuirano praćenje provedbe mjere te olakšava priprema zahtjeva za isplatu.

U sklopu SUK **EFPR** u 2018. su provedene mjere u okviru svih prioriteta Unije i tehničke pomoći. Poteškoće koje su se pojavljivale u prethodnim razdobljima, a u odnosu na određena kašnjenja u postupcima odobravanja i odabira operacija, posebno u okviru mjera koje su se po prvi puta provodile u RH u okviru OPPiR-a, su u ovom izvještajnom razdoblju umanjene te su se postupci provodili znatno brže. Naime, korisnici su stekli iskustvo u pripremi operacija, a ujedno je i administracija ojačala kapacitete u odnosu na ljudske resurse i potrebna stručna znanja, tj. provedene su aktivnosti za zapošljavanje dodatnih djelatnika u UT-u koji sudjeluju u postupcima odobravanja i provjera operacija te su djelomično popunjena sistematizirana radna mjesta te djelatnici tijela u sustavu kontinuirano pohađaju edukacije potrebne za usavršavanje znanja vezanih uz provedbu OPPiR-a. Što se tiče jačanja kapaciteta korisnika, UT je provelo niz aktivnosti namijenjenih potencijalnim korisnicima u svrhu njihove pripreme za sudjelovanje u provedbi mjera OP-a, kao što su radionice za korisnike koje se organiziraju za svaku pojedinu mjeru, a u okviru kojih se na način koji je prilagođen pojedinoj ciljanoj skupini korisnika, daju sve potrebne informacije o mogućnostima koje proizlaze iz provedbe OP-a te o važnosti mjera za sektor ribarstva u cijelosti. Što se tiče CLLD-a, gdje je bilo potrebno znatno jačati kapacitete administracije i korisnika s obzirom da je isti prvi put primijenjen u RH.

UT je uložilo dodatne napore u rješavanju ovih problema i poduzelo sve potrebne aktivnosti u svrhu ubrzanja postupaka odabira i odobravanja, tj. sustav se kontinuirano unaprjeđuje na temelju stečenih iskustava sa početka provedbe te je u odnosu na početak provedbe već vidljiv napredak na kraju izvještajnog razdoblja. Među ostalim, UT je izradio procedure za provedbu LRSR u svrhu pružanja dodatne potpore FLAG-ovima kako bi im olakšao proces provedbe i koje će im koristiti kao primjer kod definiranja njihovih procedura, natječaja i natječajne dokumentacije. Povodom toga održana je trodnevna radionica za FLAG-ove pod nazivom: „Upute, pisani postupci i popratna dokumentacija za provedbu LRSR na kojoj su FLAG-ovi sudjelovali u procesu i postupcima u provedbi LRSR radeći na konkretnim primjerima s ciljem uspješne provedbe operacija, tj. raspisivanja natječaja navedenih u

strategijama. Uz to, do kraja 2018. održana je i radionica u organizaciji UT-a i FARNET jedinice za podršku (EK), na temu podrške FLAG-ovima u provedbi LRSR-a .

U odnosu na **zajedničke standarde kvalitete i vrednovanja**, do kraja 2018. provode se i po potrebi, ažuriraju planovi vrednovanja u okviru EFRR-a, KF-a, ESF-a, dok su u okviru EPFRR-a i EFPR-a, isti dio usvojenih OP-ova. Imajući u vidu prethodno izrađene i odobrene planove vrednovanja pojedinih programa i njihove ciljeve, vrednovanja na razini SoP obuhvatit će ona područja/teme koje nisu i/ili ne mogu biti pokrivena planovima vrednovanja pojedinih programa, uključujući određene horizontalne teme primjenjive na više od jednog programa. Plan vrednovanja na razini SoP-a, usvojen je kao sastavni dio Plana vrednovanja OPKK, dok je detaljnije razrađen i usvojen od članova MERS, osnovane 2018. MERS je tijekom 2018. održao ukupno 4 sjednice, na kojima su se uz vrednovanja u tijeku i planirana, raspravljala i pitanja iz provedbe, poput postupaka javne nabave, GDPR-a i slično.

U travnju 2018. usvojena je Strategija vrednovanja provedbe ESIF 2014.-2020. a do kraja godine pripremljene su i Upute za vrednovanje, čije usvajanje se očekuje u 2019. U veljači 2018. su 2 vrednovanja predviđena Planom vrednovanja na razini SoP-a (ex-post vrednovanje operativnih programa financijskog razdoblja 2007.-2013. i srednjoročno vrednovanje provedbe horizontalnih aktivnosti na razini SoP-a) su počela s provedbom, te se dovršetak istih očekuje u 2019. Prikupljeni nalazi vrednovanja koristit će se kako bi se unaprijedio sustav upravljanja ESI fondovima i poboljšali rezultati intervencija te kako bi se na ukupnoj razini povećao učinak ESI fondova, ali i za unapređenje postojećih dokumenata te za kvalitetniju izradu budućih. Tijekom izvještajnog razdoblja nastavilo se s aktivnostima jačanja administrativnih kapaciteta tijela koja se bave vrednovanjem putem obuka, tematskih konferencija i sl.

7. PODUZETE MJERE I POSTIGNUTI NAPREDAK PREMA SMANJENJU ADMINISTRATIVNOG OPTEREĆENJA KORISNIKA (ČLANAK 52. STAVAK 2. TOČKA (G) UREDBE (EU) BR. 1303/2013)

Opći izazovi koji su utjecali na uspješnost pripreme i provedbe obuhvaćaju 2 ključna aspekta: kapacitete tijela u sustavima upravljanja i kontrola i korisnika (posebice za strateške i infrastrukturne projekte, uključujući velike) za kvalitetan i pravovremen razvoj zalihe projekata i pripremu projektne dokumentacije te iznalaženje odgovarajuće usklađenosti između osiguravanja primjerenog opterećenja za prijavitelje/korisnike tj. zahtjevnosti administrativnih postupaka i osiguravanja pouzdanog upravljanja sredstvima.

U sklopu provedbe **EFRR/KF**, u izvještajnom razdoblju, Upravljačko tijelo doradivalo je smjernice kojima se uređuje postupanje tijela sustava upravljanja i kontrole, ponajprije u kontekstu pojednostavljenja procedura, kao i u kontekstu revizijskih preporuka. Tako su u lipnju 2018. na snagu su stupila Zajednička nacionalna pravila, verzija 4.0. Također, u izvještajnom razdoblju donesena je Odluka o obvezi provedbe prethodne (ex-ante) kontrole javnih nabava u okviru projekata koji se namjeravaju sufinancirati i sufinanciraju iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014. - 2020. Cilj predmetne Odluke je uvesti odgovarajuće mjere i kontrole koje će osigurati pravilnost i zakonitost izdataka koji se prijavljuju Europskoj komisiji te preventivno djelovati na nastanak nepravilnosti koje posljedično dovode i do financijskih korekcija u okviru projekta, a koje snosi korisnik bespovratnih sredstava, na način da se doprinese kvaliteti dokumentacije o nabavi. U sklopu provedbe OPKK, unutar Prioritetne osi 3 - Poslovna konkurentnost, s ciljem pojednostavljenja i skraćivanja postupka dodjele, te kako bi se poduzetnicima olakšala prijava i provedba projekata te omogućio brži pristup bespovratnim sredstvima, uz već poznate načine dodjele bespovratnih sredstava, za pozive kod kojih se dodjeljuju manji iznosi za usluge, uveden je instrument vaučera kao posebne vrste dodjele putem pojednostavljenih natječaja. Izazovi u provedbi projekata nastoje se riješiti provedbom ex-ante kontrola postupaka nabava te pojednostavljenjem pravila o provedbi postupaka nabava za neobveznike Zakona o javnoj nabavi, a s ciljem smanjenja rizika od nepravilnosti vezanih uz postupke nabave, ciljanim edukacijama za prijavitelje/korisnike, relevantnim obavijestima i uputama na web stranici te kontinuiranom komunikacijom s korisnicima. Izmjene ugovora tijekom provedbe projekata nastoje se minimizirati educiranjem korisnika te se dodatno ulažu naponi kako bi se ubrzao postupak odabira projekata.

Do kraja 2018. uslijed velikog broja objavljenih poziva, zaprimljeno je ukupno 6.418 projektnih prijedloga što je ogroman administrativni pritisak na sustav. U 2017. uveden je novi sustav e-Fondovi koji rješava uočene nedostatke starog sustava te se ujedno kontinuirano osigurava podrška za rastući broj korisnika sustava eFondovi, s jedne strane službenika tijela Sustava upravljanja i kontrole, a s druge strane javnosti, odnosno prijavitelja i korisnika bespovratnih sredstava koji putem sustava eFondovi prijavljuju svoje projektne prijedloge i zatim provode svoje projekte. Na kašnjenje u procesu dodjele bespovratnih sredstava se nastojalo odgovoriti prijedlozima za: pojednostavljenjem procedura postupaka dodjele za manje potpore što je djelomično riješeno uvođenjem vaučera kojim su utvrđeni pojednostavljeni uvjeti pod kojima se dodjeljuju bespovratna sredstva za (su)financiranje isključivo usluge vanjskih stručnjaka/nabavu nematerijalnih proizvoda, olakšavanjem postupka nabave vanjskih stručnjaka uspostavom objedinjene baze stručnjaka za cijeli sustav koji bi bili kontinuirano dostupni, jačanjem administrativnih kapaciteta, uspostavom informatičkog sustava za obradu projektnih prijava te nadogradnjom sustava na način da se omogući generiranje svih potrebnih statistika, kao i povezivanje e-Fondova s relevantnim registrima što će Upravljačko tijelo riješiti daljnjom nadogradnjom sustava. Na taj način radi se na sprečavanju pogreški koje čine prijavitelji prilikom pripreme projektne prijedloga, poboljšava se i unapređuje tekst Poziva te ukazuje na propuste tijekom ocjenjivanja projektnih prijedloga.

Nadalje, proveden je niz aktivnosti vezanih uz jačanje kapaciteta i prijenos znanja u suradnji sa savjetodavnom službom Jaspers-a. U 2018. provedena je samoprocjena tijela u sustavu kojom su identificirane potrebe za izgradnjom kapaciteta službenika koji rade na pripremi i provedbi projekata.

Slijedom provedenih analiza, pripremit će se Akcijski plan za jačanje kapaciteta u RH u suradnji sa savjetodavnom službom Jaspers, a niz aktivnosti planira se implementirati tijekom 2019. i 2020.

U okviru **ESF**, temeljem dotadašnjeg iskustva stečenog u pripremi i provedbi PDP-a te relevantnih preporuka izvješća TR-a za prethodnu godinu, u okviru postupka dodjele te pojedinih faza iste, unaprijeđeni su instrumenti provjere koji prethode izradi i odobrenju projektne i natječajne dokumentacije, sadržaj iste te pojednostavljena postupanja između nadležnih tijela, navedene aktivnosti nastavljaju se i u narednom periodu. Naglasak je stavljen na daljnju primjenu pojednostavljenih troškovnih opcija (PTO).

U okviru Prioritetne osi 1 - Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage u cilju efikasnije i brže provedbe, pristupilo se: redefiniranje pravila i procedura u kontekstu pojednostavljenja, razvoj sustava e-Fondovi prilagođenog za ESF, jačanje administrativnih kapaciteta tijela, unaprijeđenje sustava i razvoj metoda uzorkovanja pri verifikaciji izdataka te razvoj jediničnih troškova za mjere Aktivne politike zapošljavanja koja čine većinu alokacije navedene prioritetne osi.

Također, izmijenjene su Smjernice za postupanje u prosincu 2018., prilikom čega su se unaprijedili procesi upravljanja i prevencije potencijalnih nepravilnosti i rizika prvenstveno u postupcima javnih nabava te poticala intenzivnija primjena PTO. Na snagu je stupila i Uredba Vlade RH o obvezi provedbe prethodne (ex-ante) kontrole javnih nabava te su prilagođene interne procedure kako bi podržale ex-ante provjere. Intenzivno se nastavilo i s radom na razvoju i pripremi produkcije sustava e-Fondovi kao i izmjenama i usklađivanjem poslovnih procesa za ESF kako bi se utjecalo na standardizaciju postupanja tijela SUK-a te općenito smanjilo kompleksnost sustava. Predmetno podrazumijeva: optimizaciju/ubrzavanje postupaka odabira/evaluacije, restrukturiranje pravila o upravljanju i provedbi ugovorima, uspostavu informacijskog sustava koji bi podržavao prijavu i izvještavanje između korisnika i tijela u sustavu isključivo elektronskim putem (e-prijava, e-izvještavanje), povećanje korištenja PTO definiranih temeljem zakonodavnog okvira EU, prilagodbu postojećih kriterija odabira koji će omogućiti efikasnije i kvalitetnije odvijanje evaluacijskih postupaka, korištenje jedinstvenog prijavnog obrasca za sve pozive za dostavu projektnih prijedloga - jasne poveznice između kriterija odabira i podataka u Prijavnom obrascu, prilagodbu ZNS-a prilagođenog provjerama vezanim uz sudionike. Zbog specifičnosti izvještavanja u okviru ESF-a, prilagodba procesa i rada sustava izvorno namijenjenog za EFRR se pokazao zahtjevnim pothvatom. U 2019. nastavit će se s razvojem sustava te je planirano i puštanje sustava u produkciju. U postojećem ESIF MIS sustavu su također izvršene manje nadogradnje postojećih funkcionalnosti sa ciljem olakšavanja i ubrzavanja poslovnih procesa koji će omogućiti jednostavnije planiranje i provedbu projekata, a do puštanja novog sustava u produkciju kao što su primjerice planiranje podnošenja ZNS-a od strane korisnika i rezultati provjere ZNS-a.

S ciljem ubrzanja postupka ugovaranja kao i provedbe projekata i dostizanja konačnih ciljeva, u 2018. pokrenute su pripreme radnje s ciljem uvođenja PTO u pozive. U okviru 3 poziva objavljena u 2018., uvedene su pojednostavljene troškovne opcije.

U okviru provedbe **EPFRR**, Izmjenama koje je donijela Omnibus Uredba (Uredba (EU) 2017/2393

Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2017.), a koje su stupile na snagu 1. siječnja 2018., unesene se promjene u pojedinim mjerama a koje su osigurale pojednostavljena i poboljšanja same provedbe. Za niz mjera došlo je do izmjene pravnog okvira za provedbu (pravilnika), a u cilju pojednostavljenja, gdje je izmijenjeno da se natječaj više ne objavljuje u Narodnim novinama i prilozi više nisu sastavni dio Pravilnika već su dio natječaja.

U sklopu provedbe mjere 6 Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja uvedena je mjera pojednostavljenja i smanjenja administrativnog opterećenja za korisnike, a u konačnici i ubrzanja same provedbe gdje se više ne mora dostavljati zahtjev za isplatu prve rate već se prilikom potpisa ugovora isto regulira i odmah po potpisu ugovora se stječe pravo na isplatu prve rate.

Nadalje, uvedena su pojednostavljena postupka dodjele potpora te se prema novom načinu provedbe zahtjev za potporu se podnosi tijekom cijele godine kako bi se smanjilo administrativno opterećenje Agencije za plaćanja i ubrzala obrada zahtjeva za potporu.

U 2018., Upravljačko tijelo izmijenilo je Priručnik o provedbi mjere Tehnička pomoć (verzija 3.0), kojim je smanjeno administrativno opterećenje organizacijske jedinice koja je nadležna za provedbu mjere Tehnička pomoć, odnosno pripremu zahtjeva za isplata te razdvojeni zahtjevi za isplata po podmjerama, sukladno povećanju aktivnosti i potrebama praćenja i izvještavanja. Ukupni cilj tehničke pomoći je unaprjeđenje učinkovitosti ostalih dijelova Programa ruralnog razvoja, osnaživanje administrativne provedbe PRR-a i smanjivanje administrativnog opterećenja korisnika.

U sklopu PRR-a provedeno je Vrednovanje mjera PRR-a RH za razdoblje 2014.-2020. za potrebe Godišnjeg izvješća o provedbi. Opća preporuka za sve mjere je ubrzanje njihove provedbe, uvođenje mjera pojednostavljenja i intenzivnija komunikacija sa stvarnim i potencijalnim korisnicima. S aspekta apsorpcije financijskih sredstava najpopularnije su investicijske mjere. Ukoliko je potrebno provedba se može ubrzati financijskom preraspodjelom sredstava iz mjera nižeg stupnja uspješnosti prema mjerama ovog tipa. Dodatna preporuka je pronalazak načina kako uvesti financijske instrumente u sektor poljoprivredne proizvodnje. Postoji potreba za daljnjim razvojem administrativnih kapaciteta za provedbu programa, posebice u području razvoja informacijskog sustava praćenja te povećanju broja djelatnika APPRRR-a s ciljem ubrzanja procesa obrade zahtjeva i prijave.

U okviru operativnog programa **EFPR** tijekom izvještajnog razdoblja provedene su određene aktivnosti s ciljem smanjenja administrativnog opterećenja korisnika u postupcima provedbe OPPiR-a. Među ostalima, uvedena su pojednostavljena u odnosu na dostavu dokumentacije od strane korisnika te je smanjena količina dokumentacije koju korisnici trebaju dostaviti, posebno u odnosu na dokumentaciju/informacije koje su Upravljačkom tijelu i Posredničkom tijelu dostupni iz drugih izvora (npr. javnih evidencija, vlastitih evidencija te drugih tijela državne uprave i slično). Također, pojednostavljeni su postupci dostave dopune/obrazloženja prijave i dokumentacije od strane korisnika i uvedena je mogućnost dostave putem elektronske pošte. Također, unaprjeđena je procedura za obavljanje kontrole na terenu – izrađeni predlošci za korisnike za dostavu obavijesti u svrhu kontrole na terenu što predstavlja pojednostavljenje za korisnike. Nadalje, provedene su aktivnosti razvoja IT sustava za on-line podnošenje prijave koji se predviđa primjenjivati u narednim razdobljima za određene mjere.

Tijekom izvještajnog razdoblja nastavilo se s korištenjem i unaprjeđenjem web stranice www.strukturnifondovi.hr, kako bi se potencijalnim korisnicima na jednom mjestu osigurao pristup ažuriranim informacijama o mogućnostima korištenja ESIF sredstava, objavljenim i planiranim

natječajima, uvjetima za prijavu, te drugim važnim informacijama o postupcima dodjele koji su u tijeku ili u pripremi.

8. ULOGA PARTNERA IZ ČLANKA 5. UREDBE (EU) BR. 1303/2013 U PROVEDBI SPORAZUMA O PARTNERSTVU (ČLANAK 52. STAVAK 2. TOČKA (H) UREDBE (EU) BR. 1303/2013)

- (a) Opis i procjena uloge odabranih partnera u izradi izvješća o napretku, s obzirom na sporazum o partnerstvu.
- (b) Opis i procjena uključenosti odabranih partnera u provedbi programa, uključujući sudjelovanje u odborima za praćenje programa.
- (c) Drugi elementi, prema potrebi.

8(a)

Tijekom izrade Sporazuma o partnerstvu Republike Hrvatske i (operativnih) programa uključeni su relevantni partneri, odnosno predstavnici organizacija civilnog društva, socijalnih partnera, gospodarskih partnera i privatnog sektora, nadležnih tijela na lokalnoj i regionalnoj razini, itd.

Nadalje, Odbori za praćenje (OzP) za svaki (operativni) program, uključuju predstavnike relevantnih partnerskih organizacija (civilno društvo, socijalni partneri, gospodarski partneri, privatni sektor, nadležna tijela na lokalnoj i regionalnoj razini, predstavnici akademske zajednice itd.).

Izvješće o napretku Sporazuma o partnerstvu temelji se na podacima iz godišnjih izvješća o provedbi (operativnih) programa od početka provedbe do 2018. koja su predstavljena partnerima te su usvojena na odgovarajućim odborima za praćenje (operativnih) programa, sukladno propisanim i procedurama.

NKO je uz postojeće tematske pododbore u 2017. osnovao Pododbor za praćenje Sporazuma o partnerstvu, a radi osiguravanja kontinuirane primjene načela partnerstva, posebice radi sudjelovanja u izradi te konačno i usvajanja Izvješća o napretku Sporazuma o partnerstvu. U rad Pododbora uz predstavnike Koordinacijskog i upravljačkih tijela (operativnih) programa financijske perspektive 2014. - 2020. i relevantnih dionika sustava uključeni su i predstavnici relevantnih partnera (civilno društvo, socijalni partneri, gospodarski partneri, privatni sektor, nadležna tijela na lokalnoj i regionalnoj razini, predstavnici akademske zajednice itd.). Na sjednice je po potrebi moguće pozivati i predstavnike drugih institucija, tijela i partnera. 31. srpnja 2019. održana je sjednica Pododbora za praćenje Sporazuma o partnerstvu, na kojoj su predstavljeni ključni elementi za izradu Izvješća o napretku, te je nacrt Izvješća poslan članovima na komentiranje 2. kolovoza 2019. Nakon pisane procedure odlučivanja, isti je usvojen xx kolovoza 2019.

8(b)

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, u okviru **EFRR-a i KF-a**, partneri su, kroz članstvo u OzP-u, pratili provedbu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, a sukladno članku 110. Uredbe (EU) br. 1303/2013, sudjelovali u svim aktivnostima radi ispunjavanja dužnosti Odbora za praćenje. Posebice, sudjelovali su u razmatranju i odobravanju metodologije i kriterija korištenih pri odabiru operacija.

Ista praksa se primjenjuje i u okviru **ESF-a i EFPR-a**, dok kod **EPFRR-a** sukladno članku 49. Uredbe

(EU) br. 1305/2013, Odbor za praćenje razmatra, ali ne odobrava kriterije odabira operacija.

Sudjelovanje predstavnika civilnog društva u OzP-u OPULJP i OPKK osigurava se putem Savjeta za razvoj civilnoga društva, savjetodavnog tijela VRH koje djeluje na razvoju suradnje VRH i OCD-a na provođenju Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, razvoju filantropije, socijalnog kapitala, partnerskih odnosa i međusektorske suradnje. Važno je napomenuti da je Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2017. do 2021., koja je temeljni strateški dokument za planiranje i programiranje natječaja iz ESF-a, u fazi donošenja.

U okviru **EFRR i KF**, pojedini partneri, sukladno sektorskoj nadležnosti, sudjelovali su i u izradi Uputa za prijavitelje i korisnike OPKK o provedbi horizontalnih načela, kroz razne sastanke i savjetovanja s institucijama i predstavnicima civilnog društva vezano uz zakonodavni okvir, primjere i mogućnosti promicanja ravnopravnosti žena i muškaraca, zabrane diskriminacije, pristupačnosti za osobe s invaliditetom i održivog razvoja.

Za dodatnu uključenost partnera u proces provedbe, osim (formalnih ili neformalnih) radnih savjetodavnih skupina za pripremu natječajne dokumentacije, u okviru **EFRR, KF i ESF**, ključan je zahtjev za provođenjem javnog savjetovanja za otvorene pozive na dostavu projektnih prijedloga, čime se osigurava mogućnost utjecaja i povratne informacije dionika još prije pokretanja postupka dodjele. Savjetovanje se provodi bilo putem e-savjetovanja ili javnom usmenom raspravom, a obuhvaća objavu ključnih dijelova dokumentacije. Nadalje, u okviru **EPFRR**, te u okviru **EFPR** u izradi pravilnika o uvjetima, kriterijima i načinima dodjele potpore u okviru pojedinih mjera/podmjera/tipova operacije, redovno sudjeluju sektorski predstavnici, ovisno o prioritetu u okviru kojeg se mjera/podmjera/tip operacije provodi, tj. ovisno o sektoru/podsektoru na koji se ulaganja odnose. Istovremeno sa sektorskim konzultacijama, nacrti pravilnika objavljuju i na Internet stranicama portala namijenjenog savjetovanju sa zainteresiranom javnosti, tzv. E-savjetovanje. U okviru ovog postupka, svi predstavnici šire javnosti imaju mogućnost uvida u prijedlog pravilnika te davanja mišljenja i prijedloga na isti.

U okviru **EPFRR** djeluje **Mreža za ruralni razvoj**, a osnovna zadaća joj je komunikacija i prijenos informacija prema dionicima ruralnog prostora o mogućnostima Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Misija Mreže je integrirati i ujediniti sve koji na različitim razinama sudjeluju u ruralnom razvoju. Alocirana sredstva za Mrežu za programsko razdoblje 2014. - 2020. su okvirno 6.5 MEUR, a do sada je utrošeno 95.8 tisuća eura. Mrežu čine Upravljački odbor Mreže koji je sastavljen od predstavnika javnog, gospodarskog i civilnog sektora, tajništvo Mreže koje djeluje u Ministarstvu poljoprivrede te članovi Mreže, njih 389 (od kojih se 249 smatra aktivnima. U 2017. pokrenuta je izrada novog pravilnika o Mreži za ruralni razvoj koji je usvojen u srpnju 2018. Mreža djeluje temeljem Akcijskog plana Mreže za ruralni razvoj 2014. – 2020. koji opisuje strukturu Mreže, izdvojene („outsourced“) aktivnosti, aktivnosti i alate tajništva Mreže u provedbi Akcijskog plana, te praćenje i provedu Akcijskog plana Mreže za ruralni razvoj 2014.- 2020.

Do kraja 2018., Mreža za ruralni razvoj provela je ukupno 39 aktivnosti, od kojih se najveći broj odnosi na komunikacijske alate Mreže (23) kojima je cilj bio informirati i upoznati korisnike s pojedinim dijelovima Programa u svrhu njihovog aktivnijeg uključivanja u provedbu Programa. Organizirano je 7 radionica za LAG-ove, unaprijeđena je mrežna stranica Mreže, objavljeno nekoliko publikacija, suorganiziran Drugi hrvatski ruralni parlament. Članovi Mreže sudjelovali su na 10 skupova te redovito sudjeluju u radu Evaluacijske radne skupine PRR. U 2018., Mreža je raspisala prvi Poziv za podnošenje prijedloga aktivnosti u provedbi godišnjeg provedbenog plana Mreže za ruralni razvoj za 2018. na koji je ukupno pristiglo 19 prijavi, a odobreno je 12 prijavi u iznosu od 22,5 tisuće eura, dok

je ukupno isplaćeno 12 prijava u iznosu od 22,4 tisuće eura.

Osim primjene načela partnerstva u provedbi i praćenju, svi operativni programi predviđaju **suradničke mehanizme na poslovima vrednovanja. Upravljačka skupina za vrednovanje (USV) OPKK** uspostavljena je i s radom započela 2018. Glavne zadaće USV su sudjelovanje u izradi i ažuriranje Plana vrednovanja OPKK te praćenje njegove provedbe, priprema natječajne dokumentacije za ugovaranje usluga vrednovanja, razmatranje izvješća o provedenim vrednovanjima, osiguravanje diseminacije rezultata provedenih vrednovanja u skladu s Planom vrednovanja, priprema prijedloga korektivnih mjera temeljem preporuka proizašlih iz provedenih vrednovanja i praćenje njihove provedbe

Evaluacijska upravljačka skupina (EUS) OPULJP (ESF), koja uključuje sve relevantne dionike provedbe ESF-a, ima važnu ulogu u pravovremenom planiranju, pripremi, provedbi i praćenju evaluacija te izmjenama Evaluacijskog plana. Članovi/ice EUS-a aktivno su do sada sudjelovali, te će biti uključeni u provedbu samih evaluacijskih postupaka i odobrenja evaluacijskih izvješća.

U sklopu EPFRR-a, u svrhu boljeg planiranja i predviđanja aktivnosti vrednovanja, EP predviđa izradu neformalnog Godišnjeg plana aktivnosti vrednovanja PRR RH (Godišnji plan) kojeg izrađuje/donosi **Evaluacijska radna skupina PRR RH (ERS)**. Godišnji plan sadrži ciljeve i obveze, aktivnosti vrednovanja za tekuću godinu, ali i kronološki pregled svih prethodno provedenih aktivnosti. Značajan doprinos izgradnji suradničke i evaluacijske kulture u okviru EPFRR-a daju aktivnosti jačanja kapaciteta za vrednovanje koje provodi ERS PRR, često u suradnji s European Evaluation Helpdesk for Rural Development.

Krajem 2018. odvijale su se pripremne aktivnosti za uspostavu **Evaluacijske Upravljačke skupine (ESG) OPPiR**. U pripremi je bio Poslovnik o radu ESG OPPiR te plan rada na poslovima vrednovanja učinkovitosti i djelotvornosti OP-a.

Odlukom ministrice regionalnoga razvoja i fondova Europske unije od 24. studenog 2017. uspostavljena je **Međuresorna Evaluacijska radna skupina (MERS)** kao glavno referentno mjesto za sve aktivnosti u vezi s vrednovanjem europskih strukturnih i investicijskih instrumenata u tijelima državne uprave u Republici Hrvatskoj. Članove MERS-a čine imenovani predstavnici upravljačkih tijela OP-ova 2007. – 2013. i (O)P-ova 2014. – 2020., zaduženi za područje vrednovanja unutar tijela čiji su predstavnik. MERS-om predsjedava predstavnik KT-a, MRRFEU. Administrativno-tehničke poslove za potrebe MERS-a, u funkciji Tehničkog tajništva MERS-a, obavlja Služba za izvještavanje i vrednovanje ESI fondova u Upravi za strateško planiranje i koordinaciju fondova EU, MRRFEU.

9. SAŽETAK PODUZETIH MJERA U ODNOSU NA PRIMJENU HORIZONTALNIH NAČELA I CILJEVA POLITIKE ZA PROVEDBU ESI FONDOVA (ČLANAK 52. STAVAK 2. TOČKA I. UREDBE (EU) BR. 1303/2013)

(a) Sažetak poduzetih mjera s obzirom na primjenu horizontalnih načela kako bi se osigurala promocija i praćenje tih načela u različitim vrstama programa, uz upućivanje na sadržaj sporazuma o partnerstvu:

- (1) ravnopravnost spolova, nediskriminacija, dostupnost za osobe s invaliditetom;
- (2) održivi razvoj (zaštita okoliša, učinkovitost resursa, ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba istima, bioraznolikost i sprječavanje rizika).

(b) Sažetak dogovora provedenih kako bi se osiguralo uključivanje ciljeva horizontalne politike s obzirom na sadržaj sporazuma o partnerstvu.

(c) Drugi elementi, prema potrebi.

(a) (1) Načela borbe protiv diskriminacije, jednakosti spolova, prava osoba s invaliditetom, uz ostala ljudska prava ugrađena su u dokumente na najvišoj nacionalnoj razini putem Ustava, odluka VRH i Sabora. Odlukom o donošenju **Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije** za razdoblje od 2017. do 2022. i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2019. VRH donijela je strateške dokumente kojima, na temelju analize stanja, postavlja prioritete, predlaže ciljeve te usmjerava svoje napore prema izgradnji cjelovitog sustava zaštite od diskriminacije u Republici Hrvatskoj. Ciljevi Nacionalnog plana su zaštita od diskriminacije, promicanje i unaprjeđenje prava na jednako postupanje u RH te podizanje javne svijesti o važnosti poznavanja i ostvarivanja ovog prava.

U okviru ESI fondova, putem internetske stranice www.strukturnifondovi.hr i www.ruralnirazvoj.hr sadržaji su prilagođeni slijepim i slabovidnim te gluhočujnim osobama. Na razini SUK-a, svi relevantni dionici i partneri uključeni su u rad OzP (operativnih) programa, a uspostavljena je i **Mreža koordinatora za nediskriminaciju**. Mjere usmjerene postizanju ravnopravnosti između muškaraca i žena te suzbijanju diskriminacije, posebno osiguranju dostupnosti osobama s invaliditetom te integraciji rodne perspektive u (operativnim) programima i operacijama pretežno su edukativne naravi i predviđene su Akcijskim planom za borbu protiv diskriminacije. Educirani su službenici tijela koja sudjeluju u upravljanju i kontroli ESI fondova u području antidiskriminacijskog zakonodavstva, zakonodavstva o jednakosti spolova te politike Unije i država članica koji se odnose na osobe s invaliditetom. U odnosu na adresiranje horizontalnih načela, UT-ovi (operativnih) programa poduzimaju dodatne korake za osiguravanje poštivanja horizontalnih načela te se nastavlja s provedbom aktivnosti uspostavljenih u proteklom izvještajnom razdoblju.

Tako se u okviru **EFRR-a i KF-a**, primjenjuje Uputa za prijavitelje i korisnike OPKK o provedbi horizontalnih načela, koje korisnici koriste prilikom pripreme i provedbe projekata, a kao nadogradnju UT je izradilo i Upute za posrednička tijela o pripremi natječajne dokumentacije te praćenju i izvještavanju o horizontalnim načelima. U dokumentaciju postupaka dodjele ugrađene su odredbe koje se odnose na promicanje horizontalnih načela. Kod svih projekata neutralni doprinos pojedinom horizontalnom načelu je obavezan dok se pozitivni doprinos, ovisno o svrsi i obujmu projekata, dodatno boduje. U okviru **ESF-a**, informacije o doprinosu projekta horizontalnim načelima se navode kroz projektnu prijavu, naknadno prate tijekom provedbe i o njima izvještava u okviru izvješća nakon provedbe projekta te je iz sredstava tehničke pomoći krajem 2018. financirana je izrada Uputa za prijavitelje i korisnike OPULJP o provedbi horizontalnih načela. Svrha Uputa je dodatna pomoć prijaviteljima koji pripremaju projekte prilikom utvrđivanja primjenjivih zahtjeva u dijelu promicanja

održivog razvoja, ravnopravnosti muškaraca i žena, jednakih mogućnosti (posebice pristupačnosti za osobe s invaliditetom) i nediskriminacije. U okviru provedbe **EPFRR-a i EFPR-a** u izradi pravilnika o uvjetima, kriterijima i načinima dodjele potpore u okviru pojedinih mjera, redovno sudjeluju sektorski predstavnici, ovisno o prioritetu u okviru kojeg se mjera provodi, tj. ovisno o podsektoru na koji se mjera odnosi. Istovremeno sa sektorskim konzultacijama, nacrti pravilnika za mjere se objavljuju i na E-savjetovanju. U okviru postupka, svi predstavnici šire javnosti imaju mogućnost uvida u prijedlog pravilnika te davanja mišljenja i prijedloga na isti. U okviru EFPR-a, a s obzirom na specifičnost mjera, a i samog sektora ribarstva, posebne mjere kojima se uzimaju u obzir načela ravnopravnosti spolova, nediskriminacije te dostupnosti za osobe s invaliditetom, su najviše prisutne u okviru CLLD pristupa, tj. provedbe LRSR-a te je kao jedan od kriterija za odabir LRSR-a bio kriterij vezan uz primjenu ovih načela, a davanje prednosti operacijama koje obuhvaćaju što veći broj ovih načela je predviđeno i u samoj provedbi LRSR.

Nadalje, u okviru **EPFRR** u svrhu osiguranja primjene horizontalnih načela, ključni doprinos iz PRR se ostvaruje kroz 2 žarišna područja, tj. provedbu 4 mjere koje (ne)izravno doprinose navedenim načelima. Dodatno, u kriterije odabira uključen je element utjecaja ulaganja na ranjive skupine pa je, primjerice, kroz financijske instrumente u 2018. za mlade poljoprivrednike, u okviru Pojedinačnih jamstava za ruralni razvoj, bio predviđen najveći iznos stope jamstva (do 80%). Ulaganja obuhvaćena mjerom Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima doprinose sprječavanju postupne depopulacije tih područja te će dugoročno imati pozitivne učinke za kategorije osoba kojima prijeti isključenje s tržišta rada. Isto vrijedi i za mjeru za potporu inicijativama LEADER/CLLD, koja je programirana za podršku lokalnom razvoju u ruralnim područjima, a doprinosi i cilju promicanja socijalne uključenosti i smanjenja siromaštva. U svrhu pristupačnosti osobama s invaliditetom, ali i specifičnim skupinama poljoprivrednog sektora, dodatna je pažnja posvećena prilagodbi i dostupnosti informacija o PRR-u. Kroz **EFPR**, a s obzirom na specifičnost mjera, posebne mjere kojima se uzimaju u obzir horizontalna načela su najviše prisutne u okviru CLLD pristupa, tj. provedbe LRSR-a. Naime, jedan od kriterija za odabir LRSR-a je bio kriterij vezan uz primjenu ovih načela, a davanje prednosti operacijama koje obuhvaćaju što veći broj ovih načela je predviđeno i u samoj provedbi LRSR.

(2) Upute za prijavitelje u okviru **EFRR, KF i ESF** u dijelu se dotiču provedbe horizontalnih načela, čime prijavitelji utvrđuju i primjenjive zahtjeve **promicanja održivog razvoja**. U skladu s Uputama, načela održivog razvoja trebaju se integrirati u svaki projekt u njegovoj pripremi i provedbi. U odnosu na **stratešku procjenu utjecaja na okoliš**, povezani zakonodavni okvir za postojanje mjera za djelotvornu primjenu Direktive 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš i Direktive 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o procjeni utjecaja na okoliš i strateškoj procjeni okoliša (Zakon o zaštiti okoliša i relevantni podzakonski akti) uspostavljen je još u trenutku usvajanja SoP-a te se sve aktivnosti provode u skladu sa zahtjevima gore navedenih propisa. Tako npr. u okviru EFRR i KF, građevinski projekti moraju imati ishodeno mišljenje nadležnog tijela o ocjeni usklađenosti projekta s zahtjevima Direktive 2011/92/EU o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih na okoliš ili Rješenje o ne obavezi provođenja postupka PUO. Ukoliko je potrebno, projekti moraju imati ishodenu Izjavu nadležnog tijela za praćenje područja NATURA 2000 i Izjavu nadležnog tijela odgovornog za gospodarenje vodama o usklađenosti te izrađenu Procjenu utjecaja klimatskih promjena. Što se tiče adresiranja horizontalnih pitanja u okviru **ESF-a**, u odnosu na **održiv razvoj**, važnu ulogu imaju OCD koje daju svoj doprinos zaštiti određenih područja ili poboljšanju kvalitete života u svojim zajednicama kroz neformalno obrazovanje i podizanje svijesti javnosti o potrebi očuvanja okoliša. U okviru poziva Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada objavljenog u 2018., pokriven je održivi razvoj zajednice kao jedno od važnih tematskih područja s ciljem razvijanja dijaloga i jačanja suradnje između OCD, JLRS, socijalnih partnera i visokoobrazovnih i znanstvenih institucija, koji će doprinijeti stvaranju kvalitetne suradnje u tematskim područjima od

interesa za RH. U okviru **EFPR-a**, definiran je veliki broj mjera za promicanje održivog razvoja, posebno promicanje i zaštitu bioraznolikosti NATURA 2000 područja te ostalih zaštićenih područja, prvenstveno morskih. Mjere su namijenjene promicanju zaštite morskog okoliša, održivog korištenja morskih i obalnih resursa te unaprjeđenju znanja o morskome okolišu.

Također, u okviru pojedinih mjera su definirani kriteriji za odabir na temelju kojih se daje prednost operacijama koje doprinose smanjenju negativnog utjecaja na okoliš ili povećanju pozitivnog.

Klimatske promjene jedan su od glavnih motiva za prioritizaciju u odabiru i provedbi projekata. Od korisnika se očekuje da dokažu odgovarajućom dokumentacijom kako operacije neće imati štetan utjecaj na okoliš, potvrda da su ekološki neutralne i/ili da će pozitivno doprinijeti održivom razvoju, pridržavajući se pritom zakonskih odredbi. Također, operacije trebaju biti u skladu sa svim nacionalnim zakonima i pravilima prostornog planiranja i građenja, a u slučaju operacija koje promiču obnovljive izvore energije i/ili održivo korištenje prirodnih resursa (kroz uvođenje procesa energetske uštede, recikliranja, korištenja OIE-a itd.), izgradnju na već izgrađenom zemljištu i/ili korištenje kriterija zelene javne nabave, istima se često dodjeljuju dodatni bodovi ili se korisnike obvezuje na osmišljavanje dodatnih aktivnosti koje promiču održivi razvoj. U okviru **EPFRR-a** definirane su mjere Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, te Ekološki uzgoj, čijom provedbom se direktno utječe na **očuvanje i zaštitu okoliša, smanjenje stakleničkih plinova te klimatskih promjena**, u skladu s EU direktivama. Svi korisnici IAKS mjera ruralnog razvoja dužni su završiti izobrazbu na kojoj se posebna pažnja posvećuje zaštiti i očuvanju okoliša te bioraznolikosti. Također, kroz investicijske aktivnosti u mjeri Ulaganja u fizičku imovinu posebna pažnja posvećuje se investicijama u području ekološke mreže NATURA 2000 te područjima definiranim kao ranjiva na nitratre. Uz ove mjere, neke mjere ostvaruju ulaganja koja se mogu definirati kao vrsta okolišnih ulaganja: npr., unaprjeđenje poljoprivrednog zemljišta kako bi se osigurala regulacija vode i stabilnost padina.

U odnosu na primjenu **zelene javne nabave** na nacionalnoj razini, jačanje instrumenata održive i zelene javne nabave predviđeno je Strategijom održivog razvitka RH (NN, broj 30/09) i Strategijom energetskog razvoja RH (NN, broj: 130/09). Kako bi se i RH što prije priključila drugim europskim državama i dala svoj doprinos promicanju politike održive potrošnje i proizvodnje, VRH je 2015. donijela Odluku o usvajanju Nacionalnog akcijskog plana (NAP= za zelenu javnu nabavu za razdoblje od 2015. – 2017. s pogledom do 2020. čija je svrha da se kroz sustav javne nabave u RH potakne nabava proizvoda i usluga koje imaju manji okolišni otisak u odnosu na istovrsne proizvode i usluge. U kolovozu 2018. MZOE je objavilo Izvješće (analizu) o provedbi za razdoblje 2015. do 2017. te će se pristupiti izradi NAP za trogodišnje razdoblje 2018.-2020. kroz poseban projekt. Cilj oba akcijska plana je do 2020. u 50% postupaka javne nabave u Hrvatskoj uključiti neka od mjerila zelene javne nabave.

(b) Kao i kod **izrade OP-ova**, i u samoj **provedbi** sudjeluju svi **relevantni partneri i dionici** u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1303/2013, tj. nadležna gradska i ostala tijela javne vlasti, gospodarski i socijalni partneri, nadležna tijela koja predstavljaju civilno društvo, uključujući i partnere za okoliš, nevladine organizacije, te tijela nadležna za promicanje društvene uključenosti, ravnopravnosti spolova i nediskriminacije. Postupak odabira dionika i partnera je transparentan, u skladu s načelima partnerstva, višerazinskog upravljanja, supsidijarnosti i proporcionalnosti. **Za dodatnu uključenost partnera u proces provedbe** u okviru **EFRR-a, KF-a i ESF-a**, ali i **EPFRR-a i EFPR-a**, provodi se i savjetovanje, putem e-savjetovanja (<https://savjetovanja.gov.hr/>) ili javnom usmenom raspravom, a obuhvaća objavu ključnih dijelova natječajne dokumentacije (indikativni popisi uvjeta za prihvatljivost, prihvatljivih aktivnosti, najniži i najviši iznos bespovratnih sredstava, udio prijavitelja u sufinanciranju, prihvatljivu lokaciju projekta, popis popratne dokumentacije koja će se tražiti od prijavitelja, popis

neprihvatljivih izdataka) kod EFRR-a, KF-a i ESF-a. U okviru **EPFRR** dionici su uključeni već u fazi izrade mjera, pravilnika te fazama donošenja kriterija odabira, kao i fazama informiranja i educiranja o mjerama ruralnog razvoja. Svi provedbeni dokumenti prolaze i obvezno javno savjetovanje, čime je javnosti omogućeno pravo na pristup informacijama, ali i aktivno sudjelovanje u kreiranju poljoprivredne politike. Specifična pitanja vezana za zaštitu okoliša i prirodu usuglašavaju se s MZOE. Konačno, u okviru **EFPR-a**, u izradi pravilnika kojima se definiraju uvjeti, kriteriji i načini dodjele potpore u okviru pojedinih mjera, sudjeluju predstavnici sektora ribarstva i akvakulture, ovisno o prioritetu u okviru kojeg se mjera provodi, tj. ovisno o podsektoru na koji se mjera odnosi (sektorske konzultacije). Po potrebi se u izradu uključuju i nadležna tijela, ako pravilnik obuhvaća i propise iz njihove nadležnosti i djelokruga rada, kao što je npr. tijelo nadležno za zaštitu okoliša i prirode u odnosu na propise iz tog područja ili tijelo nadležno za područje gradnje i prostornog planiranja u odnosu na propise iz tog područja te tijelo nadležno za pomorstvo u odnosu na propise koji uređuju pomorstvo. Istovremeno sa sektorskim konzultacijama, nacrti pravilnika za mjere se objavljuju i u tzv. E-savjetovanju, čime svi predstavnici šire javnosti imaju mogućnost uvida u prijedlog pravilnika te davanja mišljenja i prijedloga na isti. U okviru **EFRR-a i KF-a**, pojedini partneri, sukladno sektorskoj nadležnosti, sudjelovali su u izradi Uputa za prijavitelje i korisnike OPKK o provedbi horizontalnih načela, kroz brojne sastanke i savjetovanja s institucijama i predstavnicima civilnog društva vezano uz zakonodavni okvir, primjere i mogućnosti promicanja ravnopravnosti žena i muškaraca, zabrane diskriminacije, pristupačnosti za osobe s invaliditetom i održivog razvoja.

DIO II.

Informacije o Inicijativi za zapošljavanje mladih i njezina procjena (za potrebe članka 19. stavka 5. Uredbe (EU) br. 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća)

10. PROVEDBA INICIJATIVE ZA ZAPOSŁJAVANJE MLADIH (ČLANAK 19. STAVAK 5. UREDBE (EU) BR. 1304/2013)

- (a) Opći opis provedbe Inicijative za zapošljavanje mladih, uključujući način na koji se Inicijativom pridonosi provedbi Jamstva za mlade te konkretne primjere intervencija koje se podupiru u okviru Inicijative.
- (b) Opis svih problema zabilježenih tijekom provedbe Inicijative za zapošljavanje mladih i mjera poduzetih za rješavanje tih problema.
- (c) Ocjena provedbe Inicijative u pogledu glavnih i specifičnih ciljeva te doprinosa provedbi Jamstva za mlade.

10(a)

Ukupna alokacija za provedbu Inicijative za zapošljavanje mladih (u daljnjem tekstu: IZM) iznosila je 144 MEUR, dok je dodatnom alokacijom od strane EK od 2017. ukupno dostupno 220,5 MEUR. Do kraja 2018. ukupno je objavljeno 168,9 MEUR, ugovoreno 214,9 MEUR, a isplaćeno 115,1 MEUR.

Od navedenog iznosa, za mjere obrazovanja predviđena je alokacija u iznosu od 25 MEUR, a za mjere zapošljavanja 195,5 MEUR. Dosad su ugovorene 2 operacije (faza 1 i 2), što znači da je na ovaj način ugovoreno 98% ukupne alokacije za IZM. Iz područja obrazovanja do kraja 2018. nije bilo ugovaranja, a natječaji se planiraju za 2019. Obzirom na alokaciju, predviđeno ugovaranje je u većem iznosu, uključuje tzv. *overcontracting*, koji u ovom slučaju iznosi 9%. Predmetno je prihvatljivo s obzirom na to da se ugovorene vrijednosti operacija nikada ne ovjeravaju prema EK u stopostotnom iznosu, već okvirno u visini od 85%. Na ovaj način predviđen je prostor za maksimalnim iskorištenjem (ovjeravanjem) ugovorenih sredstava. Predmetna praksa *overcontracting*-a u suglasnosti je s odlukom Vlade RH koja je odobrila ugovaranje operacija u visini od maksimalno 30% iznad vrijednosti OP-a.

Mjere IZM-a direktno doprinose ciljevima obiju cjelina Garancije za mlade (GzM): mjerama obrazovanja cilja se na smanjivanje ranog napuštanja obrazovanja i nemogućnost stjecanja kompetencija za tržište rada, a mjerama stručnog osposobljavanja, potporama za zapošljavanje, javnim radovima i potporama za samozapošljavanje doprinosi se aktivaciji mladih na tržište rada. IZM je komplementaran ostalim aktivnostima koje se provode u okviru GzM-a. Ovom inicijativom financiraju se mjere koje izravno pomažu osobama mlađim od 25 godina. Tipični primjeri intervencija podržanih IZM-om: osiguravanje stažiranja i naukovanja; osiguravanje prvog radnog iskustva; smanjenje troškova rada koji se obračunavaju na plaću; usmjerene i dobro osmišljene subvencije za plaće i zapošljavanje; mjere mobilnosti za posao i osposobljavanje; potpora mladim poduzetnicima za osnivanje poduzeća; kvalitetno strukovno obrazovanje i tečajevi osposobljavanja; programi za davanje druge prilike osobama koje rano napuštaju školovanje.

U okviru IZM-a krajem 2015. g. započela je provedba operacije „Provedba aktivne politike zapošljavanja za mlade“. Cilj operacije je poticanje zapošljavanja mladih nezaposlenih osoba (15-29 godina) koje se ne obrazuju niti se osposobljavaju te koje su u registriranoj nezaposlenosti najviše do 4

mjeseca (tzv. NEET skupina od eng. *Not in Education, Employment or Training*). Kroz projekte koji se odnose na provedbu mjera aktivne politike zapošljavanja za mlade povećana je razina zaposlenosti mladih, posebno mladih s NEET statusom, a krajem 2016. pristupilo se redizajniranju mjera. Uvedena je nova mjera pripravnštva te se tijekom 2017. i 2018. nastavljaju provoditi i ugovarati operacije koje doprinose gore navedenom. Osnovni cilj jačanja pripravnštva je da se mjera SOR postepeno zamijeni zapošljavanjem pripravnika. Međutim, trenutni preostali ciljani brojevi sudionika u obje intervencije do kraja 2020. upućuju da je SOR i dalje najzastupljenija mjera. Kroz projekte IZM verificirano je 24.220 sudionika, što je 67,7% od ciljane vrijednosti do kraja 2018.

Očekivani rezultat po završetku provedbe ove operacije je povećanje zapošljivosti pripadnika/ca NEET skupine kroz mjere osposobljavanja i zapošljavanja, kao i pripravnštvo, dok su ostale popratne mjere usmjerene na motivaciju i povećanje samopouzdanja kao i druge mjere profesionalnog usmjeravanja. To bi trebalo doprinijeti aktivaciji (i ponovnoj aktivaciji) nezaposlenih i neaktivnih, povećanje broja zaposlenih i samozaposlenih te povećanje razine njihove ukupne zapošljivosti.

10(b)

Problemi zabilježeni tijekom provedbe odnosili su se na mjere obrazovanja i mjere javnih radova. Podaci o njihovoj provedbi ukazuju na probleme u uključivanju ciljanih skupina i apsorpciji. Osim mjera obrazovanja i javnih radova, sljedeće mjere također nailaze na prepreke u provedbi – nemogućnost dosezanja pripadnika/ca NEET skupine, nepostojanje evidencije o napuštanju školovanja, nemogućnost dobivanja cjelovite informacije o upisanim na fakultete. Veliki problem predstavlja nepostojanje sustavnog praćenja skupine mladih sa statusom NEET ili pružanja potpore toj skupini. U 2017. i 2018. nastavio se rad na preprekama u dosezanju pripadnika/ca NEET skupine. Iako su prve aktivnosti vezane uz praćenje NEET skupine mladih u RH bile planirane još 2014./2015., preliminarni uvidi u neaktivni dio NEET populacije mladih u RH dostupni su tek od sredine 2018., primarno kroz izradu studije pod nazivom „Analiza stanja i preporuke za razvoj daljnjih aktivnosti za osobe u NEET statusu“. Navedena studija predstavlja vrijedan, ali tek inicijalni korak u analizi koje su trenutne mogućnosti i nedostaci postojećih baza podataka u identificiranju mladih u skupini NEET.

Da bi se mogle iznaći nove i učinkovitije metode dopiranja do ciljanih pripadnika/ca NEET skupine, u 2018. završena je i provedba operacije „Uspostava sustava praćenja NEET osoba“ čiji je cilj uspostava baze podataka i povezivanje razmjenjivih podataka za izradu strukturne analize osoba u NEET statusu. U okviru ove operacije omogućena je razmjena podataka između sustava obrazovanja te administrativnih podataka o zaposlenim i nezaposlenim osobama, kako bi se pratili prelasci mladih iz obrazovanja na tržište rada.

Što se tiče daljnjih zabilježenih nedostataka, institucionalni dionici su isticali veliko administrativno opterećenje i iznimnu složenost procedure provedbe, naročito u pogledu prikupljanja, provjere i arhiviranje podataka o krajnjim korisnicima. Navedeni nedostaci su donekle umanjeni uvođenjem pojednostavljenih troškovnih opcija. Nadalje, administriranje mjera preko središnjeg tijela za zapošljavanje, osigurava jednaku dostupnost mjera za sve sudionike koji zadovoljavaju tražene uvjete, dok će mjere u području obrazovanja biti selektivno dostupne onim mladima koji pohađaju visoko-obrazovne ustanove kojima je odobreno financiranje na temelju prijavljenog projekta.

10(c)

Većina planiranih aktivnosti su adekvatno (učinkovito i ekonomično) i kvalitetno planirane zahvaljujući dugogodišnjem iskustvu provedbe nacionalnih mjera aktivne politike zapošljavanja.

Do kraja 2018. kroz projekte IZM-a od planiranih 35.768 bilo je verificirano 24.220 sudionika, što je 67,7% od ciljane vrijednosti za 2018. Nadalje, treba uzeti u obzir da broj korisnika u odnosu na ciljanu vrijednost varira kroz pojedine mjere te je najmanji u području obrazovanja dok je najveći u području stjecanja stručnog iskustva na radnom mjestu.

Sve institucije uključene u pripremu i provedbu imale su priliku ojačati svoje administrativne kapacitete kroz provedbu nacionalnih politika za mlade i kroz provedbu mjera provedenih u okviru operativnog programa prethodnog financijskog razdoblja što je pozitivno utjecalo na provedbu. Kroz proces planiranja IZM-a uključene su sve relevantne ciljne skupine i obuhvaćene su većinom sve njihove potrebe. Cilj IZM-a je posve u skladu s općim ciljem održive integracije mladih na tržište rada čije ostvarenje se financira iz ESF-a. Pokazatelji su jasno povezani s planiranim aktivnostima. IZM kao dio GzM-a ne garantira zapošljavanje, već predstavlja strukturnu reformu koja će omogućiti brzu aktivaciju mladih tražitelja posla u najkraćem mogućem roku. S intervencijom ESF-a više je uključenih korisnika, proširen je spektar aktivnosti te su postignuti bolji rezultati.

DIO III.

Informacije i ocjena koje će se dostaviti za potrebe kohezijske politike ako se primjenjuje opcija navedena u članku 111. stavku 4. Uredbe (EU) br. 1303/2013 kako bi se određeni elementi godišnjih izvješća o provedbi uključili u izvješće o napretku koje će se dostaviti 2017. i 2019.

11. DODATNE INFORMACIJE I OCJENA KOJE SE MOGU DODATI OVISNO O SADRŽAJU I CILJEVIMA OPERATIVNOG PROGRAMA (ČLANAK 111. STAVAK 4. UREDBE (EU) BR. 1303/2013, UKLJUČUJUĆI, PREMA POTREBI, KAKO BI SE DOPUNILI OSTALI ODJELJCI IZVJEŠĆA O NAPRETKU)

11.1. Napredak u provedbi integriranog pristupa teritorijalnom razvoju, uključujući razvoj regija koje se suočavaju s demografskim izazovima i trajnim ili prirodnim teškoćama, integrirana teritorijalna ulaganja, održiv urbani razvoj i lokalni razvoj kojim upravlja zajednica u okviru operativnog programa.

--

11.2. Napredak u provedbi aktivnosti kojima se jača kapacitet tijela vlasti države članice i korisnika za primjenu i korištenje fondova.

--

11.3. Napredak u provedbi svih međuregionalnih i transnacionalnih aktivnosti.

--

11.4. Napredak u provedbi mjera usmjerenih na specifične potrebe geografskih područja koja su najzahvaćenija siromaštvom ili ciljnih skupina izloženih najvećem riziku od diskriminacije ili socijalnog isključivanja, posebno marginaliziranih zajednica, osoba s invaliditetom, dugotrajno nezaposlenih i nezaposlenih mladih, uključujući, prema potrebi, korištena financijska sredstva.

--

DIO IV.

Informacije i ocjena provedbe Inicijative za zapošljavanje mladih ako se primjenjuje opcija navedena u članku 111. stavku 4. Uredbe (EU) br. 1303/2013 – dostavit će se 2019.

12. PROVEDBA INICIJATIVE ZA ZAPOŠLJAVANJE MLADIH (ČLANAK 19. STAVAK 4. UREDBE (EU) BR. 1304/2013)

(a) Opis glavnih nalaza evaluacije iz članka 19. stavka 6. Uredbe (EU) br. 1304/2013 kojom su obuhvaćeni djelotvornost, učinkovitost i utjecaj zajedničke potpore iz ESF-a i posebnih sredstava dodijeljenih za Inicijativu za zapošljavanje mladih, uključujući za provedbu Jamstva za mlade.

(b) Opis i ocjena kvalitete ponuda za posao koje su dobili sudionici Inicijative za zapošljavanje mladih, uključujući osobe u nepovoljnom položaju, osobe iz marginaliziranih skupina i osobe koje obrazovanje napuštaju bez kvalifikacije.

(c) Opis i ocjena napretka sudionika Inicijative za zapošljavanje mladih u stalnom obrazovanju, pronalaženju održivih i kvalitetnih radnih mjesta ili započinjanju naukovanja ili kvalitetnih stažiranja.

--

DIO V.

Informacije i ocjena koje će se dostaviti za potrebe kohezijske politike ako se primjenjuje opcija navedena u članku 111. stavku 4. Uredbe (EU) br. 1303/2013 (uključujući, prema potrebi, kako bi se dopunili ostali odjeljci izvješća o napretku) – dostavit će se 2019.

13. DOPRINOS PROGRAMA OSTVARENJU STRATEGIJE UNIJE ZA PAMETAN, ODRŽIV I UKLJUČIV RAST (ČLANAK 50. STAVAK 5. UREDBE (EU) BR. 1303/2013)

Informacije i ocjena doprinosa programa ostvarenju strategije Unije za pametan, održiv i uključiv rast.

Prema dostupnim podacima, RH je do kraja 2018. ostvarila značajan napredak u ostvarenju ciljeva relevantnih za ESIF iz Strategije Unije za pametan, održiv i uključiv rast.

Napredak u ostvarenju ciljeva relevantnih za ESIF iz Strategije unije za Pametan rast

Prema posljednjim dostupnim podacima za 2017. **razina ulaganja u istraživanje i razvoj u RH neznatno se povećala** s 0,81% BDP-a u 2013. na 0,86% u 2017. te je i dalje znatno ispod nacionalnog cilja od 1,4% za 2020. za postizanje kojeg će biti potrebni dodatni napor.

Tijekom cijelog izvještajnog razdoblja poduzimale su se aktivnosti koje doprinose ovom cilju te je do kraja 2018.:

U okviru EFRR-a:

- za jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija ugovoreno 385,08 MEUR. Ugovorenim projektima između ostalog se financiraju vrhunska istraživanja Znanstvenih centara izvrsnosti (istraživanja naprednih materijala i senzora, BioProspecting Jadranskog mora, bioraznolikost i molekularno oplemenjivanje bilja, istraživanja u virusnoj imunologiji i vakcinologiji, eksperimentalna i klinička istraživanja oštećenja mozga, istraživanja u reproduktivnoj i regenerativnoj medicini), ulaganje u organizacijsku reformu i infrastrukturu u sektoru istraživanja, razvoja i inovacija, osnivanje Centra za laserske tehnologije (CALT) čija će osnovna djelatnost biti razvoj i primjena suvremenih laserskih tehnika u četiri tematska područja: kvantnim tehnologijama, nano- i bio-sustavima, plazmenim tehnologijama i ultrabrzom dinamici, izgradnja Hrvatskog znanstvenog i obrazovnog oblaka (HR-ZOO) odnosno računalnog i podatkovnog oblaka kao temeljne sastavnice nacionalne istraživačke i inovacijske e-infrastrukture, povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja kroz povezivanje poslovnog sektora sa znanstveno istraživačkim institucijama
- za povećanje pristupačnosti i kvalitetne uporabe informacijskih i komunikacijskih tehnologija ugovoreno je projekata u iznosu od 31 MEUR kojima se planira razviti 9 e – servisa koji će biti na raspolaganju općoj javnosti, poslovnim subjektima te omogućiti komunikaciju među javnim tijelima (e-Sudski registar, eHZZO odnosno izgradnja integriranog informacijskog sustava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, e-katastar odnosno uspostava informacijskog sustava u funkciji jedinstvene informacijske točke i katastra infrastrukture; e-Turizam odnosno platforma za povezivanje postupaka više tijela javne uprave u integrirani državni informacijski sustav kojim će se poboljšati komunikacija između građana i javne uprave u turizmu, Digitalna komora – komunikacijska platforma za poslovne subjekte, javnu upravu i građane; unaprjeđenje hrvatskog pozicijskog sustava (CROPOS) povezivanjem s Europskim globalnim satelitskim sustavom Galileo; Geoinformacijski sustav državne

granice Republike Hrvatske (GiSDG), Uspostava službenog topografsko-kartografskog informacijskog sustava koji će se koristiti kao podloga za geoinformacijske sustave tijela državne uprave i javnog sektora, Upravljanje zemljišnim podacima putem sustava koji će osigurati učinkovitu razmjenu zemljišnih podataka putem elektroničkih usluga između tijela državne uprave.

- za poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, ugovoreno je 1.082 MEUR. Navedenim sredstvima financirano je stvaranje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva kroz izgradnju poslovne infrastrukture poput poduzetničkih centara, poslovnih inkubatora, poduzetničkih akceleratora, poslovnih i znanstveno-tehnoloških parkova, zatim razvoj i MSP-ova na domaćim i stranim tržištima kroz ulaganja u opremu, ulaganja u proizvodnu tehnologiju, certifikaciju proizvoda, izgradnju i opremanje proizvodnih kapaciteta MSP-ova, poboljšanje njihove konkurentnosti kroz IKT, zatim kroz poboljšanje inovativnosti MSP-ova kroz projekte usmjerene ka novim proizvodima i uslugama s višom i visokom dodanom vrijednošću koje imaju pozitivan učinak na poslovne rezultate i rast poduzeća te s tržišnim potencijalom na međunarodnoj razini.

U okviru **EPFRR-a** je:

- kroz savjetodavne usluge poljoprivrednicima, vlasnicima šuma i MSP-ima u ruralnim područjima bilo dostupno 108 savjetničkih paketa na kojima je sudjelovalo 5.262 korisnika,
- u potpori za savjetovanje savjetnika sudjelovalo je 1.189 polaznika, što dugoročno pridonosi razvoju novih proizvoda, procesa i tehnologija u sektorima poljoprivrede, prehrambene industrije i šumarstva,
- s ciljem restrukturiranja i modernizacije poljoprivrednih gospodarstava do kraja 2018., otvoreno je ukupno 5 natječajna, dok je za razvoj manjih gospodarstava otvoreno 3 natječajna,
- kako bi se povećala konkurentnost poljoprivredno-prehrambenog sektora, za aktivnosti kojima se unaprjeđuje dodana vrijednost poljoprivrednim proizvodima dodijeljeno je 63,8 MEUR.

U okviru **EFPR-a**, izravan utjecaj na Strategiju Unije imaju mjera Inovacije i mjera Partnerstva između znanstvenika i ribara, ali u okviru istih do kraja izvještajnog razdoblja nije bilo odobrenih operacija i nije dodijeljena potpora za operacije koje doprinose ovom prioritetu Strategije, ipak poduzete su odgovarajuće pripreme radnje, kako bi se provedba ubrzala u 2019. Također, neizravan utjecaj imaju i mjere Produktivna ulaganja u akvakulturu, Zaštita javnog zdravlja, Zaštita zdravlja i dobrobiti životinja te Osiguranje akvakulturnih stokova te i neke druge mjere.

Napredak u ostvarenju ciljeva relevantnih za ESIF iz Strategije unije za Održivi rast

U usporedbi s referentnom vrijednošću (1990. otprilike 31.200 kt CO₂ekv) u 2015. zabilježen je **pad emisije stakleničkih plinova** od 23,8% čime je RH ostvarila strateški cilj iz Strategije Europa 2020 (20%).

Povećan je udio obnovljivih izvora energije u konačnoj potrošnji energije u razdoblju od 2012. (26,8%) do 2017. (27,3%) te je uvelike premašen cilj za 2020 (20%). Od vremena izrade Sporazuma o partnerstvu došlo je do korekcije izračuna udjela obnovljivih izvora energije tako da je RH već u 2012.

imala ostvaren cilj. Ciljevi za primarnu (11,15 Mtoe) i konačnu potrošnju energije (7,0) u 2020. postavljeni su iznad razine potrošnje u 2012. kako bi se omogućio gospodarski rast, ali i obvezalo Hrvatsku da vodi računa o energetske učinkovitosti. Primarna potrošnja energije je u 2012. je iznosila 8,2 Mtoe, a prema zadnjim dostupnim podacima za 2017. iznosi 8,3 Mtoe. Konačna potrošnja energije u 2012. je iznosila 6,7 Mtoe dok je prema zadnjim dostupnim podacima za 2017. iznosila 6,9 Mtoe. Stagnacija potrošnje posljedica je prvenstveno izostanka gospodarskog rasta u promatranom razdoblju.

U odnosu na poduzete aktivnosti do kraja 2018.:

U okviru EFRR-a:

- za podršku prelaska na gospodarstvo s niskim emisijama ugljika ugovoreno je 508,5 MEUR, u okviru kojih se ugovorilo 1239 projekata koji doprinose energetske učinkovitosti, pametnom upravljanju energijom i korištenju OIE u javnoj infrastrukturi, uključujući javne zgrade i stambeni sektor, te 89 projekata za povećanje energetske učinkovitosti i korištenje OIE u proizvodnim industrijama i uslužnim granama gospodarstva. Izgradnjom i zamjenom dotrajalih toplovođa za naselje Slavonija I i Slavonija II planira se povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva. Pokrenut je FI za projekte povećanja učinkovitosti sustava javne rasvjete u cilju postizanja ciljanih vrijednosti pokazatelja od 15 GWh smanjenja potrošnje električne energije za javnu rasvjetu. Također, ugovoren je i pilot projekt uvođenja pametnih (naprednih) mreža kojim će se provesti uspostava napredne mjerne infrastrukture koja će omogućiti precizniji izračun gubitaka i lociranje područja s povećanim gubicima na razini distribucijske mreže
- za promicanje klimatskih promjena 148 MEUR, čime se planira postaviti 450 potpuno automatiziranih površinskih (kopnenih) i visinskih meteoroloških postaja te povećati teritorij na kojem se provodi stalno praćenje i procjena učinka klimatskih promjena,
- za očuvanje i zaštitu okoliša i promicanje resursa 2,05 mlrd EUR, čime se, između ostalog, planira razminirati 440 hektara degradiranih šumskih područja i dijelova područja Natura 2000 koji će se ujedno i obnoviti na način da će se sastojine stranih vrsta zamijeniti sastojinama autohtonih vrsta drveća što pridonosi očuvanju bioraznolikosti. Važno je spomenuti izradu studijsko-projektne dokumentacije za centre za gospodarenje otpadom Zagreb, Šagulje i Orlovnjak, zajedno s već postojećim ili ugovorenim centrima čija je svrha tvoriti prihvatljiv i ekonomičan sustav gospodarenja komunalnim otpadom, uz izgradnju više od 100 reciklažnih dvorišta.
- za promicanje održivog prometa i eliminacije uskih grla je u okviru **EFRR-a i KF-a** ugovoreno 1,16 mlrd EUR, čime su planirane izgradnje mostova kopno-Pelješac, zatim izgradnja kopno-Otok Čiovo sa pristupnim cestama. Izgradnja mostova i spojnih cesta dovest će do ubrzanja prometnih tokova, smanjenja zagušenosti i uklanjanja uskog grla, smanjenja štetnih emisija i povećane atraktivnosti regije u turističkom smislu. Također, u okviru promicanja održivog prometa, smanjenju prometne izoliranosti regije s ostatkom RH doprinijet će Zračna luka Dubrovnik. Nadalje, projekti obnove pruge Dugo Selo-Križevci te radovi na dionici Zaprešić-Zabok imat će utjecaj na poboljšanje interoperabilnosti željezničkog prometa što će olakšati pružanje željezničkih usluga EU operaterima i povećati konkurentnost željezničke mreže Republike Hrvatske.

U okviru **EPFRR-a**, do kraja 2018. otvoreni su natječaj s ciljem povećanog korištenja obnovljivih izvora energije, smanjenje emisije stakleničkih plinova i amonijaka, obnove degradiranih šuma,

očuvanja i povećanja bioraznolikosti, te s ciljem održavanja poljoprivredne aktivnosti.

U okviru **EFPR-a** dodijeljeno je:

- ukupno 35,5 MEUR javne potpore u okviru mjera Energetska učinkovitost i ublažavanje klimatskih promjena, Trajni prestanak ribolovnih aktivnosti i Ribarske luke, iskrcajna mjesta, burze ribe i zakloništa
- kroz mjere Prikupljanje podataka te Kontrola i provedba dodijeljeno je ukupno 27,1 MEUR.

Napredak u ostvarenju ciljeva relevantnih za ESIF is Strategije unije za Uključiv rast

Stopa zaposlenosti u dobi od 20 do 64 godina je krajem 2018. iznosila 65,2% čime je dosegnut nacionalni cilj za 2020. koji iznosi 65,2%.

U okviru **ESF-a**:

- za mjere aktivne politike zapošljavanja i ostala ulaganja u sektor zapošljavanja Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage ugovoreno je 546,9 MEUR. Navedenim mjerama financirane su potpore za zapošljavanje teže zapošljivih skupina (osobe koje nisu bile zaposlene s redovnom plaćom tijekom prethodnih 6 mjeseci (neovisno o duljini registrirane nezaposlenosti), osobe koje nisu dovršile srednje obrazovanje ili strukovnu izobrazbu (ISCED 3); osobe koje su dovršile redovno obrazovanje prije manje od dvije godine, a još nisu bile prvi put zaposlene s redovnom plaćom, osobe koje su starije od 50 godina, osobe koje žive kao odrasli samci s jednom ili više uzdržavanih osoba, osobe koje pripadaju etničkoj manjini u državi članici i potreban im je razvoj jezičnog profila, profila stručnog usavršavanja ili profila radnog iskustva da bi poboljšale izgleda za pristup stalnom zaposlenju, zatim su se financirale mjere samozapošljavanja, zadržavanja radnika u zaposlenosti, provedba aktivne politike zapošljavanja za mlade)
- za intervencije u području zapošljavanja ugovoreno je 278,2 MEUR.

U okviru **EPFRR-a** kroz Potporu ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području i Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima stavljeno je na raspolaganje 132,9 MEUR kako bi se poboljšale prilike za zapošljavanje u ruralnim područjima.

Konačno, u okviru **EFPR-a**, vezano uz postizanje povećanog otvaranja radnih mjesta i mogućnosti za zapošljavanje u ribolovnim i obalnim područjima, uglavnom kroz diversifikaciju ribolova na druge sektore pomorskog gospodarstva i stvaranje novih malih poduzeća do kraja 2018. dodijeljena su ukupna alocirana sredstva i to za mjeru pripremne potpore te za provedbu LRSR-a, ali provedba operacija u okviru istih nije započela do kraja izvještajnog razdoblja.

Stopa ranog napuštanja školovanja je cijelo vrijeme provedbe Strategije jedna od najnižih u Europskoj uniji. Krajem 2018. je iznosila 3,3% čime je ostvaren nacionalni cilj za 2020. koji iznosi 4%. Za ostvarenje ovog cilja zaslužna su ulaganja u Omogućavanje boljeg pristupa obrazovanju

učenicima u nepovoljnom položaju u pred-tercijarnom obrazovanju u okviru **ESF-a** kroz koji je ugovoreno 86,4 MEUR.

Postotak stanovništva s tercijarnim obrazovanjem u dobi od 30 do 34 godine je krajem 2018. iznosio 34,1%. S obzirom da je polazna vrijednost tijekom programiranja za 2013. iznosila 25,6%, ovim rastom se RH značajno približila ostvarenju nacionalnog cilja od 35%.

Ovaj cilj ima izravnu poveznicu s ulaganjima u Poboljšanje kvalitete, relevantnosti i učinkovitosti visokog obrazovanja te Povećanje stope stečenog visokog obrazovanja u okviru **ESF-a**. Iz navedena 2 cilja ugovoreno je 76,1 MEUR. Budući da se radi o ulaganjima u trenutnu studentsku populaciju te da

su ugovori za ova 2 cilja potpisani tek u 2018., procjena je da na kraju 2018. ne postoji uzročno-posljedična veza između ulaganja iz OPULJP i ostvarenja nacionalnog cilja iz Strategije.

Nadalje, u okviru **EFRR-a**, s ciljem poboljšanja pristupa visokom obrazovanju te boljoj integraciji u obrazovni sustav učenika i studenata koji se nalaze u nepovoljnom položaju ugovoreno je 14 projekata, koji se odnose na modernizaciju, unaprjeđenje i proširenje infrastrukture studentskog smještaja (studentskih domova) te doprinose smanjenju troškova studiranja i povećanju pristupa visokom obrazovanju za studente u nepovoljnom položaju pri čemu je u 2018. broj studenata iznosio 8.900. Ugovorena su sva raspoloživa sredstva na pozivu Modernizacija, unaprjeđenje i proširenje infrastrukture studentskog smještaja za studente u nepovoljnom položaju te je poziv zatvoren u travnju 2018. Od ukupno 14 ugovorenih projekata, 7 projekata završilo je s provedbom.

Za pokazatelj **smanjenje broja osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti**, RH je postavila cilj smanjenje za 150.000 osoba. Prema zadnjim dostupnim podacima EUROSTAT-a iz 2017., RH je postigla smanjenje za 237.000 osoba. Iz dostupnih podataka je razvidno da je RH premašila svoj nacionalni cilj.

Kao primjeri poduzetih aktivnosti, u okviru **ESF-a**, poziv Razvoj i provedba programa za socijalnu koheziju i povećanje zaposlenosti u gradovima: Kninu, Belom Manastiru i općini Darda, Benkovcu, Petrinji i Vukovaru, objavljen sredinom 2018, usmjeren je na poboljšanje socijalne uključenosti osoba najviše pogođenih siromaštvom i socijalnom isključenošću uključujući marginalizirane zajednice poput romske zajednice te suzbijanja diskriminacije kroz aktivnosti unaprjeđenja socijalnih usluga i sadržaja za starije osobe, osobe s invaliditetom te djecu i mlade do 29 godina starosti, povećanja zapošljivosti kao i mogućnosti zapošljavanje nezaposlenih za stanovnike na navedenim ratom pogođenim područjima. Istovremeno, kroz **EFRR** se tijekom 2018. na području navedenih malih gradova na ratom pogođenim područjima provode projekti koji se odnose na izgradnju i rekonstrukciju javnih prostora i komunalne infrastrukture čime se poboljšava pristup javnim uslugama te stvaraju preduvjeti za gospodarski razvoj i smanjenje siromaštva.

DOKUMENTI

Naslov dokumenta	Vrsta dokumenta	Datum dokumenta	Lokalna referentna oznaka	Upućivanje Komisije	Provjereni zbroj	Dokumenti	Datum slanja	Poslao
------------------	-----------------	-----------------	---------------------------	---------------------	------------------	-----------	--------------	--------

Provjereni zbroj svih strukturiranih podataka: 4206648969

ZADNJI REZULTATI POTVRĐIVANJA

Ozbiljnost	Oznaka	Poruka
Informacije		Potvrđena je verzija izvješća o napretku
Upozorenje	2.8	Ukupni iznos stupca A "Potpora korištena za ciljeve u području klimatskih promjena iz sporazuma o partnerstvu" u tablici 1. (2.145.460.868,14) trebao bi biti jednak istovrijednom iznosu u sporazumu o partnerstvu u odjeljku 1.4.5 (2.166.946.329,53).